

کتابخانه	خطی
مجلس شورای	
اسلامی	
۱۹۳۶	

شماره ۴۱

۱۴
اسکن شد

۱۹۲۵۲
—————
۲۱۱۴۲۱

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

شماره ثبت کتاب

کتاب مجرم: حاسم الغوار النزلی، رساله در جرائم

مؤلف شیخ بلایی

مترجم

شماره قفسه ۱۹۲۵۲

۲۱۱۴۲۱

كتاب شرح ما كان من
بشائر

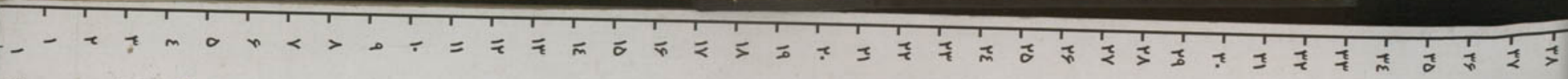
الكتاب المذكور

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعل في خلقه عالم الامكان مشرفا للآيات قدرته وتفسيرها وصير في خلقه حجة الاكوان بياناً لآياته
وتقريباً وانزالاً لظلاله الكائنات ولم يجعل له عوجاً تبصره للعالمين وقد كثر في وقص في غير اثناء الغيب
ما يتجرب به غيايب الشك والتريب عما كان سميماً وبغيراً والقوة على خلق الله بمظهر تبه اسماؤه ونقله
على اهل الرشد وسماؤه وارسل بالهدى ودين الحق بشيرة تزيها واكرمها بالخلق والمقاتلة والاسلام
الذي يذهب الرجس في ملأهم نطفة يراو جعل يقول الحق في الله الفخ تحت المشهورة بها والدين العالم في حق الله
للعامة يوم يحضره تبارك من الامم من يده ان اول ما يقع به من النظر في ربه وكرمه في ربه الفكر من حياضه بالعلم
الديني التي علمها مدارر الاسلام والمعارف الشرعية التي انبثقت عنها الانبياء عليهم السلام من اجلها واعلاها
علم النبي الذي بعثت على ارضه صلى الله عليه واله وسلم الذي لا ياتيه الباطل من يده ولا يخلفه من حياضه وانى والله
المتين انزل طلب الامتلاك كشاف كرمه المكتم من قبل الارث ورحيق المحسوم من صفة بره من زمانه في حقنا
مقدامة وتاجرت مئة عن اطلاقه اجتناء السبابه ولو لا ذلك لادوا وانهم ما اطلقوا السراق التها والليل
من غوص بجاره وكرهها من الرشد والحيث ان كبر اغواره فوجدت كتابا المتزما بالسر والسر التاويل للخليل
والفانيل التيسير الحمد بالامداد السماوي القاض ناهم الدين الكما عبد الله ايضا وهي قد انزلت في سرته وحضرة
نه زهرة من احتبها في احتوى صفوة التبارك في الباب والنظير على ما يدبر في العقول والالباب من حقيقات
رقيقة يدعون لها الله التي والواقع وقد قيقات فابرة تشيب نه حلها النور والبر وقد كنت حلفت عليهم
حاله كشتقال عمامته من الاخوان بمدار السنة لدى وبين يدي ما يسلك فيهم حادة سبابة ويرشد لهم
الامادة سلسبيلهم حتى يرتب ابدى الاسفار وتناولت البراري والجماري يوما بالشام ويوما بالايوان
وتار تاجره واخرى بالحي وكان ذلك الكتابية تلك لذة رفيق الاسفارى وليه وقصه خواني عشيا
والسارتي فجدوت لفظ فيما كنت قد علقته عليه قديما واصنفت لانتلك العقود درنا نظمي انجاست
مخزونة بشيرة المحزون في حياوسى الشاركة لظاهرة لدر الكون في مطاوي عبادة مشهورة بطرافها من ايام

انوار

الكتاب هو شح بظايف الشهور وحال الاحبار قايمة بلسان الحال لمن تأملها بفكر صائب ونظر سليم
ولقد كنت قد عقلت من هذا فلتفتها فطال ذلك ففكرت اليوم حديد والله اسأل عن بعضهم عن الخلل في القول
عكسك والعلامة القادر على ما يشاء ويبدده الرقة الاثنية ولنصرفه ولا عنان الخطا في الكلام على ما يجازي
الكتاب وهو الذي انزل الفرقان على عبده ليكون للعالمين نذيرا وان صح صدق الكتاب باقتباس من الكتاب متضمن
لا لزم وهو عن غيره فيما في له برائة الا ان هذا لا يدل على من يهين وغيره نظم القرآن المحيد بادل تبارك
الله بلغة التي لم يزل هذا التبدل في موافقة مفتحة التنزيلا ونشئة الحيا فظن على العمل بالخبر المشهور من الابتداء
بالجدة كل الامور والابناء الى اجواز تفسير المقتضين بعض الفاظ القرآن وان صنع منه بعض علماء البيان ووصف
القرآن بالنزول الذي لا يتصف به الا الخبر بالذات دون الاعراض ويسمى الخبر القائل بالذات القائل
كالاصوات التي هي بتبعيتها محاسنوا اخذوا فوافقتهم او معان محفوفة وهو الملك الذي يخلق الكلام
ويخبر الملك والعلامة تلقف السامعية او تلقفها تلقفا روحانيا او بحفظه في التوح المحفوظ ثم ينزل به الروح
وانت خيرة هذا انما يمتنع على القول بحسب التمام كما هو مذموم الاكثريين واما على القول بتجزؤهم كما طبق
الحكماء عليه وذهب بعض علماء الاسلام اليه فلا التهم ان يستعمل ظهورهم للانبيا وعانه صورة الماديات نزولا
فتسبها للنزول العقلي الترتيبا الحسن المكنون قولنا نزل الملائكة السجدة وقولنا نزل الفرقان
بحجاز امر سلا يتبعه تلك الاستعارة التبعية ولنا وجه آخر اوردناه في الشرح والاعلام مع المؤمنين
كما هو الظاهر فلا اشكال لعلمهم بمضمون الصلة وان جعل عامما التزم التعليل والتنزيل منزلة المعلوم لقوة
الدليل وتسمية الفرقان فرقا لا لفرقة بين الحق والباطل والحلال والحرام والنزول متفرقا او لكونه
مفروقا بعضه عن بعض اوله مفصل بالسورة والآيات او لافتراقه عن ساير المعجزات بالبقاء على امر
الايام وتضمير يكون بعينه او الفرقان وعوده الى الله مستبعد والمراد بعاملين التفرقة دون الملائكة اذ ليس
الغرض انذارهم وان لم يضم البشارة في الالتهادة اقتضا على الالهم اذ تخليتهم الهم عن التخليتهم ولعدم شمول
البشارة للعالمين والتنوير وان امكن الا المتبادر خلاف قولهم فحدثي يا قمر سورة من سورة مصافية

الخطا

الخطا مع العود العوا في جليله قدير التحدي على المعارضة واصلا للحداء ولا يقدره عطفه بالفاء
التعقيب تحلل البلاغ والتكديف في يوم قبل التنوير قوله ولان لا يقنع تاخر التحدي بالبعوض عن
تنزل الوحي اليه رادته بالقرآن في الفقرة التي تليها لانه لا يقنع لان التنزيل كان امرافه الفكر المتين
التعقيب بالنظر الى معنى سبانه ولما لم يثبت فاعلم العبد في عا القدر المشرك بين الكلي والبعوض
او استكت طريقا لا يستخدم بحسب المعنى وصنعه على الكلي منكم وانما يحل تنزيل الكفر على الاله كقولها
لما قلتم لا اله الا الله فاعلموا ان الله لا يقدر على ان يهدي من يشاء عن صراطه المستقيم والقرآن
لقد نزلنا من انطق سورة في قوله تعالى سورة من من والما في مع مع كبر الهم في قوله تعالى في
خطيب من مع من سبغ على ما يتبع الكلام من حوانه ووجهه في الكلام ونظيره في سورة سبغ الله على
من مع الكبر اذا صاح والوب العوا في الخلق الذي يفرجه في اليد وقل عليه في تعريضه او سبانه
والمزاج من وجره الذي يعدم وجوده كقولهم لا يدرى في الجنة ارض منكم ونها في قوله تعالى في القوافي
من كبره المصا درا والوب وصنعه الاضطر والمزاج من عوده الى التحدي والفرقان كما قيل سعيد مرتا
والله هو القدير القدير لا يتبرأ وجعلها من على وارا قد منى الى در لظهور رادة في امره الفذرة
لما كان عدل اليه الشرح وقد يحل من في قوله تعالى وما انزلنا من السماء ماء صافا ولا يدرى
منه الكا من السوفة كاطر العذرة التي اقول من انه لا يلزم ككسرة القدره على الايمان
واسم الكلام الالفه فتمت وافترق من قصد المعان من قصد عمدنا والاعلام
فخطا حرج حرج الالفه في التسبيح والالفه في الامام الاكابر والصفية التحدي في
سورة الفرقان او لا يفرق الله او عمده في الاخر في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى
فالف ليله ويبدد الكفر وكيف كان في في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى
في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى
بلاغة لا المعنى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى في قوله تعالى

فانوا
مرفحة القاف ٣

كالقافية ٣

فلعلمهم ٣

جاء في... وخطاب... المراد بها القليل... المشين... اليها قولهم ثم بين للكاتب ما نزل
اليها حتى اصبح لهم من مصالحهم... وليست كروا او اللباب... العطف...
بين التبيين والالتزام... التناقض... الزام المعاند...
وعوده الى الفرقان... لان بعضه يبين بعضا بعد جدا...
اليها كما هو الصحيح... لان الظاهر اذ لا يشخصه...
مشهوره ونزل بالبناء للمفعول...
وجسسى عن اي قدر ما عرض...
الحاجة كالظن سواء تعلق الظرف بنزل...
او الموصول...
وارادها التذكير...
وخلق الاشياء...
وعدول عن صيغة...
ام الكتاب...
السواد اللباب...
استقررتان مكنتان...
فخفي بيوت...
منه الا بالتخصيص...
من قبل حقيق...
بها انما عوم...

حسب ما عتق
الزقور وعقد لهم

بها...

استانها المكشوفة التي لا يظفر بالعمارة...
اليها الا وادعوا...
القصة...
اصلا لم يرد...
في...
الامر...
كسيرة...
و...
فيها...
ويقال...
لا علم...
استر...
فما...
الذات...
فان...
فمن...
فان...
فان...
فان...

وتجليله...

قوله من كان له قلب او عاقل يتوب و هو سيد خوف الدارين محمد و سيد و اوله من آل محمد
 و اطعم من الجنة من لم يتوب اليه الما ذكره سماه ذواته و هو من الناس ما مثل عقد الفوه
 كغيره ما يمكن التوسط في اصلاح الارزاق سعاده و شقاها في رقة ط ذلك من الباقين انهم
 لما تولى سدا و استغيا و فم اسدا الى غيرهم من ريق لهم قلب فوق العطف
 اياتهم و الاكناط من ذواتهم و من اسرارهم و من اسرارهم ذلك و ذلك
 اصعدوا اسما لهم واحصر و اذ ما رسم الما يجوز الاخذ عنه و الاخذ عنه و الاخذ
 المتولد من اجل الشفا من لم يلفظ اليه ولم يول في الاخذ عليه و اظفار نور العطفه و الاخذ
 الزم و مبداه الجار له و منحه اياتها في ظلمات جهل الالهة و ما زاد ايات كماله لندوة
 الالهة من ذلك و النبرس من النور و سكون البها الموصفة اسرج و الضيفه البهو
 اصل في الكلام سعاد و مقصده من شدة و يمكن جعلها في كماله و اذ ارضت ضميرها
 لا العرفه ضيفه سعاد مكنية و تيميلة قوله بما و احب الوجود و ما في الوجود
 غاية كل مقصود صل عليه صلوة توانى غفلة و تجارى عنانه و على من اعانته
 فقرر بنيانه لغيره اطلاق و احب الوجود عليه سجا على سبيل التوضيف
 لا التسمية فان سعاد توقيفية و ليس من انهما و لطلاق التوضيف على موصف غيره
 على التسماع عند كثير من المحققين و اضافة ما في الوجود الى الفاعل و منه تيميلة و
 تيميل لما وصف النبي بالوصفات التي اوردت في الآيات و كيف القناع
 من العفلات و البرا القوام في مهنيد القواعد و ذلك مما يعنى و كذا في الرضا
 في عليه و ذلك فطلب له الصلوة من باب اسحق على ذلك ملتقى الغيبة الى الحظا
 عتيا عليه سعاد و الالعبارات غلثه بفض اولها عن انه مبداه لكل ذواتها عن غلثه
 ارجاكونه فتا و سجا و سجا

فحاشا

تمثيلية

و هو

و هو سيد خوف الدارين محمد و سيد و اوله من آل محمد
 و اطعم من الجنة من لم يتوب اليه الما ذكره سماه ذواته و هو من الناس ما مثل عقد الفوه
 كغيره ما يمكن التوسط في اصلاح الارزاق سعاده و شقاها في رقة ط ذلك من الباقين انهم
 لما تولى سدا و استغيا و فم اسدا الى غيرهم من ريق لهم قلب فوق العطف
 اياتهم و الاكناط من ذواتهم و من اسرارهم و من اسرارهم ذلك و ذلك
 اصعدوا اسما لهم واحصر و اذ ما رسم الما يجوز الاخذ عنه و الاخذ عنه و الاخذ
 المتولد من اجل الشفا من لم يلفظ اليه ولم يول في الاخذ عليه و اظفار نور العطفه و الاخذ
 الزم و مبداه الجار له و منحه اياتها في ظلمات جهل الالهة و ما زاد ايات كماله لندوة
 الالهة من ذلك و النبرس من النور و سكون البها الموصفة اسرج و الضيفه البهو
 اصل في الكلام سعاد و مقصده من شدة و يمكن جعلها في كماله و اذ ارضت ضميرها
 لا العرفه ضيفه سعاد مكنية و تيميلة قوله بما و احب الوجود و ما في الوجود
 غاية كل مقصود صل عليه صلوة توانى غفلة و تجارى عنانه و على من اعانته
 فقرر بنيانه لغيره اطلاق و احب الوجود عليه سجا على سبيل التوضيف
 لا التسمية فان سعاد توقيفية و ليس من انهما و لطلاق التوضيف على موصف غيره
 على التسماع عند كثير من المحققين و اضافة ما في الوجود الى الفاعل و منه تيميلة و
 تيميل لما وصف النبي بالوصفات التي اوردت في الآيات و كيف القناع
 من العفلات و البرا القوام في مهنيد القواعد و ذلك مما يعنى و كذا في الرضا
 في عليه و ذلك فطلب له الصلوة من باب اسحق على ذلك ملتقى الغيبة الى الحظا
 عتيا عليه سعاد و الالعبارات غلثه بفض اولها عن انه مبداه لكل ذواتها عن غلثه
 ارجاكونه فتا و سجا و سجا

و هو

على اعوارها والحق من خواصه فاليقفة المكتسبة فلا يرد ان جعل اولها رسالته العلمية وهو يقف كونا البراهين
 فيها موقفة عليه فكيف جعلها موقفا على البراهين فيها وقد يقال آة الاول بالنسبة الى التسلف والتلاحق بالبراهين
 بالنظر الى الخلق والمراد بالفتون الادب والبراهين علم الادب وهو علم يتجزى عن الخلق في كلام العرب لغا وكثافة وفنونه
 التي عشر الفون والحق والفرق والاشفاق والمعاني والبيان والتبريح والاشارة والحروض والقوافي وعلم الخط
 وقرض الشعر وهذه الصناعات العربية فحفظ الفتون الادبية عليها عطف النقيض والاسم والاسم
 من اللادوية في غاية فاعلم الاطلاق نظرا الى الالفاظ اما علم القراءة فمنه نواع التفسير كآة البدع من
 نواع المعاني قوله ولطالما آة اللام للشاعر بقية محذوف وما كفاة للفضل عن طلب الفاعل والمشهور انهما
 لا يتصلان بالفاعل ثلثة قول وشروطا ولا يدخل الالف فعلية وتديج جعل مصدرية والعدول عن الحافظ الى المعاني
 في احداث الحكاية للحال والقصوة بثلاثين القاد والبارعة الفايقة والرابعة العجيبة ولعله اراد باقضا المتأخرين
 الرابع الاصفهان وجار الله المحدثي والامام الرازي فانه اكثر ما لستما في كلامهم قوله ويعراب آة اعرب
 عنده اي اظهره وكشفه والمعربة المنسوبة والائمة الثمانية بالقرآء السبعة المشتهرون باضافة يعقوب بن اسحق
 الخنيزي واختر قراءة من بين بقية العشرة لانه كان اعلم اهل زمانه بالعربية وانتهر رياسة القرآء بعد اعرف
 واليه هذا ولا يخفى ان غير كلامه مشعرا من حد القراءة التي نبتة شاذة في قول هو غير اليعول لموافق آة
 المعوف بين القرآء والفقهاء احدهم ان الشاذ ما عدا القرآت السبع هو قول بعض اصحابنا الامامية وظكلام
 الرفيع والنودي من الشافعية والثالث ما عدا القرآت العشرة واليه يهيم بعض الشيعة وبقي السنة من المعلم
 فندبر بقية سنة و هو ان القرآت السبعة لا يجوز القراءة بها لكانه الصلوة في اواخر جهلها فلا طائل لقرص المفسرين
 بها لستما في هذا التفسير الذي هو اختصار العلم الذي يجعل كاخيار الاخير فيهم سلامة سندا يصلح لتخصيص
 العمومات وتفسير المطلقات ويستفاد منها بعض الاحكام قوله لا تصور بضاعة يتبطنى بالفاء المثلثة
 وبالهاء الموحدة والهاء المهملة اي يمنع ولا يتصل والاشارة لسؤال الله ما هو خير وصحتم عن من البناء
 للمفول اي لفتح به برتردي وفي بعض النسخ بدل السبعة اذ لم يرد السبعين على اتهم من الوهم وهو العلامة
 وانوار

وانوار الترتيل من النور يصم النور ورتما جعل من النور يفتحها الاول اليق قولك وسورة فاتحة
 الكتاب السورة فاقفة من القرآن لها مترجمة مخصوصة ونقص طرده باية الكثرة اجيب بان المراد بالترجمة
 اللقب تلك اضافة محضه الى فصل الحمد التلقين فيه تعسف وقدر اربا الترجمة ما ينسب لعنوان
 وعنه مترجمة الكتاب فترجمة السورة اسمها وعدد آياتها اللذان جردت العاديت باسماهما في المعاصف
 فيما لا يرد ولا يظن فظن انشاقص الكسح بالسورة قبل اعتبار المترجم اذ يكف صدق المترجم الا ان
 على ما قيل المراد فاتحة النسخ الاول كالمخاتمة لاخره وبه الاصل اما صفة لا تها كما الباعث على فتح
 او مصدر بمعنى الفتح كما كاذبة بمعنى الكذب ورواهم آة كالتسوية والباخرة واطافة السورة اليها كيوم الاحد
 واطافة في الكتاب كالتسوية التي فيها لا يمتان وقد جعل الاخرة بمعنى وفيه ما فيه قوله وتسميتم القرآن
 عطف ما يستفاد مما قبله كانه قال بتسوية فاتحة الكتاب وتسميتم القرآن فقوله لا تها مفتحة ومبدوءة اما تبديل
 للتسمين او الثمانية فقط او على طريق الف والتسوية هذا الاخير مما نقل عن المؤلف وخير الثلثة او سطل وان
 اقتض انفراد التسمية الاول بالحق عن التعليل من اخواتها الثلثة عشر منها احق به فآة هذا الاسم بالمولود
 المصاحف لسلامته عن سما جرت تفرغ التسمية بالاصل والمشاء الملازمة على القول والثالث ولانه استنبه بالتعليلين
 الاخيرين ولعله كلف عن التعليل بالاسم به اشعارا غائرا وما نقل عنه لم يثبت فكانها اصله ومنشأه لما كان
 يرد عليه ان المبداء يقال لما منه التسمية كما يقال الشجرة بمدة التمرة والجزء الاول كما يقال بمدة الشهر يوم الجمعة واللام
 بمدة الولد بالمعنى الثاني وهذه السورة مبدء للقرآن بالمعنى الثاني دون الاول كمل لظلمة بهذا التسمية وخاصة لما كان حصول
 الكل تلاوة او كتابا او نورا ولا يرتب حصولها لانه كانت حصول منها وفيه لا يخفى قوله او لا ينها يستعمل على
 اصول ما فيه ان كان الجملة المشتملة على الدباغ وقواه الخمسة اسم الراس ووجه اصحاب اصول
 القرآن في هذه الفلثة ان العرف من انزاله تكميل الانسان بمعرفة ربه والتوصل الى قربه وهذه التوصل
 يكون بالعبادة التي هي امتثال او امره واجتناب روابره وهذه الامتثال لا يتحقق بدون باعث
 وهو لعباد النوار والوعيد بعقاب وقد اشتملة الفاتحة على هذه المطالب بهذا الترتيب وغيرها من النوار

وان اشتمل على زيادة المعاني ايضاً الا انها اول سورة نزلت لا عند كثير فمما في باقي السور يعصّل لما اجمل فيها
 قوله او على جملة من افعالها من الوجه السابق عن ان مقدّمه القرآن ثلثة من غير ترتيب ومعها ترتيب في الترتيب
 ومعاوية من غير ترتيب ايضاً اشان عملية وعملية قيل لاد بالجملة النظرية ما يستفاد من قول الفاتحة ان الملك
 يوم الدين اعز احوال المبدأ والمعاد بالاحكام العلمية ما يستفاد من الصلاة والموصول اما صفة تعانينه
 او مجموع الحكم او الاحكام والاخر فقط وعلى الثاني فالسلوك والاطلاق اما لترتيب او غير ترتيب وكل من هذه
 الاربعة لا يخرج من شئ يظهر بالتأمل قوله والواقفة والمواقفة بالنصب عطف على السورة وقد يخرج
 بالعطف على الكل ويؤتى بعده مستند للمعنى على جزء العلم اللهم الا اذا التزم ما قيل في شهر رمضان ورمضان
 والشرب بذلك الا الاستعمال بنوعيه قوله والصلوة بالجر وربما قرئ بالنصب استثناء لا ما جاز
 الحديث القدسي قسمت الصلوة بين وبين عبدي نصفين وفسرت بالفاتحة لما ورد في حديث اخوان الله
 قال فيهما من بعلى ابي اعطيتك فاتحة الكتاب وشرحت من كنز عرائش قسمها بينه وبينك نصفين ولا يخفى
 ان الخبر انما يستعمل للمؤلف قوله او استجابها كما هو رأي الحنفية في الركعتين الاخيرتين وكذا قيل
 وفيه انما لا يليق التسمية بذلك مع وجودها عنده في الاولين وقيل اراده بالوجوب الفرضية عند الشافعي وبالاستحباب
 الاستحباب ما يقابل الفرضية فيحمل الوجوب باصطلاح الحنفية وفيه ما لا يخفى وفيه بعض المنع والاحتجاج بالاول
 فقيل اي انما لثمة ملائمتها للصلوة وجوباً في الاولين واستحباباً في الاخيرتين سميت بذلك وفيه
 انها لسمي بذلك عند الفل فلما يليق التحليل على ما بيننا من ان يدعونه من قبيل تسمية الرجل ببعلمته
 الحقا على احد الوجوه ولعل مراد هذه القائل ثمة ملائمتها وجوباً عند بعض وجوباً واستحباباً عند
 آخرين الا ان عبارة فاصرة فيما قلناه والشافعية بالنصب والشافعية بالنصب والخبر قوله دون
 الفصح على وجه وقعت عبارة الكشاف والمراد كل من طرقت من انعمت عليهم لظهور عدم عند الصلوة آية
 بدون الموصول وكذا المصنف اليه بدون المصنف قوله ويتبني في الصلوة عدل عا وقد عرفت ان الكشاف لا ينها
 تنزه في كل ركعة اشعاراً بان مراد العلامة بالركعة الصلوة سمية التكميل بالجزء ولم يقل كل صلوة لثمة
 يرد

يرد صلوة الجبارة وقد جعل الركعة كلمة العلامة اما الوتر فيستخرج منه بنية تليق واما ما يقال في انه
 توجيه لظلمه بما لا يرضيه لانها غير واجبة في الاخيرتين عند الحنفية والعلامة منهم فنية استجابها في الكشاف
 في هذه التوجيه كما لا يخفى النتائج ان في التسمية والمراد من الصلاة ركعتين ركعة لا بسبب الرجوع والتوجه
 كما الظاهر في الركعتين ركعتين كالشهادة والصلوة كالشهر والصلوة كالشهر والتسليم وبعده كما لا يخفى الثالث
 ان في بعض مع والصلوة مع كل ركعة ويفهم عن خاتمة شئ مع كل ركعة مشارة كما يقال فلان يأكل مع احد
 اي يأكل مع كل احد بالجمع وفيه تعسف والحق ان التوجيه الذي شره اليه المؤلف الحسن التوجيهات وقد وقعت
 عبارة الكشاف في غير هذا الصياح ونقلها بعض الصحاح الحديث عن عمر بن الخطاب رضى الله عنه في قوله الا انها تنشر
 في كل ركعة من الصلوة وهذا محقق ما وقع في الكشاف والتصحح لصحتها بان المراد بالركعة معناها الحقيقي
 قوله والافضل ان عطف على الصلوة فكانت خبر والمضارع عن مع الاستقبال وان العبارة من قبيل بعد
 عطفها متبناً ما باراد وقد بقي لا حاجة الى هذه التكاليف بل ينبغي ابقاء المضارع على حاله فانه سبحانه اطلق
 عليها التسع المتفان بتمكة كما سيجي لعلمه بانها استثنى نزولها بالمدينة ورضى المؤلف الائمة الى هذا ان لوله
 لما صح اطلاق التسع المتفان عليها بهذا الاعتبار قبل نزولها بالمدينة قوله ومن العاكمة اذ لا خلاف في
 ان البسملة في القرآن انما يوزن انما نه اوائل السور جزوه وكل سورة ام في الفاتحة فقط جزء منها دون
 بقية السور ان اوائل السور من السورة جزء منها وانما كتب للترك والغصن بين الصورتين فان العباس
 والباكت واهل مكة كابن كثير واهل الكوفة كعاصم والكسائي وغيرهما سوى حمزة وقال البصير الشافعي على
 الاول وهو من البكامة وقول بعض الشافعية وحمزة بالفتح واهل المدينة ومنهم مالك والشافعية ومنهم الاول
 ربي والبصرة على الثالث وهو المشهور عند المتأخرين الحنفية والمؤلف المحقق لم يتوصل للخلاف في غير
 الفاتحة وفي بعض النسخ من الفاتحة وكل سورة كما في الكشاف وفيه ان الكوفة وقدمت منه بنية
 قوله فظن انما ليس التسمية عنده الصلاة من الكشاف في رتبته وفيه هذا التبرير في قوله والله
 للقاتم على ما صح وقد يوجب بان ابا حنيفة من نعمها الكوفة ونصر كبريتيها دونه بدل على ذلك

في غير ان توفيقه جعلنا انما قد جعل لفظ اسم من فاعل ما جعل في قوله
 قدوم كثيرة ويكون الغرض من تزييف هذا الظن ان لا يقولوا ان بعض الظن انما هو
 هذا المظهر في ان يكون من ذلك ومن ذلك ان الخلف المحقق لا ذلك فهو حتى بان يرد عليه ان بعض الظن انما هو قوله
 وسئل الجدل من الحسن في الكلام على انما في هذا المقام لا لا نزاع في الاحاد التي هي في قوله ولعله مراد فان
 حجة الله في قوله كان حقيقه وغرضه زيادة تزييف الظن في قوله واما ما يقال ان غرضه ان ما بين
 الدين كلام الله فلهذا جعل هذا التزييف في قوله لا لا يخفى عن السيرة قوله لنا احاديث كثيرة في قوله
 انما في الفاشحة كما هو جميع الشافية او لنا على البراءة الاولى من دعوانا على النسخة الموافقة لكثرت قوله وهذه
 الاحاديث تتجاوز العشرة كما صرح به بعض الحديثين وقد نقل الشيعة الامامية اية في ذلك الاحاديث
 كثيرة في طريقها اليه عليهم السلام والاحاديث التي استشهد بها مخالفو باوليه قوله ومن اجله اى
 في اجابته في الحديث وفيه بعض النسخ من اجابته ويمكن ان يقال لا يخالف بين الحديثين لا تخالفهما على ان
 اول آيات السبع البسملية من كونها آية برزخها فتأمل قوله والاجماع الراجح عطفها على احاديث
 وفيه بحث مما فانه ان الراجح على من الذين كلام الله كحل في حله في الترتيب فسادها وان الراجح
 على ان كلام الله في الجملة فلا يتفق والمراد ان بين الذين مما يمكن ان يكون قرآنا في السماء والسورة وعيد الآيات
 قوله والوافق فيه ان اثباتها في الصحاح يدل على انها قرآن لانها قرآن في المحل والجزء اعلم
 غير القرآن على القرآن في غير المحل قوله قد تقدم بسم الله اقرء او معناه كما تلووه المكشوف تقديره اقرء
 اتلوه قوله لان الذي يتلووه مفروء بيان القرينة المعينة للفعل المقدر باعتبار معناه لا لفظه والضمير
 في يتلووه لفظ بسم الله اى لان الذي يتلووه البسملية من غير انه مفروء وقد ظن ان الانسان يقول لان الذي
 يتلووه قرآءة تلووه كما ان الذي يتلووه البسملية الذي هو الذي لا المذبح ودفع بان كلام القرآءة والمفروء
 في قوله الذي يتلووه يتم بعد جرده عن المفروء لفظا من جنس التسم فأنشأ على القرآءة التي هي متلووة
 بخلافها واما بسملة الذابح فاني يتلووه في العود الذي في قوله لا لا يخفى لفظ قوله لان الذي يتلووه مفروء

ولو كان

ولو كان تقديره التلووان تاليه يتلووه العطف قوله وكذا بسمه بالنسبة للفاعل وكل فاعل فاعله ما جعل بالبناء
 للفاعل مفعوله ولا يخفى ان المضمون هو الفعل المحزى والتسمية مبتدأ للفاعل المحقق فاعل المراد ما جعل التسمية
 مبتدأ لمفعول مصدره وان الفاعل يضم لفظا ما جعل التسمية مبتدأ له وهذا يقتض ان المضمون مصدر وهو خلافه
 مختلفان ويجوز ان يراد بما اللفظ وبضميرها على طريق الاستدراك قوله وذلك اي انما اقرء او
 انما اقرء فاعله ما جعل التسمية مبتدأ له وعلى هذا قوله في ضمير التفاعل وعلى الاول من غير القول ولا يخفى
 ان قوله او ابتداء في قوله لا لا يخفى قوله كما لو كان ما يطابقه وما يدل عليه يعني ما صدر به البسملية
 كان مفروء كان مطابقا لقرآن والاعطاء تقديره بخلاف ابداء فان المقروء لا يطابقه ولا يدل عليه كما قيل وفيه
 نظرا لانه كما هو مفروء وهو مفروء فكما لا يطابق لكونه مفروء ابداء ويدل عليه من غير تفاوت فتقول ان المقروء
 مفروء لا يطابق ابداء ولا يدل عليه كلامه بخلاف قوله والاول وان يقارنه الله قد وجدنا القرآن والحديث
 ما يطابق تقديره ويدل عليه بخلاف ابداء في القرآن قوله ثم اقرء باسم ربك والحمد لله رب العالمين
 امر من اوصى الى قرآءة ان يقول باسم ربك بالسمك ربك وضعت جنبى وبلت ارضه فمذاهن فرينتان
 على ان متعلقى البسملية متى لم يذكر كان فعلا خاصا من لفظ الفعل المبيد بها هذا كما قالوه في تقدير ان زيد
 في جواب من قام فاعله لا ابتداء فتأمل في هذا الكل منتهى سواء جعل ذلك استثناء او ضمرا لقرء او ضمرا
 لكل فعل ما جعل التسمية مبتدأ له وربما قيل ان لا على ضمرا على كل فاعل وغرضه ان الفعل المحقق
 كقرء وادخل مثلا يطابق ما بعد التسمية ويدل عليه كل موضع بخلاف ابداء لعدم حصول المطابقة والله
 الدلالة عليه فيما لم يمكن الفعل امر ممتد كالخروج وال دخول فالمراد بقوله لعدم ما يطابقه رفع الاسباب
 الكمال ولا يخفى ما فيه من التكلف هذا وربما يخرج تقديره مثلا بان يدعى على تلووه القرآءة بالتركيب بالبسملية
 بخلاف ابداء لاقتضائه قصر التبرك على ابتداءها وقد يعارض بان تقديره ابداء يقتضى العمل بغيره بالابتداء
 لفظا ومعنى وتقديره اقرء مثلا يقتضى العمل به مع فقط وقيل ان مدار العمل بغيره على الابداء بالبسملية لا على
 تقديره فعل الابداء ولم يرد الحديث بان قال امر ذى بال لم يقل او لم يفهم فيه ابداء فهو امر فتأمل قوله

او ابتداء في الاصل وتزجي فتزج قوله لزيادة اضماعه اي على الاضمار ابتداء براء وان كان لا ابد
فهو فيه مع زيادة الالف في الالف و ذلك لانه لا بد من اضماعه لانه الكلام على تقدير تعلق التثنية فالعزم ثلث
كلمات اما جعل التثنية خبرا عن اضماعه متعلقه كما ان قوله عن البحث فيه وقيل لانه اضماعه امل مع قوله
البارز و هناك مع المستر وجوبا وقيل لانه زيد من ابد بحرفين وفيه نظر لان الغرض ترجيح تقدير الفعل
على الاسم لا تقدير الفعل على اسم هو اكثر حر و فامنه حتى لو قدر بدني الذي هو مصدر ابداء لسواءه قوله
في تقديم المجرول و في بعض النسخ المقصود هنا اي فيما نحن فيه بخلاف قوله تعالى اقرأ باسم ربك لانه
اقول قرآن نزل قرآن نزل فكان الاسم القراءة قوله اللهم مجزها ومرسما اي به اجزاها والرسا
لا يفرض من هوب التراجيح والمرسة والاستشهاد على تقدير تعلق بسم الله مجزها لانه لا يكون وان رجع المؤلف
بها كما في اركانها مستبين للذوق اجزائها والرسا على ما في تفصيله ان الله قوله انه اهم و ادل على الاختصاص وجه
اللاهمية الشارفة وكون الغرض الرد على المشركين الذين كانوا يبتدئون في افعالهم بسم اللات والوثني ووجه حصول الاختصاص
لو اتركوا التقديم اذ علم ان النفس العدول عن ذكرها لا ذكر الله يدل على الاختصاص دلالة ضعيفة قوله فان الله تعالى
مقدم على القراءة اي على فعلها على فليقدم فعلها ايضا قوله كيف جعل آية لها مستقانا به عليها و لما كان ذلك
جهتان جهة تبعية وابتداء و جهة توقف احتياج اشارة اليها لان المحفوظ هنا الجهة الثانية بقوله من حيث آية
كل امرئى بال اي يخطى بال بال جليلا كان او حقيرا فالوصف للتميم نحو بطير بجناحيه او ذى شان بهم به فكانت
ملك بال صاحب لا شقاله فالوصف مخصص الابتر مقطوع الاخرى وجعل تركه له التسمية به اول الامر موجبا
لنقص آخره مما لفظه و سرية النقصان من قوله الاخره كسر اية لتركه بسم الله فيه لو ذكرت قوله وقيل الباء
للمصاحبة اي للآية المستقانة و صدره بقول الشا لا يقدم ارتقائه وذلك لان جعل التثنية آية للمفرد
يشعر بزيادة مدخلية فيه حتى كانت لا يتأخر ولا يوجد برونه والمصاحبة معرية عن الآلة لانه هذا الذي اوقد
يرجع لظرة لصاحب الكتاب في قوله ذكرنا السيد المحقق في حاشية منها التبرك بالرسا ادخله الادب
من جعله آية التبعية الآلة وابتداء لها ورد بان المحفوظ جهتها الاخرى و هذا الجهة غير المحفوظ

كلامه

تحريره التبرك الآلة وابتداء جهتها و هذا هو وجهها و هذا هو وجهها التبرك بسم الله تعالى
سجل التبرك فقصد التبرك لانه صفة الرد عليهم و طبران المحرم و لاسم التبرك مع الصريح
او نازم مضاد ثم لم يرد معلوم من ارجاعه هو ان المراجعة بسم الله نه فبما يوجد في التبرك وهو حاشية
الاستعانة بسم الله تعالى ايضا ولا معاندة بين الاستعانة والتبرك و قد ثبت ان التبرك المحقق
الذي ذلك بقوله بعبية في المعجم كيف تبرك بسمه وهذا ان بالمصاحبة الالف على التثنية جميع اجزاء
الفعل لاسم التبرك الآلة الاستعانة في نظر فان الفهم استعانة ذلك فان التقدير الآلة
لا اجزاء و هو لما ان كون اسم التبرك الالف للفعل ليس الا باعتبار انه يتوصل اليه بركته فتدريج
بالاخره التبرك فليقل به او لا وقد نظر لسبب ما قلناه في قوله و المعنى تبرك بسم الله
في اخره التبرك او بما جعل من كلامه و كيف كان فليست الباقية صلة للتبرك بل المقصود ان القليل
على وجه التبرك قوله هو انه بعد من الاخر السورة وهو وجه استعانة كيف يقول سبحانه تبرك باسم
الذات و قد يظن ان قوله ليعلم كيف تبرك بسمه يرجع عن الاستعانة الالف المراجعة و قد وقع انه
من تمهيد التبرك والحق ان الضل و قد لم يثبت لما عرفت و السبب اخلاذ للمثل المحقق
كلامه عن التبرك لانه مع جريان اشبهته الاستعانة بسم الله قوله و من حق الحروف المفردة
ان تفتح لان الاصل في البناء السكن لحقفة و عدم التغير بالحوامل و الالف حركتها بالتخفيف
و في الحروف الكونيات ككلمات بسمها مظنة الوقوع في اول الكلام و قد رفضوا ان ينادوا بالالف
فثبتت على الفتح اخذ السكن في الحقة و قد يعارض بان السكن عن غير الالف و الكسر مناسب
الفتح من ان فتر فاعلم ان الساكن اذا حرك حرك بالالف قوله لاختصاصها بالزوم
الحرفية و الجراي بهما معا فلا ينفار فيها بخلاف ساير الحروف كالالف و الكاف و الخاء و
و الراء المعطف و وجاقتضاه اختصاصها في كسر كسر ان كل منهما يناسب كسر
مما سببه ضعيفة في اجتماعها و لزمه في الكلام مما توثقت اليها سببه و حصل الاقتضا

و غایت که گفته کن تا نسبت و نماز علی مرتبند که و نماز عرف عارفانست و نماز صبر است
 و نماز نذر است و نماز نذر ششم است و حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله در چیز است
 در نسبت و بنیاد آن آفریده است و وقت نماز است و چیز است است و شد و در پنج
 وقت نماز است در چیز است و جبر است و جبر است و جبر است و جبر است و جبر است
 جبر است و جبر است و آفریده است و وقت نماز است و دیگر حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود
 که هر نماز که پیش از آن است او را پانزده جا بگردد و نماز که پیش از آن است در حالت
 در حالت حرکت است و نماز است اما آن است که در زمانه که نماز اول برکت عمره بود
 برکت از مال و در پیغمبر نماز است از روز و در پیغمبر نماز است که در ثواب است
 پنجم هر کار که کند او را برکت نیاورد ششم هر دعا که کند بر کاره خداوند است
 اما آن است که در حالت حرکت اول لیل بگردم ششم بگردم اگر جمیع اینها را برین
 سیزدهم است که در جمیع طعم را بدد هر که ششم اما آن است که در حالت کوری
 اول او هم دانده بود هم که زنده و تاریک بود سیم فرزند که بر درخت است اما آن
 است که در قیامت بود اول سبزه در آن بود هم خداوند است او را نیامرز سیم خداوند
 او را بصورت خود که از عصای در آورد و با منافقان بدوزخ برود نمود آفاقه و این
 هم بشود که نماز است و حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود که هر که نماز کند نماز او

او پنجم وقت نماز که در روز که نماز است هزار نفر او را در پانزده جا بگردد که امر او در شش دولت زند
 در حالت حرکت است و سوره که در سوره قیامت اما آن است که در حالت زندگانی است اول
 خداوند است عمر او را برکت کند هم روزی او را در روز زیاده کند سیم او را در روز زیاده کند
 سیم چهارم هر کار که کند او را برکت دهد پنجم هر دعا که کند بر کاره خداوند است
 اما آن است که در حالت حرکت اول غنیمت بگردم سیم بگردم سیم بگردم اما آن است که
 که در اول روز که در آن است که بر هر فرسخی که در روز است اما آن است که در قیامت
 بود اول هر که در آن است که در آن است که در آن است که در آن است که در آن است
 پنجم آمده باشد در هر حالت قیامت در آن است که در آن است که در آن است که در آن است
 چنانکه حضرت امیر المؤمنین علیه السلام میفرماید که روز قیامت هر که در آن است که در آن است
 بگذرد و بگذرد و بگذرد و بگذرد و بگذرد و بگذرد و بگذرد و بگذرد و بگذرد و بگذرد
 نماند و چنانکه زنده در آن است که در آن است که در آن است که در آن است که در آن است
 اجل ظهور رحمت نماند در آن است که در آن است که در آن است که در آن است که در آن است
 بتر مرگ بجا آید در آن وقت تمام امتی که در آن است که در آن است که در آن است که در آن است
 نرسیدند چهار غایت که در آن است که در آن است که در آن است که در آن است که در آن است
 اول غایت که در آن است که در آن است که در آن است که در آن است که در آن است

و کربان جمله میگردد که گفته اند انقدر الملت به جان داران شربت حرکت بچشد و شدت
 شکرات و ضربت ملک الموت بپسندد و این غایت از جمله خلق از برود جان و کما و سلطان
 و عالم وجه اول و ثانی که در پیش مثل حرکت اما آن وقت که اجل کسی تمام شود ملک الموت شربت حرکت
 بچشد تا وقت که میرساند عزیزان از غلبه ضعیف و تنه پیر و چون میرسد بهیچ حیلت و نه بر شربت
 و نه در منع آن ممکن است باخ و ملک الموت رفته نمیکرد و منتی الهی که قبول نکند و هیچ
 حکم دستوار در شکست و حصار و خندق و دیوار مانع و سبب کما این مانع کون بیدر کما
 الملت و اگر کون ^{بسیار} مستی که الیه حرکت پذیرد به هیچ وجه ملک الموت
 جان بهر این جهت که در شربت حرکت بچشد که الملت کاسی که کون تا سید بشیر را
 بچسبند که این جهت که هم مردمان را از آن میدهند آنرا خدمت آورده اند که چنین حرکت
 اجل نزد یکوه ملک الموت فقه جان آن پیر کند او را جنود و عوانان باشند این زمان میزند
 که برودید بغایت جان فلان بنده مشغول شود این را ببیند یک پناز چشم را برود
 و یک کویا از زبان را برود یک شغاف که در او برود و یک حرکت اعصاب برود از عزیزان
 غارت ملک الموت مشغول واقع است تا نکند حرکت در آید سه هکتیسه اصول آن که
 که قدر از در زمان از آن جان ویران کند نه از سلطان باک مایه دارد نه صبر با سببان
 جان میران میرساند فقه در بیان کند نه عالم شرم دارد نه زلف بشیر خوار
 جان عالم همیشه نه فقه در آن کند کده که ترا دست میبکشد برود

نور علی

در دو سال و چهار روز چنانه میکنند آه که راه که در آن پنج نایکیت است ۵ صد هزاران روز در آن
 بر آن کند صد هزاران روز در آن صد هزاران روز در آن ۴ جمله نایکیت است از آن است فکند
 اما غایت هم غایت میراث خود را ند و چیزی بنده ضعیف و شدت و سختی شکرات و تلخی جان و دل
 که قدر بسیار در آن وقت میراث بر آن فکر آن باشند که کلام رفت در باب و اولات بهتر باشد
 بر دایم و بر کرم و انبیه سخن چون دادند و تلخی نروان این بنده یا نمیکند و کفایت کفون بر پارچه که
 هما گستر باخ او را میکنند تا آن روز و مال که هزار فلاکت و جان کند آن بدست آورده باشد
 که به جمله این که کمر بکن کند تا بر این بی نده او را بر بندد در چنانکه در نایک در نایک بنده
 و خاک خشت بر بالا او میکنند که در این نایک باخ و نه کار بشیر و نه بر او مد نظر بشیر و نه اقر
 با چنان نیست که او را در آن کند دلالت باز میگردد و تقسیم فقهان اموال او مشغول مشغول
 و سیم در ملک و مال و خانه و منزل او را خفه تصرف میکنند و زن و فرزند او را میرند و بنده
 زن او را میزنند و هرگز با او نمیکند مگر که مدعی املا که او شود در آن وقت میگردد که در آن
 او افتد که مرگ است این مدعی را در زندگانی فقهان نگویند از عزیزان غارت
 میراث گیران پسندیشید در در مال و خانه و نایک بنده که مال و نایک اعتبار نیست
 تو که تعالی است فقهان فقهان فقهان فقهان فقهان فقهان فقهان فقهان فقهان فقهان فقهان
 یعنی طایعیان و کناه کاران و منافقان سخن از ملک است بر سبب آنکه بعضی از آن
 سنگها شرافته میشود از آن سبب بد که بعضی مگر که از آن سبب است سبب

سعد

وچگونه ای که سبب نه نشسته که سبب به آن حضرت از هر جهت و زهره آن همه نشسته
 که از آن حضرت پیرسند که این غم و اندوه از هر کسیت پس صحابه اتفاق شده
 که حضرت فاطمه را بدین که از پسر پیرسند که برایشان معلوم کند اندر زین عبد
 القوی را بطلب حضرت فاطمه فرستادند زید بیا آمد به سر حضرت فاطمه زهرا
 بادی تمام سلام که دید که فرج در پیشکش رفت بیکه دست آرد دست
 یگر که او را حضرت امام حسین می بیند و می گفت که مرارة الدین الجلاله
 الاخرة و ما عند الله خیر و انبی قلخ و شدت دنیا چندی نماند که
 وضعت آن حضرت در یابید که شواب آن حضرت هزار بار بگریه از دینا می
 مایه با پسرید گفت یا سیدنا زید بر بزرگوارش لبی گریه و فدا می کند
 و چگونگی از هجرت را بدین است که از آن حضرت سبب شواب پیرسند لا اعلی
 ندند مراجع منقول بفرستادند که بی از آن حضرت پیرسی که تا معلوم صحیح شد
 چنان حضرت فاطمه این سخن بشنید غمگین گشت و چادر کهنه که از ده
 جاز بر کمرها بسته بود هم زخم برداشت در مبارکه فدا افکنده در روان
 شد و جز بلا فله امکان رسید به بنظره آمدند چنان حضرت فاطمه بر حجره
 پدر بزرگوار خود رسید پیر رادی اندونما که غمگین بنظره میقت و ده گان
 گریبان نشسته و اصبی که داد او صفه زده بعضی استاده
 و بعضی

این سخن را از حضرت فاطمه زهرا
 نقل کرده اند

و بعضی نشسته فاطمه زهرا گفت استی اولی و آخرین این همه در امر
 از هر جهت و این غم و اندوه از هر کسیت حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله
 است که حضرت اسحاق پدید آمد حضرت مسقی تو اسرار آن فریده است که زهرا
 صبیح گویند و او بر هفت دره است و یک را نام نهاده است اولی که گویند
 هم را لظی گویند سیم اصل گویند چهارم را سیر گویند پنجم را ستر گویند ششم
 بلج گویند هفتم تا ویه گویند هشتم آنست که جبار عالم در قرآن خیر است
 که ذات جنتهم لعمریه اجمعان لظی آنست که میگوید که کلا لظی ناعنه
 للشوی ناعنه عفا من ادبر و توکل علی است اتنا اعتدنا لکما فرینا
 سدا سدا غلک لا و تسخیرا سقر آنست که میگوید که سنا صلیه
 سقر و ما ادبرک ما سقر حجیم آنست که میگوید و بر زنت اعجمی للغادیه
 تا ویه آنست که میگوید فاقمها و اویفها و ما ادبرک ما هیة ناسر
 خامیة چنان حضرت فاطمه این سخن از پسر بزرگوار خود شنید معلوم نمود
 صحیح که اندید به هم آثار گریه و بجز آن وقت باز آمد سر سجده که و گفت
 بار میخا معبودا بحق بکانه و بزرگوار که بر امتان پدرم از استن فرج
 نگاه دار به کشت زهرا که زود دیگر جبرئیل نزد حضرت پیغمبر آمد
 گفت یا رسول الله انما انما نفط طبقات لظی آن فرید زهرا را لب تابید سیاه

در امر عالم فاطمه زهرا
 این سخن را از حضرت فاطمه زهرا
 نقل کرده اند

و هزار سال بت بید تا سینه خیز و هزار سال بت بید تا سینه خیز
 و کم کرده اند اما خیزم آنش در پنج خطان و در آن وقت که در مشرفان اند
 گفت یا رسول الله هر طبقه از این همفکند که از بیابان آتش است بر سر بیابان
 صدوق که نشیمن چشم و هر صدوق همفکند از چشمه بخیزم که دریم و چرخ و عیار
 در وقت که اند که احکام شریف را اقدام نکوهه باشند و مردمان ناخوش
 مردمان از خود ده اند و تله آن نکوهه باشند و چنانچه از دنیا رفته باشند
 که مان دور در قیامت افعال بدی خود هزار سال در محراب قیامت بگردانند
 از چشم ایشان آخور شود و بعد از آن هزار سال دیگر بگردانند چنانکه
 حساب در هزار سال دیگر بگردانند چنانکه در دنیا آید از بس که در
 از دنیا دیده تا در این که جوهرها بر آید چنانکه اگر کسی در دنیا
 و خداوند است که در دنیا صبر کند از آنکه صبر کند با کسی که صبر کند
 کنیم که در دنیا صبر کند از آنکه صبر کند با کسی که صبر کند
 و این آیت بر زبان خود دانند که سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجْرٌ إِنَّا أَمْ حَصْرًا مَا لَنَا
 مِنْ مَحْضٍ اعزیزان بدانند که چیزی را محبت است در کار و نسی و کار که
 وقت خود بر این دنیا است و نوبه در کرد و پس از آن در هر صراط و در هر
 سود ندارد و صبر که نوبه در این دنیا است در هر صراط و در هر صراط باید

سحر

بامید و وحی تتر متر السحاب و از هیبت آن روز کرده کان ربیبی و عرش است
 سفید بزم کریم جعل العالمان نسیباً و خلاصی به از خالص و نه است که در پیش
 افکنده باشند که در وقت از لجنه موزن تا کیستوار و ستم عند ربکم و چه روزی آن روز
 که چو چرخ کنه کاران را بد و نه نبرد حضرت صفا از لایح برسد که عاصیان بر سر
 سبب سبب عاصیان نوبت آید و جبار کوبید بار الهامزاده از این کنه کاران هستند که
 لِحْصَمٌ هَذَا امثالهم و تقول هل تم من تبتا در روز قیامت جمله عاصیان و فارقان
 را در عرصت قیامت و تراشید و نامها اعمال خود بر سر دارند و دنیا که
 را این نوشته باشد که لا یقادیر صغیرة ولا کبیرة الا احصا و در آن روز
 اعمال او خطره بود و فرشته عذاب عموه تا از آتش در بیست گفته منتظر فرمان الهی
 بوده در شاه باشند اعزیزان امروزه در دنیا کار خود بر صلح آری و در دنیا
 خود بکنیند تا فرود آمدن قیامت بفلک گفت گرفت نشوید و با آنش لایح
 نشوید که عذاب لایح را اطرافت نشاید اعزیزان بکشید و بر اثر آن عذاب آخرت
 فرشته بدست آری که دنیا زراعت گاه آخرت است ز با هر صفا و راحت دنیا
 مزروع الا خرف و هر که امروز دنیا را بیش و سخی او بر آن که در کون دنیا بخیزد و از فرمان
 خداوند استغافل بشود و با همان حالت بگردانند و ناله فرزند او در روز قیامت
 جوار او که زنجیر باشد که من کان بریدی العاجلة علینا له نیتها ما نشاء

در این عالم و در این روز و در این دنیا

زنده پسند اعمال است بزرگ زنده منقالت فرمودند در آن حالت نمیدانند چه عذر آرس
 چنین راه چندی منزل که در پیش برتر از آن است عذر و اینست که کپی حاصل می شود بر سبب آن
 که روزی حضرت پیغمبر در کوهستان گذر کرد و آواز داد که ای قوم بزرگوار زنده که نراست
 فضیلت اول آنکه زنده کان طاعت و عبادت میکنند که در خداوند است و اینها را میگویند
 دوم آنکه زنده کان نوبتوانند که در شیئی نیتوانند سیم آنکه زنده کان روزه میتوانند گفت
 شیئی نیتوانند از آن اهل قبولی که آواز داد که یا رسول الله ملا از زنده کان به چهار فضیلت
 اول آنکه طاعت و نیت ملک الموت چشیدیم زنده کان بخشند غلام آنکه مالتی چون
 گذردن را دیده ایم زنده کان ندیدند سیم آنکه مانند کوروش ریش کور و بدین زنده کان
 ندیدند بهام آنکه مال منکر و تکیه بر مال گفتیم زنده کان نگفتند و نه اند که در آن
 را چه خواهد پیش آمدند از عزیزان پیش از آنکه از او جدا گردند و جویان بر پر قوت ترا
 بضعیف و ذوات اندر آید و پیش و زنده کان کاف بر هر که کف در یابند که این همه اسباب
 دست میرود آنکه ناله و فریاد و نه امرت سود ندارد بزرگوار آن روز که نامه اعمال از
 فرط در کند هیهات بهشت چسبند که نامت من اذی کیتا کبجیشماله و در او
 سیاه که اندک بعرفون المحرمون بسینما فی قیو خد بالسنن اصحی الاقدام
 عاصیان از پیش بر آید و او را پاره صبح کنند و شکنجه زنده در آن روز

انوار

زنده و بجز طعم نذوق دهنه کرات شجره ان قوم طغوا الا شیم بزرگوار آن
 روز که در کوهستان که سخن در آن شوند و بدانند که روزی است روز شمس در آن حالت
 عاصیان خواهد بود روزیست هم سرتا و زنها بنها در آن روز آشکار خداست که قوم
 الشراک فی الاله من تقوی و لا ناصر و در آن وقت که نراست که کاشی
 همان خاک بر سر آدم نشاندند که با کینچی گشت ترا با اما فرمود روزی است
 خدا شرفی که بر سر او محمد ارفیق است جمع خدا همه که و حیوانات تمام شمس
 و هرگاه حیوان از دست کسی که در دارد دنیا ستم دیده باش بدگاه افرات
 به از آن که دیوان ایشان بکنند حیوان هم خاک میشوند پس اهل از آن شخص عذاب
 کوبند که کشتی مایمان حیوان بود و در خاک شده بودیم و درین عذاب گرفتار شده
 و به چندان کوبند که یا کینچی لم اذی کیتا بکله و نیکو کاران کوبند بیامند ناصر
 اعمال ما بخوانند و ببینند و اهل عصیان منجر شده کوبند که بصرنا و نیکو
 فرجنا نقل صالحا انا مؤمنون بعین خداوند عذاب بزرگوار ایم و شنیده ایم
 و کلان منرا پس را یکبار دیگر بار دنیا بر دست تمام عمل کنیم و نجلناست
 و عبادت مشغول شویم که الحال ما را بقای شد از حد و تعالی آید که قال
 احسنوا فیها و لا تکلمون لعنتم فوا موش بشید که امروز شما را به سجده
 نمیدانند در آن وقت که در دنیا بودید انبیا و علما و فقها شما را ازین دانست

خبر داده بودند و کتاب و حدیث و نقل و اخبار هم یاد دیدند و شنیدند بی نیاد و بی
 محاسبه کتابت بکنند پس آنکه اعمال خود را بخوانند که در دنیا چه عمل کرده اند و چه ننگه کنند
 و بخوانند در روز محاسبه و شرم شوند و گویند بار خدا یا این نامها را تا نیست
 و ما از این گناه خبر نداریم که از این مرتبه نماند از این مرتبه رسد که اعضا تا با هم است
 گویند با از ما هست خدا استحقاق زبان این ترا میبرد دست با این ترا استحقاق
 کسب نمی آید و در سر رسد آنچه در این نامه رسد تا که ده اید اول پاکوی در مدد من
 رفتم و دست گدای میدهم که من گرفتار چشم گدای هر صید میدهم که من دیدم و بر اعضا به این
 طریقی که هر دو هند که این کار را او کرده است که هیچ چیز در دنیا هست پوشیده و پنهان
 نمیشود که انعم ختم علی افواههم و تکلمنا ایکیرهم و تشبهوا لربهم یا مالک
 یکتبون پس در اندر رسد که زبانه در رخ خلاقه فعلوه و تشبهوا لربهم صلوته بغیر
 بکیر بدید بخدا ترا و غلامان آتین در کون این ترا زبید و کون کن
 در روز بر بیست و نه مرتبه بخوان کنند و در روز اندازند نغز ۳ با انکم
 اما بآله چیز که در روز صفت نفس و صفت بدعت اول آتاره دریم توامه
 سیم مسئله بهرام صابره پنجم که ششم را ضمه مضموم قانعه اول نفس آتاره
 از کنت که صاحبان نفس در کسب گناه بایم و آتاره صیغه مبالغه است یعنی
 فرمایند کنت و امر کنند بگناه ان النفس لا تقارن بالتسوی و آتاره

و اول شصت

که ناردن اگر تبه در روز نازن و خفته بود سو کند خرد و کزن من بهر شی است و بعد از آن
 بشمال رخ که من سو کند بغیب خود دم چه و انتم کزن من بهر شی است یا در شی
 پس علماء حاضرند آیند و از این ن پرسیدند چو کس جواب دادند آخر قاصی ابو یوسف
 گفت این مسئله ترا من جواب بگویم اما باید زن فورا بخلوت بدست هم پس خلوت
 ساختن قاصی ابو یوسف از آن زن پرسید که راست بگو که یا صحیح بار بگدای مشغول
 شده که انگاه از سر خدا تو را باز گشایان شده باشی گفت آه علام شوم و قدر اتفاق
 بهم و بر فقه طلبیدم و چون غلام خلوت کردم تر خدا را تعالی در طریقی آمد و در نه
 بر اندام من افتاد که اگر مخلوق بدست یقین که خلاق جمع مخلوق میسند هر دو اند
 دان افعال از خود و و اندانم و و بکن انتم قاصی ابو یوسف بهارون پرسید گفت که
 از خلیفه سو کند ترا راست است که خدا تر شعاع میفرماید که و اما من خاف مقام
 سرباز و نهی النفس عن الهوی فان الجنة هی الموی بغیر هر که ترک هود و موس
 کند و تیرسد و از خدا تر است اهرت عباد او بازم و هم نفسی توامه صو گویند توامه
 آگنت که نفس او بعضی معصیت سبب بهالت در گناه شروع شده بازم پس از آن
 غفلت بیدار شود از مستی شراب غرور استیاری گشت و تبه کنند و بعد از آن بر نظر
 اندیشه و تفکر گناه خود را بدستند از شرمند که آن ملک است و بر نشد
 نفس قصص کند و با چند بیز اشتغال را بلهون میلیر و از بل صراط قیام

تو ای که نشانی و در کربلا نبی است که تا سر نخ در عرق افتاده باشی کی تو با زنی کار کنی
چو سپهره باش که در پنج اسرای مرده به لب بسیار کنه که ده به تمام مردم اول شیرین
میخوردند نه به نفسی اوله تنه و یکشد و در بسته مرگ افتاده بود از کنه فرخه بر سید و لیس می سازد
در میان خود نسبت و بعد از آن آن ریس همان را برید و از سر سوز اینها بر کاه چو اینها
که هم چاره از در مناجات رستگار و گفت بار خدا یا چنان کبر که این را بر ایمان که فرود آید
که تا این زمان میان بسته فهد و احوال بریدیم و پسر از شدم و فو بر کوم و با خلاص بدر کاه
که هم و چو سبزه در دنیا است که حیرت علی السلام شتر و موسی پیغمبر آمد و گفت موسی
خدا شتافت ترا سلام بر من نه و دیگر یه که بر بر جنازه آن مرد نماز کن که او تو بکوه است
دقیقه او را قبول کنم و گفتم آن را با شنیدم که چو سبزه از فعل فو شرسند به کاه
من بر سید سیم نفس مطمئنه نفس مطمئنه آنت که بقضای الله ندا میبخشد و اسپر
از سخت و بیلت بر او آید از قضای خدا شتافتا هم در ارتن فو نهد در پنج را بکشد
و دنیا از زندان پنداریه و مال محبت دنیا فظیلید و اگر از دنیا چتر بسیار بدست
آرد نال نشود و اگر چتر بدست او برود انه و عملی بنام در طاعت و عبادت فدا
تو تقصیر نکنند و با مردم بطریق علم معاشر کند در کاه چنانی کند خدا تو سوار
در بهشت بجای خواهد داد چنانکه خدا شتافتا میفرماید که یا ایبترا المقتد

ملطنة

المطنة ابرجی ایا سرتبت ساضیه صر صیده فادخلی فی عبادت و ادخلی بیاتی
که موسی بنوعی روزی با خدا شتافتا مناجات که که از آلهن به بد نام که فرود آید روز قیامت
با من در بهشت شریک و هم نشین که خواهد بود ندا آمد که با موسی در فزانه شکر قصه است
که او با فو در بهشت شریک و هم نشین است موسی گفت آلهن مرا اجازت ده بروم و شریک
فهد را پیغمبر تا چگونه است ندا آمد که یا موسی بر ترا حضرت است پس موسی در آن شهر
رفت و قضای را دید که در دکان قصابی است که گوشت میفرشد موسی از بر این
چتر به برود سلام که و قدر ز برید داد و گفت گوشت میخوام اما از این گوشت چه بود
که من قبول کنم گفت منت دارم آنگاه گوشت بر گرفت موسی گفت این را
قبول ندارم به و دیگر بهتر بود که گفت خدمت میکنم دیگر به گوشت برداشت
باز موسی گفت این هم میخوام از جان دیگر بردار گفت منت دارم دیگر پاره بکشید
تا آن قدر که گوشت کرد در دکان او فو به پاره پاره که به کلام را موسی قبول نکرد
قصاب بر چنید و سخن درشت در دکان او گفت و باز از روز مرگت گفت اگر برادر
در فدا که سفند دارم بغایت فریب صبر میکنی در دم بیاورم و بکنم و گوشت
پاگیره نبودم موسی گفت نه در ایه مرد قصاب گفت منت دارم آنگاه از
بگرفت و موسی داد موسی عا گفت این را از من نیست از قصاب زد دیگر بگرفت
گفت این هم از من نیست باز قصاب هر روز که داشت پیش موسی نهاد گفت

هر کدام را که خواهد بود که در روز یکشنبه در وقت نظر بگردد
معاذ الله میگوید تا آن روز با خیر نرسید چنین شب را که باز موی گفت در مرد من اینجی
غریبیم هیچ نمیتوانی که مراد در خانه بودی امشب جا فرود می آمدی گفت من منت دارم
موسی عا را بجای نه فرود پذیرد موسی بخانه او رفت زنی دید صاحب حال آراسته تمام
بازینست بخانه او نشسته بود یک کوزه بزرگ در خانه بود چنانچه قصاب بخانه آمد آنچه در آن
کوزه بود تمام را بر ریخت و از آن ریختن بدین بگوشم موسی علیه السلام آمد و چون وقت
رسید کاسه طعام آوردند و از آن کاسه طعام که بهتر بود برداشت یک تندی بخانه
آورد ریخت و در آن تندی بر ریخت گفت کجای موسی در حالت حیران بماند گفت ای
مرد من طعام بخورم تا مشکل ما را حل کنی مرد قصاب گفت چه مشکل دارد موسی گفت
شاید ام قدر نذار این زن بازینست تمام بخانه رفتن گیت قصاب گفت این
از زانیه بود در این شهر بر کسی شخصی او را برده باورش که و ما مباد یک درهم بود و اگر
و من بر شرف دریم میباید تا صبح میزد میفرمایم تا که یک اینز کنه کسرت شد
موسی گفت آنچه در کوزه بود چه چیز بود که بر ریختی گفت آن خمر بود و شرب کرده
میخوردم و بریزم تا خلق از خوردن آن ندر کنه کار نشوند پس موسی گفت در این چنینند
چه چیز بود گفت مال دارم که بر سر تن نشانی نمیتواند او را در زنبیل نهد ام
و روانه دارم آنچه طعام بهتر از من بخورم اول او را میدهم موسی گفت چندتا

لست

لست که چندان میکند گفت سید لست که من اول رعایت میکنم اما ما را من
همه روز خدایا در خواهد کرد خداوندان من بد پیش موسی پیغمبر بنان موسی علیه السلام
گفت ای سید موسی پیغمبر منم پر قصاب محمد را در بار موسی افکند و معذرت
خواست نگاه مال را برداشت در پیش موسی آورد و مال را چنانچه موسی
را بدید شکر کرد و گفت خدایا جان من بستان دعا را او مستی بشود و خوش
تو جان آن بپزدن را پیش موسی پیغمبر بستاند و موسی بر بخانه او بخانه
ویرا رفتی که آن مرد قصاب بر لثرت داد که در بهار شت شریک و هم شایع
نه خواهد شد و بر کثرت و آمد چهارم نفس صابره است و نفس صابره آنست که هر یک
و صیبت که برسد صبر کند و صبر نکند چنانکه حضرت امیرالمؤمنین در ک
بل در حق جعفر که که چون خبر مرگ جعفر طیار را بیک از خلیفها گشته بالمدنیهای
رسید چیزی ننگفت مگر میگوید که انا لله و انا الیه راجعون پس خدایا
بر و صلوة فرستاد که اولیائک علیکم صلوة من مرتبم و اولیائک هم المومنین
ببخشید نفسی که است و دفن کرده آنست که بیعت خدایا شکر باید
که و نالگر کند که در عیسی پیغمبر گفت بار خدایا بیایم بیایم که فریاد
قیامت دیدار است حیقت مع که خواهد بود نادر رسید که یا عیسی در فلان

شهر و فلان محله زنی هست که او در بهشت حضرت خواجه شد عیسی گفت اگر این است
که بر دم جنف خود را بپنجم که چکونه است نه آمد که یا عیسی بر او پرسید بیامد در آن محله
زن را دید که دست و ز پا و چشم و نه گوش بجهت گم نه داشت و بزبان میگفت که الحمد
لله الحمد لله عیسی نزدیک او رفت و سلام گفت از زن شکر را بگم بجهت میکی و این نوع
که تو افتادگی آن زن گفت یا روح الله اگر دست و شستی حرام گرفتگی اگر با بد شستی حرام
فیته اگر کشی در شتی حرام شنید مرا که چشمی دایستی نامحرم دید مرا این بجهت گم نام
امام که در ام که خدای امید اندوز با من دارم که خدای امید اندوز با من دارم که خدای امید
و من شکر این نعمت میکنم تا زنده ام تا رحلت این دعا میکنم و دعای از آن خداوند ارحم
الرحمن است امرام او است نشستم راضی رستم و نفس ضعیف است
که راضی بقضای خداوند است این چنانکه از کسی به حضرت پیغمبر صلوات الله علیه
روایت میزنند که گفت که در خانه ما هیچ چیز نیست که امر از حضرت پیغمبر راضی است
طلبیم زن گفت اگر قدر جوانی است آنرا که میکنیم و نان مر بپزیم و یک بزغال
داریم او را هم بریان میکنیم و حضرت پیغمبر راضی است میکنیم پس مرد بزغال را بگشت
وزن جبر آورد که در نان بخان و بریان کردن مشغول شد و مرد رفت که حضرت
پیغمبر صلوات الله علیه تکلیف کند و بیارود و چنین آن مرد از آن خانه بیرون رفت این است

در فرزند

هو فرزند که چکونه و فرزند بزرگتر که چکونه است بگفت دیدم که پدر بزغال را چکونه کشید
گفت ندیدم گفت بیات ترا اینجا بگو پس فرزند بزرگتر دست و پا شد که چکونه است
و کار و بر معلق در سینه او را بگشت و چند دید که بله بگرد از آن حالت بر سر و بگرد بگشت
در دو بویانه نهال و بر رفت در پس دیوار که نه بمان شد و قضا دیدار کردن خانه بیفک
او را نیز بگشت و چند مال از آن بخان و بر بان که در فارغ شده از خانه بیرون آمد تا به
پسند که حضرت پیغمبر صلوات الله علیه را دید استقبال کند دید که یک فرزند در کشته افتاده است
با قضا گفت که دیدار در این نهان کنم مباد که پدر او بیسپرد خج تا می کند و فریاد
کند پیغمبر را در وقت نوحش آید و طعام ما بخورد و باز که هو و فرزند را
درون خانه پنهان کند و خاوشش بر شوهرش بیامد حضرت پیغمبر را بگشت
نشاندن در نظر بقوشش رویش شوهر رفت و شوهر پرسید که کار زن فرزند
بکی رفتند که در خانه پنهان زن گفت بسیار کجون رفتن پس پیغمبر طلب فرزند آن
بیرون رفت بسیار جستجو نمود یک را دید که در پس دیوار افتاده و مرده شده با حق گفت
چگونه کنیم تا ما که او نداند که دل ملازم نازگتر است و او را در همان بپنهان
و باز که دید بخانه آمد و خدمت کرد پیغمبر مشغول شد و مرد در دل خود پنهان
بگشت تا زن نداند و زن نیز ملاحظا بر آن واقعه نگه و تا مرد نداند پس پیغمبر

طعام در مجلس سینه حاضری کرد حضرت پیغمبر عز است که بخوردن تناول کند که تا که چربیل
 این بصریان رفت لغافلان در رسید که یا محمد خدای تعالی ترا سگ میرسد و میگوید که دست اند
 سوز دوازده تن تا فرزندان این مردم حاضر شوند حضرت پیغمبر دست بکشید و گفت امر باید
 که در آن وقت حاضر شوند مردی گفت یا رسول الله در خانه بیرون رفتند با چند نفر دیگر
 که در آن حضرت گفت ایستنا بدار تا با هم چیزی بخوریم آن مرد در خانه ماندند بیخبر از فرود آمدن
 آن حضرت که چه چاه کند که در این وقت چربیل در رسید و احوال فرزندان تا امر حضرت
 پیغمبر میگفت و بعد از آن گفت یا محمد خدای تعالی امر میفرماید که در این منزل آواز کند
 پیغمبر تا بی بی یا سینه پیغمبر این بشنید گوشه سفره بگردد و در این منزل آواز کند
 بقدرت خدای تعالی و هر که زنده شده به پیش پیغمبر آمدند به برکت آنکه ایشان
 بقدرت تعالی حاضر شدند و در پیش حضرت پیغمبر حجاج و فرج نخود و در مصیبت صبر کردن
 تا بقیه صوفی بر سیدند و الله اعلم به تمام نفسی که در دست و نفسی که در دست
 که بر صوفی است که بر همه بدان قنایه است گفتند و حسد نبرد چنانکه در
 ایام حضرت پیغمبر صدها که مردی در پیش و نادر از قضا است با چینی واقع شد
 که روزی در سلسله روز در خانه او خوردن سینه نداشت در خانه که در آن گفت
 که مرد مرا بنیاد از معصیت یا مرا طعام سیر بده یا مرا صدق ده مرد
 گفت

خوار خجسته

دانیال پسر

مردی رفت از آن وقت روز دیگر صبح که تا فریاد برده و خود در بی کف و چینی بیست نام و بر آن نوبیا
 و رسم باعداد بود بسیار گرفت و در میان هنر و زبان سرف و جملی هنر در آن سگاس
 کردن هنر و در آن یکس او را بپزد و در آن نگوشت بود برفت و وضو ساخت و در مسجد رفت و نماز
 بگذارد و شبها نگاه نهی دست بخانه آمدن سرفی در پیش کرد و گفت ای مرد جمل
 تنی دست آمدن هر که گفت ای نزد من هر که فریاد بودم هنر و در آن سگاس و بیاسم
 چون روزی رفتند هر برفت و باقی در مسجد بنماز استناد و قاشبا نگاه باز تنی دست
 بخانه آمدن هر که گفت این چه هنر در رسمیت یا مرا خودش میبکشد من در خانه مانده نشد و گفت
 ای زن امروز او شب هم صبح تا فریاد بودم و هنر در آن روز را بیست نام و بیاسم و نام آن گفت
 ای انگس که تو را بر او کار میبکشد که هنر در آن روز بر او عمل نمیدهد و همایه وعده میکند چه نام را
 بود گفت او را خواهر گویم که این هنر گفت هر بر پیش کیست که او را خواهر گفته باشند چون در پیش
 هنر در رسمیت هنر گفت ای مرد هر که هنر در آن میبکشد یا را آمد بستان و الباقی هنر که تا آن
 اول نان بکسیم و بفریم هر برفت و وضو ساخت در نماز استناد چهره شب شد یکدینا از آن
 خاک مسجد پ کرد و بر روش گرفت و بنام آمد چون چشم زن بود افتاد پنداشت که آن را در دست
 و چون بدو خانه آمد زن پیش سافت و صوفی از خانه بی بی مشک نشیند و انبا خاک را پنهانی پیش پند
 گذاشت و از بی لست بخانه در آن رفت و زن خندان و خندان پیش آورد هر که گفت ای
 جمل میخیزی داینه بو تا مشک چیست زن گفت ای مرد امروز صوفی آمد در پیش دیوار با استناد
 و یک طبق بمن داد و گفت جمل انگس فریاد که نشو هر که تو بلای او کار میکند و این هنر در آن
 که پنجاه و سه است و نشو هر که یک که او کار پیش من کنی ما این هنر و پیش من میداد هر که بود
 بگریه کرد آمد و گفت ای زن بدان و آگاه باش که من کار هیچ مخلوق نکردم این هم فضل

خداست و اظها این برافش از آن جهت که م که دل خوش دارد و در عبادت خدا شوق شد که کس
و دلده که م خلاق بنده از درم مخلوق بر و آن اینها از خاک پر که دم آجا نهاد دست او را که
کن بسیار زود بر دست مسر اینها بکشال دید که اینها بر از مردار است گفت امر مرد چکند است
این همه مردار بد است گفت این این بنز فضل خداست و سبب این بنز فضل و عطا است قیامت است و
افلاک که آن مردار بد بود از غیب ان حق تعالی آده بر اجابت نشا خن خود آفریده است و نه جهت
و دنیا و مال بر گاه بنده از در و افلاک در طاعت تقصیر نکند حضرت حق تعالی در اثر او را بر هم
بد و برساند چنانکه از کمال او در حق است بعرض زود بنده است در دنیا بشرط جان بر کافر و
مسلم که بر آینه بنده کفرا و کوشش نکند و کبریا از خزانة کتب کبریا و ظریف خوار دار
و ستاره را کفای محرم نکره باشد نشان نظر در روایت از حضرت پیغمبر ص که بر گاه بنده را در کتب
نهند و فرشته بر سر آینه و نام ایشان منکر و نیکو است که بنده مدینه با ایشان بصورت خراب
بینی بد و بلطف و شفقت که بیند که من ربک و من نبیک و من دینک و من کتابک و من قبلک
و من امامک یعنی خدا تو کیست و پیغمبر تو که است و ملائحت چیست و کتاب تو که است
و قبله تو کی است آن بنده مؤمن که بر روی معالمت پیغمبر من محمد مصطفی است و بر من اسلام است
و کتاب من قرآن است و قبله من کعبه است و امام من علی المرتضی است و ملائحت من فرشته گاه این
بنده من را بر سر میگرد و بر آینه است و بر سر است بر و زود برکت نیند و جان او را آبی بد و نیکو
و کوی او را روشن کی و آینه و آن فرشته که در شکم مادر همراه اولیه مراد و نیکت او باخ ناز و زینیا هست اما این
بنده کافر امر که نرسد و او را در کون نهند منکر و نیک و در قبر و در آینه بر صورتی از آن سهن که با برکت
تمام و بر کعبه کوشش در تلاش گرفته باشند که امر از آن کوه بر سر کوی بنده کرده از هم فرود ریزد
و حق کسرت کوه اشک از وی بر سرند و فرشته تو کیست که پیغمبر نام و یا از ترس که بد بگوش بنده

و کوی بنده

و کوی بنده

و کوی بنده نوحیت که بنده اسم که بنده است و کوی بنده که پیغمبر است بکلام تابع به سخن بود که نام
و ندیدیم و آواز و پیغمبر نشیم و کوی بنده که کتاب است بکلام کتاب بخانه و بکار برده و کوی بنده
کتاب سخن نام و کار بر زدم اشکاه آن عهد که آتش بر در نشن و آن بنده عاصی فریاد بر کشد کفر با اولاد
همه اهل دنیا بشنوند و چون و انکه همه بشنوند او را لعنت کنند که اَو لَئِن لَّا يَلْعَنَهُمُ اللّٰهُ وَ يَلْعَنُ النَّاسُ
اللّٰهُ يَلْعَنُوْنَ پس بنده از بیانی در رسد که فرشته آن بنده از آتش کز از جهمت و بر کسرت آینه و کوی او را
تنگ و تاریک گردانید و در دروغ بر آتش بکشید و جان او را در آبی بد و بی نیند و آنکه شخصی فرمود
و بنزدیک و بنشیند سیاه در دروغ نشد دیدار و بد خدا کند و بعد و آن بنده عاصی کوی بنده کسب
و بدید زشتی و سوسنند که جواب دهد که من آن عمل دگر دارم شما که در دنیا امر و در دنیا
کار خیر و عمل نیک نکره و امر و زرا بال بنده در دنیا استی در قرع عذاب کشت و دیند و نیند که شخصی فرمود
من عذاب القاب اللّٰهُ جَوَانِكُ که ده گناه بنده بیارید بر حق پناه که حاصل کند آینه و کوی او را
چه شخصی کند بر فرشته با جَوَانِكُ طاعت امر ز کبر که نذر آینه جرات بر سر من آینه از نذر آینه
بدانم گفتند که در چشم فِي يَدَيْهِ حُضْرَتٌ و او پیغمبر کاشمی در فرزند خفته لبه علی القبله چون آمد دید
صحن از آتش شخصی التله فِي كَفِّهِ که کسبی در آجا و پنج آمد که در دروازۀ من بست بود گفت یاد و من
آن کس که از بالای شان نیمه سر و از آبی در دروازۀ کوی آینه و رشوت قبول نمیکند در فرزند کوی
اثر مصیبت در آن خانه بگذارد داده گفت میگرد ملک که گفت اَلَمْ يَكُنْ مِنْ مَلِكِ الْمَوْتِمِ رسول کرم داد
گفت بزبارت آمد با یه قبض گفت با او و قبض بود نذا آمد که عمرند آخر رسید است و حکم خداوند
عالمست که در ترا قبض کنم داد و عمر گفت حکم لا تسلم شده ام آوردند و آن که پارت است و نذر است
که بر در و قدم بصحن سرانهد ملک الموت گفت با او و قدم بر قرار که چند آن گاه بنده که بر در
بچینان قدم بر نه داشت روح او را قبض کوه و حضرت سیدی که این دارد را صحن کوه
و سلطنت داده بود چنانکه حجت و انسود و حش و طوره همه در زمان او بود نذر و مرتبه بر آینه

و کوی بنده

و آن ماهی را بگرفت بخار آمد و زن گفت ای جان کسی از من نگرفت دادم ماهی را تو هم بر خیز این ماهی
بزرگان کن تا بخوریم و بعد از آن بر پیغمبر گفتیم که قسمت چیست زن بر خیز است و کار در شکم ما را نشانی و نشان گفت و کسی
که را نماند از شکم ما بر خیز و آن آمد زن خوشحال گشت آن در را برداشت بزد شوهر آورد و مرد آن در را به کانه
صراحت کرد و عرض فروختی که صراف گفت ای عزیز در را با قیمت تمامت من بخری هزار درم میدم و لیکن
فلان کس زیاده میزند بزرگ آوردت و عرض فروختی که آن خواجه گفت من بچهار هزار درم میخرم و لیکن
فلان خواجه بزرگوار ازین بجزو بپوش آن خواجه بر زمین فروختی که آن خواجه گفت من بپانزده هزار درم میخرم و لیکن
فلان خواجه بزرگوار ازین بجزو آن مرد بد فروختی که آن خواجه گفت من بصد هزار درم میخرم و لیکن کسی را ندانم
که زیاده ازین بجزو بپوش آن مرد بد فروختی که آن خواجه گفت من بصد هزار درم میخرم و لیکن کسی را ندانم
بدر آمد گفت اگر این خواجه را فروختی داده از آن وقت ما را نصیبی به عهد آن مرد سال را
بخانه آورد و نصف آن مال را بجزو داد گفت که کسی که بیک درم در راه او بیاد صد هزار درم عدلی چون داده
است که از این بجزو بپوش آن مرد بد فروختی که آن خواجه گفت من بصد هزار درم میخرم و لیکن کسی را ندانم
که از این و چیزی جز آن که مال من بود در آن باقی نماند که الا بیعتی است از آن که عبد الله مبارک
گفت که وقتی که بجزو بپوش آن مرد بد فروختی که آن خواجه گفت من بصد هزار درم میخرم و لیکن کسی را ندانم
از آن حال بیرون نیست از بجزو بپوش آن مرد بد فروختی که آن خواجه گفت من بصد هزار درم میخرم و لیکن کسی را ندانم
آن زن پاره گوشه آن که سفند مرده بر سرید در بنی که گفت از آن که در آن گوشه است
و اما بر ما حال است که گفتیم چه سبب ما را خبر ده گفت به آن که من زنی ناشی ام و دستم را خسته دارم و بچه ها
نیستند و دستم که هیچ نخورده اند و عنقریب نیست که از کس سبب بملاک شوند گفتیم لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم
یعنی مال ایشان بر من عیان شد رحم دردم به پد آمد و آن جمله دنیا
در هیچ کس نیست و راه حج و اشم بدو دادم آن زن شاکه و گفت خداوندی از آن خسته بود
و مرد آخرت دانا و پیغمبر از آن با گشت فی قلبه کار راه خسته بود من این ترا گفتیم که شما بر روی
کس از ما هیچ نمی آیم که بجز آن که میروم بچشمه که گفتند سوزنا است و آن حال بر سر راه

عیان نگردم و این ترا و داغ کردم باز که دیدم بگوفه باز آمد و بخانه می رفتم مقام کردم تا آمد قافلده بیرون
باز آمدن این ترا ملاقات کردم و عیان چون گفتند که از ما چه دیدی که عواره ما نباشد و پیش از ما بر خیز و
پیش از ما آمد کس گفتیم بخانه امسال هیچ خبری ندارم گفتند چه خبری داشتی بیدروغ بگویند که ما ترا در
طواف کعبه معظم دیدیم بر سر تربت حضرت محمد مصطفی دیدیم چنان این ابن سخن بگفتند من خداوند شام
از عالم بالا تا آمد که با قدم چهل عبد الله دروغ زن میگویند و راست که دیدم این سخن زنی است و لیکن
با خدا است سواد که است سواد بسیار بدست آورده است بگفت آن گناه قد شریف خود را بجزو بپوش
داده است خداوند به صورت عبد الله مبارک فرشته آفرید تا رسال بر او حج میکند و ناز و دنیا
و الله اعلم بالقلوب کرد در زمان حضرت پیغمبر ۳ جانی بود علقه نام پسر پیغمبر بر مرکب پیغمبر
خدیجه بانند آنحضرت سلمان فارس و عمارت گفت بر روی علقه را کله شهادت بر زبان دهمید فی زعم
برفتند و در چند خاندان که کله شهادت بگویی نتوانست با نیا آمدند و پیغمبر احوال او بگفتند آن
حضرت گفت در حال دید کسی داد گفتند مالش در این پیغمبر گفت بر روی مال بر او از من سلام
بر نیند و بگویند آنکه مینوا نشین من آمدند بیوا و اگر نمیخواهم من پیش من آیم چنان پیغام آنحضرت
بگذازند مال علقه گفت جان من خداوند را بجزو بپوش آن مرد بد فروختی که آن خواجه گفت من بصد هزار درم میخرم و لیکن کسی را ندانم
چندت پیغمبر رفت آنحضرت گفت میان تو و علقه چگونه است گفتی رسول الله از تو آرزو ام که فرزند
زن چهره و فرمان من پیغمبر گفت این بران و امر است آن این خشم مال است که زبان علقه در نیند
پیغمبر گفت بر روی پاره میزم بیاید و آتش نیند تا علقه را بسوزانم بجزو بپوش آن مرد بد فروختی که آن خواجه گفت
آرزو ام امتیاز این غیبت که او را بسوزانند بر حضرت پیغمبر گفت بدان خداوند که من بقدرت است
که اگر از روزی از تو روزی او بگذرد تو قبول نکنه و با آتش را بجزو بپوش آن مرد بد فروختی که آن خواجه گفت
یا رسول الله ترا و خاندان گناه که فریتم که از علقه خشنودم رسول ۳ گفت بر روی و نیند که مال علقه
چگونه است چنان فریتم در سر علقه رسیدند اما علقه نیندند که کله شهادت میکند پس آن روز
علقه وفات یافت و بر او دفن کردن حضرت پیغمبر بر سر او کله شهادت و گفت اگر در حقیقت زن اختیار کند

و فرزند دست و قبول نكند و گفت الجنة اقل الامم انما لغيبكشت در نيز قدم مالان است
كه در حضرت پيغمبر بگريه است بگذاشت در ميان كهستان يك كبر و يك از جگر بر آيد و فرمود من شد كابل
بالا آمد و كابل را با نعل خود پيچيد و فرمود در آن قبرستان بگذاشت بفرمود تا نماند كه آن كه در آن
مردم در كور دارند بايد بر سر كور مرده و نعل پيچيد بپيچيد كه اين كور از كعبت بگزاره بپيچيد و كسي بر سر آن كور نماند
نشست روزگرم كسي هم مناد كند كه كسي بر سر آن كور نماند روز چهارم بنزلي بيامد بگذاشت در آن نماند و گفت
در دست گرفته بگير آن كور حلال بر من بگذاشت حضرت پيغمبر گفت اسير بر من حلال است كه ترا بگيرد
گفت يا رسول الله فرزند من به كه من را شنيد حلال بر آمد گفت يا رسول الله از تو آيد ام
كه روز مرا از زبان نيز بر انداخت و هم بگذاشت كه هم خداوند از تو شنيد و مبلزني كند از تو شنيد
بگذاشت پيغمبر گفت بگيرد در عذاب گرفتار است و من سلطانم كه امت من در عذاب است بگذاشت
از تو شنيد كه خوشه بشو گفت يا رسول الله من از تو شنيد خوشه بشو پيغمبر در آن روز از تو شنيد
بر گرفت و بر آن كور افكند و گفت اسير من نيا كوشن تا چه ميشو پيغمبر بر من كوشن بر آن كور نماند
شنيد كه اسير كور با من رسو كستان آتش سوزانم با مالان و كوشن دمان چيز بر من اين شنيد
چه بر من و بيفتال چيز باوش آمد و گفت يا رسول الله از تو شنيد شدم داد بگيرم و بعد از آن
پيغمبر گفت حمت خدا بر تو باله الا بيا كوشن تا چه ميشو چيز پيغمبر بر من كوشن بر آن كور نماند
شنيد كه اسير كور با من قربان در آن نماند از تو شنيد بال چنانكه من از تو شنيد شدم بار در آمد و كوشن
بگذاشت و خداوند مرا حمت دهد و بيا بر من كه روز حضرت پيغمبر باله الا منسبر بگذاشت و از تو شنيد
از تو شنيد كه من بيا باله الا منسبر فلكم عشر امسا لها من جاز باله الا منسبر فلكم جهنم الا
عقلها و فلكم لا يظلمون و گفت ميگردد كه روز مرد از ما جبر و انصار در خدمت اخضر زنت نشسته ديون و
رمان اهل شيبه هم در سربيه نشسته بودند كه اعوان بر بگذاشت و سوال كه و گفت يا رسول الله در آن بيا دارم
و عيال مندم مرا از من در من خلاصي ده پيغمبر گفت بگذاشت كه كه برود در ميان عورتان كوشن بيايد
كسي بيايد و سبكي بر اين بيايل كند سون بگذاشت اخضر زنت در ميان عورتان رفت و گفت

كسي بيايد

كوشن

كسي بيايد بگذاشت و حمل فراد سبكي بر اين كوشن در ميان عورتان نشسته بود چيز از آن نشيد از آن پيغمبر
همه نماند دست در كوشن كه و كوشن را فيمحي كه در كوشن داشت از كوشن بپردن كه تا بيايل دهد آن كوشن را
در ميان عورت بپيچيد بگذاشت جدا كوشن ان نيكوزان ديد كوشن بيايل ميگردد و نماند بگذاشت كوشن را
از تو شنيد كه كور در گرفت و مرگ بر سر عورت با كوشن را هم بپيچيد و بگذاشت داد تا سلمان بيايل بر سبكي
عورتان كوشن را هم بگذاشت چيز بگذاشت و كوشن و بيايل كوشن را هم بگذاشت عورتان كوشن را هم
گذاشت بپيچيد بر سر كوشن فرستال آن مرد در عورت و عورت هم قتل تا نماند بگذاشت بگذاشت او بگذاشت
و مرگ بر سر او را شنيد و از تو شنيد كه كوشن را هم بگذاشت و مرده و در نماند تا شب بپيچيد چيز آن زن
باوش آمد بگذاشت بيايل و گفت خدا يا تو چي نماند بر سر اين دانان در حال عورتان چي در شيد بگذاشت
بگذاشت كه بر ويند و مرگ او را بپيچيد و مرگ او را بپيچيد بگذاشت بر سر او نماند و در نماند بيايل
و آب حمت او را بگذاشت و بر عورت او را بگذاشت و فخر اعنته بيايل كوشن و چندان مرد بر سر او نماند
به بدت و لعن و جبار و باقوت بافته در دست و خداوند آن زن او را بگذاشت و گفت الحمد لله چيز عورت
بگذاشت و از تو شنيد كه او را از بگوشن بر او رسيد بگذاشت و بگذاشت چيز نگاه كه از تو شنيد
چنان صفت كه صراحت را در كوشن ديوار استند چيز شو بر آن چنان بديد و بر دست و باوش
و عورت خاير بگذاشت كه بگذاشت و كوشن را بگذاشت بگذاشت آورده اند كه قبيله و قوم آن مرد هم مسلم شدند بگذاشت آن
نيكوزان با خدا هم بگذاشت كه الله اولاد الله كوشن الله كوشن الله كوشن الله كوشن الله كوشن الله
س الا حطلي و شك بديا آمده بود چنانكه فلايق بگذاشت آمده بودند اما در آن ممالك خاير بازار كان بلو نام
او را بگذاشت كوشن آنچه در نيز بگذاشت و حلال مال و ملك او بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت
بگذاشت آورده و بر مسلمانان بگذاشت مگر در آن زمان و امير المؤمنين عليه السلام بگذاشت و بگذاشت
و باز مانده و از تو شنيد بگذاشت و فرزند او را بگذاشت بگذاشت آن مرد عالم و سار در اشته و برود و كان
خاير بگذاشت و از تو شنيد بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت
كه عالم را بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت بگذاشت

رسول الله

نگاه در سحر کشیده شد دیدن در روی حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله
 دانست پیش از سه ماه مطلق که م تا پنج زمان حضرت نماز سیم الفقه از دست قرص خواجه که ظنم
 و فرض خواجه مرا امان نمود پس حضرت محمد شنیده ام ندگان که مر آمده ام که فرضها ادا کن حضرت
 پیغمبر چنین سخن از در ویش شنید گفت اسرار ویش چند فرض دارد ویش گفت یا رسول الله و السته
 بشنو که هزارم فقه شفقال طلا در شرح فرض دام و یک فکس وجه نام حضرت پیغمبر چند ارد ویش ایخ
 سخن شنید گفت ای در ویش بذات پاک خدایم بگو که هر کس که من نسبت اما کسی هزاره بر دام
 که اگر در کدام چیز است که منتهی فرض ادا میشود بر حضرت پیغمبر بگو که هر کس که در کف ایران در راه
 خدا که ام که میشود بند بگو که حضرت سارنگ از تنه بهیج بار جدا نشیند
 اما در ایلت چنان است که در ایلت *عنه الله العالی و مطرب کل طله* *عنه الله العالی و مطرب کل طله*
 امیر المؤمنین علی ابن ابیطالب شنیده بود که در راه راست که و گفت یا رسول الله اگر حضرت از من
 فرض در ویش را ادا کنم حضرت پیغمبر دست در ویش را گرفت بردست حضرت امیر المؤمنین دار حضرت
 امیر المؤمنین آن دست در ویش را گرفته از در مسجد برون آمد و من بیکان مرفت تا بر بار رسید و در راه
 یک بهیج از دست ادا کرد و در راه فریاد در بسیار در پیشگاه رخصیه و نام آن مالود شخص بود که حضرت
 مرتضی علی شرافت و گفت اشعور هر چند دین عیسی در اما با امروز بدان که اگر کسی بر سر کتف نماز
 بمفقه شفقال طلا شرح سخن فرض ده تا نماز پیشین که اگر نماز پیشین بکنند و فرض ترا ادا نکنم عدل آن
 در راه در هفت شفقال طلا شرح نبود ام شعور گفت یا خداوندی میدانی که طهارت مایک
 طهارت آنه که تا گوشت نماند چنانکه بگویند عهد عهد حضرت امیر گفت احرام زاده اگر من
 دنیا سید شتم پیشند نماز امم اما چند چنانی است بکمال دل دارم اگر میل داشته باشی پیشند
 بکنم از کعبه بدیخت گفت یا خداوند دل تو در روز جنگ عقیل اشتغال کافه بیک مکه میکنند
 من اول میکنم

و اما در چکده جا بدیم حضرت امیر گفت از زبان کس پیغمبر صلی الله علیه و آله
 شعله مایهون گفت یا خدا الفقه در روز کار کزیم سیرت فقه از زبان بیرون مراب من بزرگم که
 کوه من فرزند کرامه از آن جلا کند و ارا جلا کوی بدیم حضرت امیر گفت پس میل دار گفت یا خدا شنیدم
 که فرزند امیر کعبه من نام دارد و یک حسین آن در فرزند آن فقه را بشن من بکنار امیر نماز پیشین در راه
 ادا کرد حضرت و الا فرزند آن تو غلام من مشنند که هر قدر از لغت ضایران بهیج باال چنان حضرت این سخن
 شنید قبول که و گفت اگر فرض بر فرزند آن مرا بیا در قنبر رفت تا بدر فقه فاطمه که گفت ارا فاطمه
 حضرت مرتضی عاشر اسلام میرسد و میکند فرزند آن فقه را بیا از فرزند فاطمه که گفت ارا فاطمه
 مرکز فرزند آن فقه را بیا از انجید در این زمان چهار مرتبه
 جمله فرزند آن فقه خلعت کفایت چنان در بار فرود
 پیر حضرت پیغمبر بید و الا حسن و الا حسین ۴۰ ساله که شنیده اند و از شفق
 نمیدانند که بگویند فاطمه که گفت ای تقرب بحق فاطمه من این را قبو نمیکند زیرا که هر نفس
 مرکز فرزند آن فقه را بیا از این ممالک پیشتر چنان که بگویند بدان خدا که میریستی راست بگو که
 فرزند آن مرا بگو میریستی قبور دید که فرزند آنرا شنیدند داده است گفت ارا فاطمه دروغ چه بگویم که در
 ویشی آمده از حضرت عی در راه فاطمه طلسمه رت و عا مال دنیا ندارد و هر که فرزند آن فقه را خواهد
 دادند و چنان فاطمه این سخن شنید گفت ای تقرب چنان بود که فقه که در راه خدا کامل بکنم و افکار
 خوشحال گوید و بعد و کامل فرزند آن فقه را بیا شنید و عرفان و کلا بست دست امیر از این
 قبور ادر قنبر شده زاده که از انجید است حضرت امیر المؤمنین آورد حضرت پیغمبر و حضرت
 را برداشت و بر سر شمعون سپرد و از او مفقه شفقال طلا گرفت و دست رویش داد و در زبان

من اول میکنم

حضرت امیر آمد و حضرت دامن با یک خنجر ایدست کرداد و گوید دامن با یک حضرت بر کوه در نخل بود
بسیار مکان که گوید و گفت با خنجر دامن با یک حضرت مرتضی علیه السلام بر سر خنجر خود و بر او زانو نشاند
و چشم را روشن کند اینم بگفت و دامن با یک حضرت را بر چشم خود مالید روایت میکنند که در قطعه آب کندید
از چشم که در روایت و چشم که با خنجر ز کس ز روشن گوید چه چیز چشم که در شفایافت حضرت مرتضی علیه
گفت اینک در چه حال دار گفت با عاقبت حال چشم من تاریک بود و دل من روشن و این زمان چشم من روشن
که بیدود ل من تاریک شد حضرت شاه ولایت گفت ای کور میباید اینک چو است تا حال عمر خدا بسیار
بود و این زمان عمر کند که تا به کوه بر سر خنجر صبا افتاد طلوع کند عمر را چون قبض روح شد خدا بگوید
چشم که این چشمی بشنید گفت با عاقبت اینچنان پاره ز کس بر خنجر خدا همایون لیکن آن طایفه ام
و وقت چهارم در نظر من دامن با یک چشم را روشن کرد اما با عاقبت میگویم که عاقبت چشم من
ببیند این چشم حضرت امیر را بشنید دست بدعا برداشت و گفت خداوند با بر سر تو کرم بود
و دانیال و موسی و عیسی و انبیا و ابراهیم که بر عمر این کور بفرستد انوار الحمد و قد هد الله تمام نکرده بود
که نام از عالم غیب بکشید حضرت امیر المومنین رسید که عا دالت پیش که خدا تعالی هم مقدار را بگوید
عمر دیدان اعمال که نوشته آن چند صد آن در این روز که ز شنبه نه اما چه حضرت امیر المومنین
چشم کور روشن کرد و از جهت فرزند آن در اخطاب بودیم چنان میرفت تا بشنید نمود رسید گفت که
شعرون بیمار از تو با اینان و فرزند را بجهت شعرون اینم بشنید افتاد بر امک حفظ گوید که افتاد
سینه از جگر بشنید که زشته است گفت با عا دانسته بیشتر که شو گفته که اقرار در ایما لست که افتاد
از جگر بشنید که زشته است و فرزند آن ندا نمیدم حضرت امیر المومنین از در غضب افتاد بر آنکه کرد
آفتاب سیه خمر میباید خیال کرده اند که پاره ابر بر روی افتاد التماس است چمنی عشر بگرفت
دید که بقدرت حقیقی و بجز حضرت مرتضی علیه السلام دیگر چنان شرف با که بید

شعرون

شعرون که این کرامت از امیر المومنین بدید گفت با عا بر او ما میبگفتند شمس مرید وی در میبگفتند شمس
که آفتاب نیز بفرمان سخن میشود حضرت امیر چون این سخن بشنید گفت در چلیب مرده میکنند و بهانه خود را بگوید فرزند آن
مرامین نه شعرون در زحف را نکوفد حضرت را در سیر در حضرت زانو و کلاه بیت را بجز الطرش آمد او
که فرست و عجب که خنجر بر سرست و او را الضیف گفت که یه که مسلمانی شود گفت از شعرون حقیقی امر است
فد گفته است و بسیار از نخل ایمان آور که مسلمانی شود حضرت قیامت من با قدم در بهشت بختیم
شعرون علیه العنه گفت با عا هر روز از ده هزار دینار که میگویم امروز تو ننگ داشتی و گفت فرزند آن
ترا بخلاست بر من باز نتوانم این زمان آمده که خدا را ندیده را میباید بر شنید بتعالی نقل پرورد آورد
گفت از دست بزرگ فرستد که از دست این خدا بر سرست چه از آن میکند اینم بگفت سر چشم خود مالید و حضرت
عا چشم اینچنان دید که گفت من خیال کرده ام که در دست عیسی السلام میباید مبادا که بت بر سرست بفرست
شانتیم لیس دست در دراز کرد و در الفقار از غلاف بر من آورد آن چنان بر آن ملعون زد که بر زمین
و حنجره بر سینه تاناف او رسید تا بکار برده عدل بود بجز حضرت مرتضی علیه السلام که بر سرست
انقدر ز رومال که بودیم را بجز دست پیغمبر تمام ز رومال را نشدند و در رومال خدا فرمود که با آن
بگرد برود و مناره نشد کنید که در نخل از جهار کافران آمد و در رومال بسیار آورده همه از آن فقر و مساکین خرابه
که فرستادند بر سر سر سجده میفرستید و در چشم او نشدند حضرت پیغمبر فرمود تمام رومال را ببقا
و مساکین بخشید که در درویش برادر رسید شعرون که زشته بود و چند نیز کافر کمال شدند بکنوبت دیگر آنگاه رسید
و مؤمنان شکر شدند و منافقان از غصه بگریه بر میخوردند و آل اطهار کس بلند با خود و بیست صلوات
چند کردن حضرت امیر المومنین با فضیله لعین
روایت کرده اند لوط ابن یحیی علیه العنه که در دست عالم سینه دلیم می نام پیغمبران شفیق المومنین
و نیم اینا حرم المریدین بجز حضرت محمد صلی الله علیه و آله جماعت کنارده بود و پشت مبارک که بر سر
بر سینه یاد آوده و ناگاه بر سر دست ضم کرده درآمد در و در سلام بجا آورد چنین فرمود و از آن

که حضرت سالت پناه در تبعی افتاد و گفت از سینه خا ترا چو نهالت چوین فرم و زار مکن
پنشنه تازه گفت با بهترین انبیا و شفیع روز جزا خانه و مسکن رخ در صید ار قسمت و منج پاره
آنلا لایت بهم و ملا حصار شهر بلند برده فاکاه برام زاوه فرما قسم کبر نشسته پلید و بسیار
شبهت آن آمد با فخر صد هزار کافر و لاد شهر ما گرفته اند و درون حصار انداخته اند و خون ناصحان
و کفر و مال مال بتالان و تالیع برده اند هم شهر مرا آتش زدنند اکنون ما از صلابت آن خدای حج کافران
کریخته ایم و پناه بخیرت شی آورده ایم یا حضرت محمد الغیاث الغیاث ما بچاره دیگر نداریم در
ساک و لیزان شده ایم که حد هزار مردن و پسر و دختر ما بقتل رسانیده اند و خود مسلم بد برشته اند
که بر پیشانی ز سید است و چو حضرت سالت پناه از آن شیخ مظلوم این حکایت شنید بسیار غمناک
شد و در مبارک کفها بجای خاله شریط و زهیراب عوام و یاران و دلاوران و مؤمنان خود وقت
ایستاد و برادران شی هم کنار نشینید که این مرد چه گفت و بر سر این در مسند چهار فرست که بنفک
هم بر جراتند و گفتند اسول خدا بفرمان که خدمت بیمان جان بندیم و بر چه از سید است
از ما بشناختست حضرت مزاجه کائنات از ده هزار لشکر اسلام همراه خالد دلاور و سعد و قاص
و زهیراب عوام که گفت ای مؤمنان برویه انتقام خون مسلمانان را بجوید پیش لشکر اسلام علیه سینه
که ده اند و فرق با هم فغولاد که دیدند و در قلع انفران نمانند تا بر سر آن ملک زاده کان رسیدند
سرحد نشینان بشناختند آمدند و نزد قعقه کافر جز برودند که اسیر چه نشسته و در آن کافران
در رسیدند چو قعقه لعاب از خراب جان پیچیدین این جزیر نشینه اهل طبل بنید فرمودند
فرمودند که از ده هزار جلالت جمع شده و در لشکر بقتل لعاب داد گفت بروید ایکن بجهت فرمودند نگاه
دارید و لشکر سکیان را در میان گیرید و سرمان را گرفته سر آری و تمام لشکر باقتل رسانیده کردستان

مانست بر قتل لعاب و سر بر آورد آن ملعون لشکر فرود آمدن نشیند و چو سینه کشید نشسته و لشکر اسلام
چو قعقه در آمدند با جزایر مکر و ارجیان بود نگاه از طرفی و لشکر ضلال در آمدند و طبل بنید فرمودند
و ناگزیر در میدان در میان لشکر اسلام افتادند و بیدر ساعت شش هزار مردن را بدرجه قتل
رسانیده اند و شهید کوفه و سعد و خالد بن ولید و باصه ده تن غازیان و دلاوران را بکشتند
و در قلع قعقه لعاب نمانند و آن حکم را چو خبر شد لشکر مظلوم بافتند و صد دوت از سرداران
بکشتند و شکست بر جوانان افتاد و مردک حرام لاده شد و ملا نمله و لشکر و حمله را بنواختند و قاتل لعاب
سردار سپاه خود داده و در منازعه در کوفه فرمودند و در زمان بنفشته نه هزار عوام با لشکر فرود
روشن بر زمین نمانند و از مسو که بدون رفتند با شش هزار مردن من شکست و جرحت رسیده و در
بجانب مدینه سو که نزد واقفان و غیران دانند از دبه ریزان و در بیع کنیان در شهر مدینه از جزیره جوانان
شکست یافتند و در کفها نماز و افغان و او یلا بر آوردند و اهل مدینه سر و پا بر سر زمین رسول آمدند
نگاه زهیراب عوام با لشکر شکست یافته و جرحت رسیده بیارگاه رسول در آمدند و سلام کوفه و در نماز
پاک غلطیدن و زار زار بگریستن و مردمان همه و بگریه و زاری در آمدند بهیراب عوام گفت با رسول خدا
کدام سعد و قاص فجران کدام و بهملوانان و مؤمنان که بردست کافران گرفتار شدند و سرور یافته
و همه شهید کوفه شدند و تمام کائنات چو از حال مؤمنان اطلاع یافت و زار زار بگریه و فوج مجازان
سزار بگریه از دردی زاری دیدیم زهیراب عوام کل بکفت در بغا امیران می صد ده سزار کافران من
در بغا کزین سعد زهیراب در بغا کزین خالد بن ولید و القاص و زهیراب عوام و زهیراب عوام که حضرت
مظفر العقی از در آمدند و سینه عالم کبر کنان دید و جز کفر قتل شدند که هنگام نشیند و بقتل رسانیدند
هزار مرد مؤمن با خبر شد از قعقه لعاب چو در عدنیسان دمن بهمانان بخبر شد و بطور شکر گفت

يا حضرت رسول الله غم محزون بنویسند فضل باقی بکتاب برودم و لفظ لید را با شکر او با خان بر لکم فرستیدگان
و دلاوران را از بند پروردگارم حضرتش است سینه فرموده یا عیاش میگردید که قهر ملعون فکر بسیار دارد و قلعه
سایه و بار و از آهمن و قتل او محکم حضرتش است و فرموده باقی بنام کشید بسیار چگونگی میگردید مبارک از فرزند
خدا مخلد با نماندند و حضرتش مبارک است در وقت روزان عالم فاطمه بسیار است که تراز حضرتش
القصر نیز ترقی در این گفتند که بودند که بیکر حضرت تزلزل المین در تید و لار و اگر گفت طمانناختا حضرتش
بون میفرماید که ایسر مردم کنار علقه اولی برود و خفق لعل با جواد بگوید چندین هزار خلق را بدین خنک کرد
در آورد تا مانده باشند و ترا است می سپردند از اخص حضرتش این بشریت بشینند و در خرم شد و خدای
قیل و حدیثا گفت پس حضرت امیرالمؤمنین بر خاست پیش حضرت فاطمه زهرا و گفت و بر ایان و شرف عیادت
خود گفت ای عیون و ای من و ای محراب غم من اگر چه بخور زنجیر خود شکر که جزیع و خزیع در مصیبت رخ
شدت نظر بقا ایند و ایست قد کفر بر لایق و تن بقصد آورده که هر چه از دست رسد علیک اللطف تو رسد بر لایق
پس از امیرالمؤمنین گفت ای عیون ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست
چیزش را از دست برود و ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست ایست
بر سر تو مثل فاله شیر دل و سعد و قاصد و زبیر این عدم با خود از ده هزار مردی من و عیون نیز از قهر فرستند
مرد مومن شهید شدند و شش هزار مرد دیگر کشته شدند و جرات رسید و هر چه از عیون گفتند و بنزد بر بزرگوار فر
قبلا آمد و سعد و عیون و دهان دلاوران و عیون فرار جان گرفته اند بزندان دارند بر بزرگوار تو از سبب
گریان و نالانگشت اهل مدینه بگرفتند عزیزان فی در ققاند کنند مرا بیاید و گفت و طمانناختا جواد ارند
و بنزد یا از پیرون آوردند که چشم انبطل در راه ما دارند و چند حضرت فاطمه از امیرالمؤمنین جواد ارند
آن از جگر گرم بر آورد دست بر این حضرتش در میان نزد گفت ایسر رسد از سوز شمع مهر بان
من به هیچ وجه نگذارم که برود زیرا که فرزند از من بجعل آمده و من چهارم و پنجم و هر اطاعت
دارم و سفارعت نمیشود با عیون و عیون من که کند که دست تراور بقدر تراور عیون میاید

که نظر سواد است

که یافت کند و مفا رقت در حضرتش ولایت گفت باید ما را رفته و انما را فلاحی کون از بند
هر آوردند به باید بر بزرگوار تناسیر ایشان است ولایت گفت و دل افکار تا خاطر شریف می شود و دل فدا را جاد
حقیقتها آورد و ای فاطمه شرف عالم او میدهد چنانکه در کلام مجید گفته فرموده که قوله تعالی و انما نرضی
فعلی شیعیان پس بسیار عالم فاطمه علیه السلام حضرت امیرالمؤمنین را رخصت داد گفتا فرشتگان مصطفی
و اسفند دیده نام برود که کار بمراد تو خواهد بود اما بنزد امیرالمؤمنین حضرت امیرالمؤمنین عیون اطاعت
خاست و فاطمه را وداع کرد و پیش پیغمبر آمدند در زرفان که بتراست دان را حاضر کرده و فرمود تا انت
عدد صد و دویست ختنه و هشت نفر دلاوران و بنزد دستان را در صد و دویست ختنه و بر شرف شرفان
جاده با فرقی که تیغ کمر میاید که در حضرت سید کاشفات یاد بر گرفت و در هر طاق و ابروی عیون
دادند و بعد از آن حضرتش ولایت بر دل دل در یا شکی و سوار شرف در هر راه ناله و عزیم
عیون نیز از قهر و خزان خرابان میرفتند تا بعد از آنکه گفته بشهر سزار قهر رفان و چشمه آب دیدند
خراش منظر و قله و دیگر باقی فلک کشیده و در هر جا و کنگره با بر آورده و حصانها هم از آن سخته و دیده
بان بر سر قله شسته بود حضرت امیر در آن فرزند تا خیمه زدند و در آن شرف شرفان فرود آوردند
و شرف از در صهارا کون تا به چیدند و آن حضرت سینه با سوز و دانها تیغ کمر حمل کرد
و بر دل سوار شده و بر طرف بدو آیند و دلاور میسوزد و چند دیده بان دلاور و جلاله و ولایت
فرا افکار حضرت امیر را بدید تعجب عیون و ک دوان سوز و قهر و ملون آمد گفت با امیر و پانین اینج
قلعه باز کانی آمدست در سر چشمه کمر است و خیمه زده شسته رفته شمشیر بسعادت و شسته
قمره لعین گفت بر بر بقی و چه کنم دارد از کدام جانب آمده است و کدام دیار میروید و لایق
عاجب آمد حضرتش شسته و سلام کرد و گفتا شرف سوار بگوشه ما میفرماید که چنان
دارد و از کدام دیار میاید و یکی میروید حضرتش او لیا گفت که نام من نصر قریب است و من در کجاست

از طرفی مدینه آمده ام تا پیش پادشاهی من بیایم و در مدینه بمانم و بشهر دیگر بروم حاجت گفتار شکر
بار چنین معلومست که این عظم رسول خدا صلی الله علیه و آله در جعبه قدسی است و در
رست و دل و در نفس است و بعد از سبلات و غیره از کتب کتب عیسی و بنی امیه استی تو را در سوط
و زوج بنویس و باب سطلان بدینج بمان آمده تا فخر اندرون قلعه اندازد و بسط کافر از براند
و قلعه را ویران کند و از فخر مادی پاک و طایف کنونی من بروم و پاره نمل از عدل شمی با خبر نام تا
شکر فخر را بفرستد تا در مازندران کار کند بر آورد و یا عیادت اینی بیاید نیاید بلکه از بر آورد و سوزد
و دیگر ایوانان که محبوبند آمده تا خلاص کنی و جلیب سخن بگفت و بنوعی جبهه از جلیب
تا برود و قعقه لعین را از کف حال امیرالمؤمنین با خبر سازد حضرت شاه ولایت بر جبهه
و حاجت باز اینست شتر در راه اندرون خیمه در حلقش را بگرفت و گفت ای طوایح اکنون از
دست من کی ظاهر برود و الا از دست من شربت لذت نماند و بعد از آن امیر فخر از حال خبر کنی حاجت
گفت یا امیرالمؤمنین بنامم نماز قدم ترا الا مان من ترا خلاص کنی یا کرم یا عیادت از خیم
من در کعبه و مرا چه میباید گفت تا مسلمان شوم و از جمله امت پیغمبر از زمان شوم پیش ولایت ایمان
بر و فرمود و گفت یا مسلمان شد اما باید هر نوع که بشیخ مراد پیش قعقه ملعون بر که با کار دارم
حاجت گفت یا سلطان او لبها عملد که هم که بیسیج در بیخ مندم اما چنانچه کار بر مراد از تو هر چه میخواهم
حضرت شاه او لبها گفت امیر اینی ولایت بنود هم که در شتر دار که بدولت فرام رسیدی سوز
دان و در کار حضرت شاه را بسوسید و روانه ش تا پیش قعقه لعین رفت و گفت یا امیر عیادت بر شتر
نیکو صورتی بگفت و بنوعی در راه اندرون خیمه از راه پیش خود نشاند تا بنده بگفت و قعقه

و قعقه لعین را بنایت فخر آمد و گفت یا امیر اینی تا به سیم که پیش من است چه نام دارد و حاجت از آمدن پیش
حضرت امیرالمؤمنین گفت یا عیادت بر بنید که پاره شاه ترا طلب کرده است امیر عرب صلواتی تا از بنیت
شتران بست در راه قلعه در پیش رفت و اهل قلعه از زن و مرد و خرد و بزرگ حضرت شاه را نظر میکردند
و گفتند و تقا که این جوان با شتر من است این جوان صید کتر است و شیر فنا و شتر احمد من است و صاحب
خدا الفقار است اینی بیدار آمده است تا در راه است و مردانک و فریاد اینی بیدار حضرت شاه مردان و آن
ساقه روز غفران یعنی حضرت علی ابن ابیطالب علیه السلام سوز قعقه ملعون رفت و سلام کرد
بنیت ملائکه قعقه ملعون بی جواب سلام باز داد و گفت مرصبا خوش آمدن بجهان چه نامم
و چه کسی که نام دیدم امیر حضرت شاه ولایت گفت نام من نصر قاریست و مرید پهلوانم و مرد بانا
میباشم و از رستاد و بنید و در راه و مشهور جهنم بی قعقه لعین از حضرت امیر اینی عیادت
بشنید و بر اعظم گفت و بنواخت و باطل کنیز که در کعبه است را از بر بلا آورده و در جوع عید و نمون
اینصق را بنیکور که نزل از رستاد و در راه و قعقه ملعون تفهیم ده تا ترانند من قدر بیفزاید شاه
ولایت گفت و با شتر قعقه لعین را از جهنم شاه ولایت خیمه و خراکه و بارگاه بنزدند و کبودگان را حضرت
امیر سپردند القصبی بن حیدر را بگفت آن کبودگان از زمین و دیانت خواهر است در آمدن خود
شبه شمشیر آن کبودگان همان کجا حضرت سید کاشان را در خراب دیدن و حضرت مصطفی آن کبود
دکان را بر آنی بر خود گرفت و هم را بنواخت و گفت ای کبودگان دین دین من است و امام من است از آن
ملاک شگفت بگفت متابعی او نمی شود و مامد امر او بشید و با قعقه ملعون کار دارم و در ماران
شکر او بر آورد و بی کبودگان از خراب بیدار شدند در خاک قدم حضرت امیرالمؤمنین افتادند و بنید
و فعلی او را بسوسیدند و گفتند شتر فخر را در قعقه ملعون و بنی امیه بنید اینی و خرد شدن زمان و اما

حضرت محمد بن زین العابدین نام او در میان مردم در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 با عارفان و مشایخ آن زمان که در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 نامت کس در شرق و مغرب اهتمام داشتند که حضرت زین العابدین بنام او
 بر کلاهش در روزی که در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 حضرت گفت درین حضرت محمد بن زین العابدین بنام او
 ان لا اله الا الله و محمد رسول الله و ان الله اعلم
 گفت و عملی از خود در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 و در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 بر او بگفت حیران ماند و بر حضرت امیرالمؤمنین آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 بخانه فریضه از حضرت پیغمبر اجازت طلبید که مردم فریضه را در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 پیش حضرت رسول اجازت حاصل کرد در حال امام حسن و امام حسین علیه السلام سلطان محمد حنیفه و سلیمان ابن
 ابوزناده و قتیب القصری سلطانان باشه مردان اتفاق کن و با اجازت حضرت محمد بن زین العابدین بنام او
 آمدن در در میان بانه ناکاه در میان بیابان عجزه پدید آید سر راه حضرت زین العابدین بنام او
 که در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 و بعد که حضرت زین العابدین بنام او
 با علی بن ابی طالب جنتی دام حضرت امیرالمؤمنین باز که عجزه گفت مراد من آنست که توبه با امان هر که من بیاورد
 تا دریم قلمه مملکتها که پاره نان و شیر کسند بخورید و بعد از آن که فرمودید حضرت زین العابدین بنام او
 همه را مراد حضرت امیرالمؤمنین پاره نان که بدین نماند در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 که از چوب نیزه بار کتیبه و جمل ارضی بر او زار داد حضرت امیرالمؤمنین چنان دید پاران و فرزندان قتل گفتند
 محزون جا بکشید تا بروم و ماه طلب کنم ایشان استان حضرت زین العابدین بنام او
 ناکاه نماند

در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او

بخت

ناگاه اندر قلعه استوار که به و با یکدیگر حضرت زین العابدین بنام او
 که چاره دیگر نماند و از چهار طرف قلعه حمله نمودند و چون در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 امیر حمله کرد و بمیاد جنگ گشت و در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 دست حمله کرد و در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 تا در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 ملکین در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 بیرون نماند آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 خدا بهم دید حضرت امیرالمؤمنین که در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 حضرت امیرالمؤمنین مبارک بدان در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 از آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 این مرد که در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 تا پاره پاره کند حضرت امیرالمؤمنین که در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 که جان از آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 از آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 آمد که در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 راه نماند و از آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 و فرزندان و یاران او را بیدار شد و در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 او سهیل رسید که راه قلعه است سید گفت از آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او
 اما در راه که گشتی که نماند امیرالمؤمنین گفت بیانات حضرت زین العابدین بنام او
 راه که در آن وقت از حضرت زین العابدین بنام او

حیدر شد چنانکه تمام دودلم آن بیابان از ترس نفرت حضرت امیر بخیره در آمدند و کینه
شیر نفرت در بر بست تمام منزل حضرت امیر آمد امیر بانگ بران شیرند و دو کفت ایشان را
نخستین مهم اسدالله علی شیری نام اسدالله بشید در حال خوف و زلزل مالید و هم دل دل امیر را
سید و سر بالا کرد و گفت امیر کجا بود امیر را بدیدند گفتند بر پائین قلعه فرقی ابن لا هو مردم اتنا چه
شکر گفت با حضرت من پاره شاه شیر نام این پیشه بیابان میبایم اما حاجت من آنست که از شریف دل
پیاده شو و بر پشت من سوار شو تا من تر بیایان ترا از این بیابان تا کناره چشمه امن و همان بگذریم
تا سلامت بر بند پس حضرت شاه از پشت دل فرزند آمد و بر پشت شیر سوار شد و شیر حضرت امیر را
بیابان ادرا بیابان و کناره چشمه امن و همان بگذراند و یکدشت و مرغزار رسید گفت
امیر مرا پیشتر راه نیست و این دشت و باغستان از آن فرزند ذوق ابن لا هو دست که خلقم
نام داد او دیگر پیشتر در شکار است حضرت امیر از پشت شیر فرزند آمد دست مبدل بر پشت شیر مالید
و گفت بر که تر با آن شیران کلام از داستان من و از همان من در تنه و این کوه را بنویسم
اتنا چه حضرت امیر نگاه کرد در برابر فرقه باغ و دید بر از لاله و کوس و ریاحین از در ذوق میوه و دلان
باغ و در میان باغ خوش مرغ که در کناره چشمه نهاد حضرت امیر را بدیدند باغ زینا و در غایت
و با پار از آن باغ رفت و ساعتی نشاند و گفت ان باغ فرقه خیمه و خیرگاه زودند هر ما و طعام بخوردند
ساعتی بسیار بودند ناگاه دیدند در میان بیابان که در میان چشمه آن کوه شکافه از دیدند که سید
در میان فکر کردید و دیدند که پشت مرکب تخته آراسه و در میان تخته تخته انداخته و در سر سخت
جلاخ نافه است نشسته و سیبان زیر پت باله و سرش کشیده و چنان سر دید رسید که آمدند
نظر حضرت امیر افتاد و از ترس حضرت امیر بالا رفت بر سر آمد و بر اسب باله چندی سوار
شد و سر با سید ان میگوید قوا میستول حضرت امیر عمل ادرا از سیدیل پهلوان بر سر سخت

با امیر

با امیر این فرزند فوق ابن لا هو دست و خلقم نام داد و بسیار در پهلوانت بیابان حکایت فلان که خلقم
در سینه و سینه و کله زنگار که در مهر و پشت انداخته و پیش آبدار مصر میباید کرده و نیزه خط بر سر گذار
مگر راست کرد و کمران در دست گرفت در برابر حضرت امیر باتلاق گفت ای کوه که کوه خیز شیب
خیره سر ترا چه است که اندرون باغ من در آن کوه در اندر اندر مصاف من در آن تا دست بر دهنه از این
و آنست که دل سوار دل افروز امیر را بدیدند چنانکه از خلقم لعیان این سخن شنید پاره بیابان که در کوه
و ما صیقل الله در آورد و بر دل امیر را پسندید اطلال سوار شد و در مقابل آنمونی با ستار گفت که
خلقم لعیان چه بود پیرده ظلمت فرزند بیابان که پاره بیابان کنه و بشناسد بر دور دکان بجهت بر اعلم
را و چنان آسمان معلق در میان مطلق آفریده است بیابان کوه کافه بر کوه و بر دین محله طبر کوه بیابان
خانم لعیان بر سر امیر و دست عمو یاز کوه و عمو که آن سنگ طلا سر مبارک حضرت امیر که گفت
با عمو کوه حضرت امیر دست قبالا برد و کلان عمو را بگرفت و از دست او در بره و در حلاله خانه چنانکه
از چشم او نا پدید آمد و بعد از آن بر زمین فرفت و از طرف نشکره نقطه ایشان بودند که خلقم کفایت امیر
مرا در میان پهلوانان پانام که در دست بر او دینزه از بنا کوشا مرکب گرفت و حلاله سینه کینه حضرت امیر
امیر دست دراز کرد و دینزه او را کشید انداخته خلقم لعیان می نیز بر کوه پهلوان حضرت امیر را بدیدند از
امیر ترسید گفت پهلوان عترت من در شکار زودم دور به کوه بسیار رانده ام ما را اختیار چند سگ بیابان
در خیمه من طعام خاطر است بخوریم و تو بیابان فرقه امشب بر پیش من بنشیند نافه است و دست نخیم القصر بیاض
بمان از دست حضرت امیر خلاص شو و بخیم فرقت و طعام بخورده بیابان فرقه طلک کوه گفت ای بیابان من
صریف ضرر دست این نیستیم در بین کار علاج چیست گفتند علاج آنست که گمندان از آن طلا کینه را
گند بگیرند و همه اتفاق گویند و گند اندازان را طلک بخورند و در چهار صد گند انداز خاطر شده همان شب
بخفتند و چنان صبح صادق از در مشرق برآمد خلقم با پهلوانان فرقه سوار شدند از در صحرای برود آمدند
و حضرت قوا را بسیار استند و طبل جنگ فرود کردند و ناگزیر در میدان بر نیایان و بیابان مرکب از میدان

جهان بود و حضرت شاه ولایت و پادشاه او نیز سوار شد و محمد حنیفه را به پای خنجر آورد و میداد
و سر را بر میدان میگردید و از آنجا بنده را در نظرگاه آمد که در نظرگاه خنجر نام کرد
مهر پهلوانان در حضور در میدان انداخته و بانکه بر محمد حنیفه زد گفت از سر این جوان کیست
و نام او چیست فخر جواد گفت بنام فرزند حضرت امیرالمؤمنین است محمد حنیفه نام دارد خنجر نام گفت
خنجر بنام کرد در در میدان من در آن محمد حنیفه بر مرکب خود در میدان میگردیدند و بانکه میخواستند
میخواستند چنانکه سینه قلعه محمد حنیفه حمله او را در حضور در حطام گفت لذت تراست محمد حنیفه در آن
انگشت در مکتب خنجر زد و او را از خانه نیز فرود آورد و بر بالای سرش برود و گفت بیامان شو و خدا را
پاک کن درین حضرت محمد بهرگز نیز از اعتبار کنیز خنجر نام گفت من بخدا قسم از آن خنجر
ترسیدم که استخوان در خنجر نشد و بلوغ خدا که نتواند خنجر نام پهلوان را کشته دهد
و بانکه بر خنجر زد و گفت نیز بهار یکید در میدان این پهلوان سر دید چهار صد گندمان را در اطیبه بود
که حضرت امیرالمؤمنین کبیرنه که را او را امیرالمؤمنین که حضرت امیرالمؤمنین بر کشید و آن چهار صد گندمان را
بعد از عدم فرستاد و بعد از آن از چینه است اشک خنجر نام در آمدند و گفتند که در خنجر نام خنجر است
و خنجر نام در میدان نیک استاده بن حضرت امیرالمؤمنین و او اشک خنجر نام و اشک خنجر نام
فرود آورد و چون بر آن خنجر نام زد که سر آمدن و سینه و گنجا بشت زین بهر نام که او را کشت و سوار او را
در تبریز نهاد و با فخر امکان خنجر نام و سبیل و باران و فرزند آن فخر گفت شما در پلا من بیاید که من
ببشتر بروم و فخر بقوله فوق لعین بر نام و خنجر نام فرزند او را بر نام این گفت و بانکه در اول نرد
مستوی قلعه فوق لعین و منزل به منزل میرفت تا پانمان قلعه فوق لعین رسید در بان چننگار که
دید که پهلوانان قلعه را شکستند سوار استاده که از خانه زین تا عرض فخر گفت بستم ستم و صد هزار خنجر و فخر
به آن زین سوار است در بان آورد گفت اشک بر آن کس و از یکی از احوال حضرت است
نام حضرت امیرالمؤمنین گفت من برای سبیل پهلوان و هم و از طرف مدهینه مرا که کس و سوار او را
شهر در بان چننگار حضرت امیرالمؤمنین بنشیند در حال در بارگاه فوق لعین در سبیل

فخریت

ب طغمت می رسید و گفت اشک بر یاد یک شمسوار در پانمان قلعه استاده است و میگردید که هر
پهلوان و هم از مدهینه مرا که کس و در آن از فرستاد سبیل پهلوان از شهر شهر با خنجر نام
خنجر نام تا طبل خنجر نام فرود گرفتند و بعد از آن حضرت امیرالمؤمنین از هر تمام زنده رون قلعه آمدند حضرت
چننگار در بان که در آمد و گفت که فرستم این قلعه را بنده فخر الله و بعد از آن گفت سلام من در این بارگاه بر کس
که بدانند که هر چه در عالم خدا یکست و فخر نامید در بان و حضرت امیرالمؤمنین پهلوان اند و جواد است و کس
اند و خنجر نام نیز بنشیند فخر نام حضرت امیرالمؤمنین بی نده خنجر خنجر حضرت که میگردید و گفت
ای پهلوان سبیل کیست حضرت امیرالمؤمنین در مدهینه مرا که امیرالمؤمنین در مدهینه مرا که حضرت امیرالمؤمنین
رسید که عظیم سپیدانده و هر آن اشک را که سر او را سبیل پهلوان کس داد و در پیش شما فرستاد تا
شما از غر از آن خنجر فخر نام است که مرادان در سبیل خنجر نام در پیش فخر نام
بنهاد فخر نام بخندید که گفت این سبیل عظیم تمام است من میخاید بنده را کس سوار است که
حضرت امیرالمؤمنین عظیم سبیل معاد که محمد عظیم سبیل روز روز کشت او بر مدهینه است است
این سبیل فخر نام گفت فخر نام فرزند مراد کشته است حضرت امیرالمؤمنین کشته است
نیز خنجر نام گفت اگر خنجر نام جان پلیدی از این من آزاد شده مسلمان شود و با محمد عظیم سبیل فخر نام
چننگار بنشیند بانکه فرزند او را در گفت این مرد را بنشیند که بنشیند ارده هزار مرد تیغ و نیزه و نیزه
حضرت امیرالمؤمنین حضرت شاه چننگار دید دست معاد که بر قبضه خنجر نام زود از چننگار
و این سبیل کس روز در پیش نهاده و هر روز در زبر فخر نام فوق لعین چننگار بدید فخر نام را با این و فخر نام
مفترق کرد و ایند و بر سبیل پهلوانان نشست و بانکه بر امیرالمؤمنین زد و گفت بسیار کار خنجر نام
تا امان دهی حضرت شاه مردان چننگار از فوق این سخن شنید گفت ای کافر بنده را کس و در نام کس
ترا بدیدم این گفت خنجر نام فرود آورد و اشک او کس و بر سر من آن خنجر نام در چننگار سر آن مرد
چننگار در میدان خنجر نام بلا ببرد عظیم از این قلعه بر آمد ناگاه سبیل پهلوانان

و بنده

در رسیدن به آنکه گفتند که در این قلعہ نرسیدیم و اهل قلعہ نرسیدیم و در دست و پا حضرت انبیا
پس حضرت امیر المؤمنین از نیام که در مسجد کوفه نشاندند حضرت امیر خرفه قاراطب که وقت
بیدار شدن شو تا ترا بسپارم دم و در این قلعہ بجای تو بر تو باشی پس آنده خسته مسلمان شد و راه انبیا
قبول نمود و حضرت امیر اورا بسپارم داد و بر آن بر چه نام بر روی باطن داد و این که بر او دل رسید
و چهار شتر ز سر بار کن از لعل و فیروزه ز سر و در پید از حضرت محمد ص فرستادند و آن مالها را
بمسلمانان دادند و راه مدینه برگزیدند و بعد از یک هفته بمدينه مبادرت کردند و در پیش حضرت رسول
آمدند و آنرا در تعریف ضرب الامثال با صبی میگویند و آنرا در پیش گرفتند و آنرا در پیش گرفتند
و السلام علیک ایها النبی **راوی** چنین روایت میکنند که در حضرت پیغمبر نماز فریضه جاری آورد و در آن وقت
سجده کرد و سوره فاتحه را خواند و آنرا در پیش گرفتند و دعا ختم کردند که ناکار و عبد الرحمن
این سخن را دید که از پیش رو رکعت را کند و بسجده رفت چنانچه نایب شد رسول اکرم گفت یا عبد الرحمن
بجای تو سجده اول را در دنیا نیت گفت یا رسول الله کار و لاله از این آمده بود و سخت بسیار آورده چون
مشغول شدم رسول گفت زبان کار مال شتر چون عبد الرحمن این سخن از پیغمبر شنید
خواست بد فرزند خویش رفت و مدعی در بار باهد شتر بعد از داد حضرت پیغمبر گفت باز زبان کار
گفت یا رسول الله اگر شتر بعد از دادم پیغمبر گفت باز زبان کار مال شد گفت یا رسول الله چهار شتر بعد
دادم فخر حقانند بر من قبول میکنند یا رسول الله فرمودند و دیگر سخن گفت در زمان جبیر رسید
و گفت یا صبی **حقیق** السلام میرسد و میگوید که بفرست و چون ملک که اسیر جمله بندگان مرا خیره و آزاد
گردد باشد قبول میکنم چنانچه این یک گفت ناکاه غلام شکسته دل در صحبت و بخدمت رسول را اقبال
ورود کرد در خدمت پیغمبر مالید و گفت یا رسول الله من بنده رانده ام باید تا من نیامم نماز جمعه میکنند
چون غلام این یک گفت در زمان جبیر رسید و در آورد و گفت یا صبی خدایت میکند که ما این غلام
از ایشان منست اگر چه فرمایند چنانکه کنیز رسول چنانچه این یک حکایت شنید سرور و در غلام
را دیده در

در غلام هر روز خدمت رسول آمد تا ناکاه در نیامد رسول بر سید که با صبی بگفتم ان غلام حمیده که ناکاه
گفتند یا رسول الله ندیدم شما حال جبیرش در رسید و گفت یا صبی خدایت سلام میرسد و میگوید در غلام
مشغول شدم رسول گفت نماز از وقت میگذرد و جبیرش گفت یا صبی خدایت سلام میرسد و میگوید در غلام
علم کرده داد که نماز از وقت نمیگذرد و در این سخن بر آنکه در غلام در رسید آنکه رسول در غلام راهبرد و وقت فریضه
سعی کرد با جبیرش بر آن سخن رسول که وقت است علامت آنکه رسول در غلام راهبرد و وقت فریضه
در رسید رسول گفت ای ایاران شما آن غلام حمیده مسلمانند و باید جمله گفتند یا رسول الله ندیدم شما حال
جبیرش در رسید گفت یا رسول الله فدایت سلام میرسد و میگوید که نماز نماز و بر مشغول آن غلام بر چه سبب است
و تر میطلبید رسول نماز کجور و در آن تا بنزدیک نماز میخواند که نماز نماز و بر مشغول آن غلام بر چه سبب است
آمد گفت یا رسول الله چرا آمده گفت ان غلام که ان غلام حمیده ام را بر پیشم گفت یا رسول الله مرا از غلام حمیده است
خدیجه گفت که در ام را میبخشید رسول گفت آنکه شما را است گفت آن و بعد از آنکه رسول گفت اگر چه پیش فرستاده است
اما پیش من یک روز است نمودن گفت از آن روز که در پیشم فرستاده است در آخر چهار پایان افتاده است
خدیجه گفت که زنده است یا رسول الله ان غلام حمیده ام را بر پیشم گفت یا رسول الله مرا از غلام حمیده است
پیغمبر را دید رسول گفت مرا بر اطیبت گفت از بر اینک مرا غصه دهد از اوصی بر بندگی که بر من آب برزند و بعضی
قبول میکنند این یک گفت بحال حضرت نماز را دید جان بحق تسلیم رسول عمل او را آورد و او در روز نماز را دیدش
مبادر فرمود که وقت چنانچه یاد که برفت جزیره بگفتند و بگفتند در جزیره کنان و غلام از سر سینه او چنان
پناه دیگر برفت خدیجه از قدم بر کند چنانچه در قبرش نماز افتاد بگفت و گفت و گفت چنانچه سندان اول سندان چنانچه
چنانچه سندان سندان بگفت یا صبی گفتند یا رسول الله ما حکمها بسیار دیدیم باید بر ما بیا که رسول گفت
بگویند گفتند یا رسول الله اول جزیره که از هر سبب میکنند و یک انشت در جزیره نماز گفت یا صبی
چندان فرشتگان در جزیره از جنبه بود اند که یک یک انشت مرا پیشتر چنانچه گفتند یا صبی
رفتی ما از سر انده رسول گفت بفرست خدا از چنان باطن رحمت از انجان منم که در جزیره
اندر حضرت رب العزت سرانجام بر بند اخیتم تا باران رحمت بر سر من بیاید اوصی بگفتند

راوی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام
على خير خلقه محمد وآله
اجمعين

حرف
عواله المسماة
شده

شده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَلْيَنْصَرِحُوا بِرَبِّكُمْ
عَلِمَ قُرْآنَ دَرِّ بِيَانِ اِظْهَارِ وَاذْغَامِ وَقَلْبِ وَاخْفَا
وَبَعْضِ اَنْزِقَاتِ عَدَاةٍ كَقَوْلِكَ بِعَلْمِ قُرْآنَ دَاوَدَ
مَشْتَمَلِ اِسْتِ بَرِجِدِ فَصْلًا فَصْلًا اَرْكَرُ دَرِّ بِيَانِ اِحَا
اِحْكَامِ نَوْنِ سَاكِنِ وَتَسْوِيَةِ وَاِشْتَارِ اِجْهَارِ

حکمت

حکمت قول آنکه ایشان را اظهار کنند ز و حروف حلون
حروف شش است بیت حرف حلقیه شش بود ای نوعین
ها و همزه حاء خا و عین و غین امّا اظهار ایشان با
همزه مثل من امن و یومئذ امنون و اظهار ایشان باها
مشدینهون و فریقا هدینا و اظهار ایشان با عین مشد
انعت و حکیم عیلم و اظهار ایشان با حاء مثل من حکیم و عیلم
حکیم و اظهار ایشان با غین مشد من غل و عقوا غفور
و اظهار ایشان با خاء مثل من خیر و عیلم خیر و هم
آنکه ایشان را از غام کنند ز و حروف بی ملون در لام و
بلاغته و در باقی دیگر با غنه و می و انرا از غام درج کردن
حروف مست در حروف دیگر بنوعی که غنه او از نسبت که از حیشم

بین بیرون ایک آما ادغام ایثان بلاغنه بالام مثل من کن تا
 و هدی للمتقین و ادغام ایثان بار مثل من سر بهم و غفور
 رحیم آما مع الغنه و ادغام ایثان با یا مثل من یعمل و لیاری
 شفی و ادغام ایثان با میم مثل من می قید نا و علیهم مبین
 و ادغام ایثان با وا و مثل من والی و هدی و نور و ادغام ایثان
 با نون مثل من نور و حیطه تغفی لکم سیمم آنکه ایثان
 اخفا کنند در باقی حروف که مانده است و اخفا پنجان نون آن
 هم بغنه نرسد و ادغام نشود مثال تا مثل من ثواب و یوم ثلاث
 مثال تا مثل من تا تینا و الکاف تا تخذ و ن مال جیم مثل من
 جبهتم و عبد جبار مال دال مثل من دابة و نعمة دایم
 مال ذال مثل من ذالذی و یومئذ ذلک مال زام مثل من
 کتی و یومئذ ترزقا مال شین مثل من شهادة و رحلی شهید

صلاطاد

شهید مال صاد مثل من صبور و عبد صابر مال صاد مثل منقود
 و ککل ضعیف مال ظا مثل من ظهیر و ظل ظلیل مال فامشک فا
 سل من فاکمه و سر جید فارس مال قاف مثل من قرآن و سرعد
 تربیب مال کان مثل من کان و ظلام کفار فضاد
 در بیان مد بد انکالف ساکن ماقبل مفتوح و واو ساکن ماقبل
 مضموم و یا ساکن ماقبل مکسور هر گاه بهمه وسد و ذوق آمد باید
 که دو مد بی در نوع بود مد متصل و مد منقطع مد متصل آن است
 که حروف مد و سبب مد هر دو در یک کلمه باشند و مد منقطع
 آنست که هر یک در کلمه دیگر باشند مثلا متصل مانند اجرت
 و شاء و سوء منقطع مانند جوا یا ایتا و کائوا اشد و تجری
 الی الله و بد آنکه نرسد سکون لانه می نیز باید کرد این وقتی باشد
 که بعد از حروف مد مد غم باشد مثل دابة و حابین

بلیت حرف مد که از جز ساکنند یا بی قریب و آنکه اینجامد بر دما
 نند و لا الضالین و همچنین فی ذلک سکون عارض نیز مد با
 که در این وقتی باشد که از حروف مد حرف متحرک باشد که در حالت
 وقف ساکن نشود و درین محل قصر و متوسط و طول جایز است و مد
 طول مقدار سه می باشد بلیت کی شود در وقف مد او را یقین
 همچو قرآن یعلمون تسعین سه وجه خوانند و فک سیم در میان
 ضمیر مد آنکه در محل ضمیر مذکور متحرک باشد ماقبل و مابعد او
 در متحرک باشد صله اشیاء ضمیر باید کرد یعنی از ضمیر او را با
 ید میدا که د و انرا کسر یا وصل کرد آنجا بید عونند و به این
 گفته می شود ضار قین بلیت هر ضمیری که قبل و بعد از بی سکون
 چون به آن با صله مکذرا از او در نوب و اگر ماقبل و مابعد
 بعد ضمیر ساکن باشد قصر باید کرد یعنی بی صله باید خواند

و اگر ماقبل

و اگر ماقبل ضمیر فقط ساکن باشد یا مابعد ضمیر ساکن باشد
 فقط نیز قصر باید کرد مثال اول علیه تو کلمت مثال دوم لدا
 الملائک مثال سیم منه و عنده و مانند آن که ~~الله~~
 لبس **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَسَلَامٌ
 عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ مُحَمَّدٌ وَعَلِيٌّ الطَّاهِرِينَ آمَنَّا**
 بعد مد آنکه قیاء سبعة در اصول قرات اتفاقا میبود و آن
 احکام از بعه نون ساکنه و تنوین است و بعضی از مذات و اد
 غامات و تفخیم و زقیو و رات و لامات فعل چند علی وجه
 اختصار در قید کتابت آورده شد و نامش مفید التجوید نهاد
 او غنمه کالنجایم فی قمر الفونس فصل مد آنکه نون ساکنه یا
 تنوین کی پیش حرف حلق افتد ایشانرا اظهار باید کرد و در
 ف حلق شش است **أَعْنَجَعَهُ** صورته نون ساکنه چون

مِنَ امْرِ التَّجْوِدِ وَيَنَارَانَ مِنْ هَوَاءٍ وَيَنْهَوْنَ وَمِنْ عَمَلٍ وَأَنْعَامٍ
 وَمِنْ حَمَاءٍ وَإِنْ غَضِبَ وَسَيَغْضُونَ وَالْمُخْتَفَةُ أُمَّاتُ نَوِينِ
 جِنَانِكَ عُنَاءٌ أَحْوَى وَنَفْسٍ هَدِيهَا وَذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ وَعَلِيمًا
 حَكِيمًا وَعَدَلًا بَاغِلِيظًا فَصَلِّ بِلَا غِنَى أَنْتَ كَمَا أَوَانِ وَأَنْفِ
 در آید مع یا خیشوم و اما مع الغنة است که او را از خیشوم
 در آید مع با فم و مانند این اگر در پیش حرف یی ملون افتد
 در کلهتین ادغام باید که در آنم و سر ادغام بیخند باید
 کردن بخلاف چون من کدند و هدر للمتقين و من رب العالمین
 طین و عفو سر حیم و در میم و نون ادغام با غنة باید که در
 بخلاف چون من نور و خلقا نعید که و من ماء و خلقا مما یلیق
 و در او یا خلافت حلف از همزه ادغام میکند بخ غنة و باقی
 با غنة چون من و آل و هدر و کبیری و من یعول و نور ایست و غنة

او نیست

او را نیست که از خیشوم بیرون آید اما در مثل دینان و نیک
 و ضوان و قنوان و نون ساکنه را اظهار باین که در آن و اگر نون
 ساکنه و تنوین پیش حرف با افتد ایشان را بهمیم قلب مع الغنة با
 بد که در چون انبا هم و من بعد و الیم بما کانا یکتبون و
 که در پیش باقی حرف افتد ایشان را اخفا کند مع الغنة و این با
 فیه حروف است یجمعها شجده ذر سر شصی صطظفقت
 صورته نون ساکنه در یک کلمه و در دو کلمه چنانکه تنهوا فمن
 تولى فمن ثقلت و الخینا و این جنحوا و اندا و من رونه
 و مند سر و من ذهب و انزل فان سر لکم و تنیها و ان سخط
 و یثی و طین شاء و انصارا و طین صبر و منصور ضی و من
 طین و ان طهر و ان ظنا و انفسهم و من فیها و یقذون
 و من قریه و انکالا صورته تنوین چنانکه جنای حج

و ظلمات ثلثة و نفسا سركية و سر جلا سماء و عفو و شكور
و عولا صالحا و ذرية ضعانا و شرابا طهورا و مثلا ضل و من
خير فقير و اجل قريب و عكوا كغيرا بد انكه ميم ساكن هم
گاه كه پيش حروف بوز واقع شود در فا و در وا و اظهار بايد
کردن بى خلاف و در با اظهار و اخفاء با غنه هر دو جاينست
چون عليهم و لا الضالين و يمد لهم في طغيانهم و انتم به
فكسل بد انكه حرفين هميا وليس كه اول ايشان ساكن با
شد و دويم متحرك ادغام كردن لا بدست الا در ما ليد ملك
خلافست چون نما و بخت تجار لهم و عصوا و كانوا الا در هم
تدين ادغام نديست همچنين در وا و ياكه حرف مدي باشد چون
استرو عولوا الضالجات و في يوسف فكسل بد انكه در
مثل اذ ظلموا و قد تبين و انقلت دعواته و قالت طائفة

و بدل سركية

و بدل سركية و قد رجت الهم الخلقم لئن بسطت و اتفاقى است و اد
غام بد انكه الف حرف مديست مطلقا و او و يا ساكن باشد
و ما قبل ايشان مضموم و مكسور كه بعد از ايشان همه واقع
شود در همين كلمه مجازا باشد مدي بايد كى دن اما در مقدار
مدي خلافت چون شاء و سوع و حجت و اين مدي مثل
خوانند و اگر حرف در اخرى كلمه باشد و موجب مدي در اول
كلمه بعد او ايد اينوا مديين شايد كى دن و اينوا مدي منفصل
خوانند صور تشبها الخ و قالوا امنا و اموعه الى الله
و يدي امنا و ما نند ايشان فكسل در بيانيات را است بد ا
نكه را كه منقوح و يا مضموم باشد تخميم بايد كى دن چون سركية
و سركوا كه مكسور باشد قيق بايد كى دن چون
سرك و اكر ساكن باشد نظر كنيم كه ساكن و مدي و

یا وقتی که وصل باشد نظر کنیم بر ما قبل وی و اگر مفتوح یا مضموم
 باشد تفخیم باید که چون مع جات و قرآن الی مکسور باشد
 نظر کنیم که بعد از حروف استعلا و اگر بعد از حرف مد
 ساکن واقع شود نظر کنیم که این سکون وصل است یا وقتی که وصل
 با وصل باشد و بیامد باید که در البتة و انیرا لازم گویند مثال
 لَشَّ طَلْحَةُ وَاَخَا جَوْفٍ لَانْزَمَ هَمَّسْتِ چُون سَمَّ دَقَّ و
 حَمْرٍ و مانند این و اگر وقفی باشد مصر و توسط و طول
 جایست چُون حِسَابُ الْيَوْمِ و يَوْمِي و این را مد عارض
 گویند بد آنکه همزه وصل هر گاه که میان لام ساکن و همزه ا
 استغما واقع شود قی و در وی دو مذهب است مد و بدل
 و قصر و تشدید فاما مد و بدل اولی است چُون اَلَانِ و قُلْ
 اَزِنَ اللهُ لَكُمْ و این در ششم موضع است فصل بد آنکه لفظا

هر گاه

هر گاه که ما قبل لام مفتوح و یا مضموم واقع شود تفخیم باید که در چُون
 وَبِئْسَ الرَّسُولُ اللهُ و اگر ما قبل لام مکسور واقع شود قیق باید
 که در چُون بِاللهِ وَبِاللهِ فَضْلُ اِنْ تَقْضَى و اگر میسون را وقتی که
 همچنین اعتبار حرکت ما قبل او باید که در آن کی ما قبل مفتوح و یا
 مضموم باشد تفخیم باید که در چُون بَشْرٌ و دُوسِ و اگر مکسور باشد
 قی قیق باید که در چُون اَشْرٍ و اگر ما قبل او ساکن باشد نظر کنیم
 که یا ایت یا نه اگر باشد قی قیق باید که در چُون خیر و اگر نباشد
 شد نظر کنیم که از حروف مستعلا هست یا نه اگر باشد تفخیم با
 دید که در چُون مَضْرُوقِطِرٍ و اگر سایر حروف باشد همچنین نظر
 بر ما قبل او کنیم الی مفتوح و یا مضموم باشد تفخیم باید که در چُون
 ن فخر و نگو و اگر مکسور باشد قی قیق باید که در چُون مَحْرُ
 بگو و الاعتبار بحر که الی الا انظار الت بالوقف فصل بد آنکه

وقف بر سه نوع است اول اسکان دویم اشمام اما اسکان
که اصل وقف است در حرکات ثلاث جایز است و اشمام جایز نیست
الا در ضمه پس در مثل تسعین در حالت وقف قَطْ خَصَّ ضَعْفُ
است واقع شده است یا نَدَ اَوِ واقع نشده است ترفیق باید که در
چون فی غون و من ید و اکی بعد از همین را مذکور حرف
متعلیه واقع شود و یا اکثر ما قبل ساء اصلی نباشد که عارض بود
یا منفصله این جمله را تفخیم باید که در چون فی طاسیر و فریق
و ارساد الا در فریق که خلافت در تفخیم و در ترفیق چون ارجع
و امی قابوا و رجعوا و الذی هفت وجه تو خواندن اعانی قصر
و متوسط و طول با اسکان و همچنین با اشمام چو آنکه ساکن عارض
ضمت و قصر بر و در مثل مالک یوم الزین چها وجه است قصر و متوسط
و طول با اسکان و قصر بر و در مثل ولا الضالین همین
سه وجه با اسکان بیش جایز است و درین جا انجات بسیار است

من اراد

من اراد الوقوف علیها فلیر الی المطرولات و السلام هن الوقف
حافظا این نظم را بشنو کن تا قی در وقف باشد و همون طبعی
وقف مطلقا مدعویا وقف باشد هر کجا یا بی و را از مجوز کوبا
بسی در خور است بلکه بکن شدن از او اولی است لام کی باشد
سلامت اندر آن نیست وقف اینجا و بگذر تر آن میم وقف لام
است مگر از آن در کذ شتر حرف و کفر است اندر آن جیم وقف
جایز امدعویا بلکه در وی ایستادن بدقی صادرا وقف
خصی خوانده وقف کن اینجا کی در مانده وقف غفران
وقف غفران ده است در قرآن کی بدانی شوی زاهد کلام
اولیادان بنامید ه اول یسمعون خوان بسوره انعام
فاسقا نیز میسون ز عقب هر دوری سجد باقیست نظام
منح دیگر بسوره سید اول اثار هم بدان تو بنام

ثانیث الحادس قدنا ثالث و رابع کتم اعلام ابعث و غیر
 مثلهم خامس کشت یقینون عاشقش بتمام بلب دریا
 صخارج حروف بدانکه همنه از اخن صدرا و اول حلق متو بعد
 از و هاست در وسط حلق عین و حاست و اخر حلق عین و خا
 مت و قاف از اول زبان و کام است و اول ملائنه و بعد از و کا
 ف است اندک زیر قاف از قاف است و بعد از حیم و نشین و یاست و مخج
 ایشان از میان کام است و طار اول از یک مخج اند و ایشان
 از کناره زبان و بیچ و ندانهای بالا اند و صاد و نرا و سین نیز
 از یک مخج اند و ایشان از کناره زبان و دندان حاء بالا و یائین
 و نون از کناره زبان است از جانب سر زبان و دندانهای بالائی و یله
 جیش و سائینی از کناره زبان است از جانب پیش سر زبان بر او ک
 شت بن دندان و صاد و لام از کناره زبان است اما صاد اول
 کناره زبان است نزدیک بدانده نهای کناره و لام چینی از نون

قر است

و است نزدیک بحک بالا و دندان پخت و ف و با و او و صیم از لب
 و از اطراف دندانهای امانا از شکم لب یائین است و اطراف دندان
 نهای بالا و با و او و صیم از لب از اطراف دندانهای امانا از
 شکم لب یائین است و اطراف دندانهای بالا و با و او و صیم از
 میان هر دو لب پس و ن ایند اما برای با و صیم لب و هم نفاذ
 شود و برای او کشاده شود نعت التجوید بعون الملك المعتمد

شهر صفر المصفر

بسم الله یعنی الله میگویم بنام خدا صفت کمال است و منزه است از احوال
 نقایص یعنی گرفتار نیست از صفات نقصان در این صفت دلگرمی است و در هر دو صفت
 مخلوق است در دنیا بشرط جان و این صفت دلگرمی است یعنی سر زنده ماندن
 در آخرت خاصه بر مومنان شکر بسیار حاصل است مر خدا را که این صفت را پرورد
 عالمیان و رحمت مننقه خدا و رحمت مننقه خدا بر اقا پیغمبر است که با او صلوات علیهم
 و الله است و این صفت دلگرمی است یعنی سر زنده ماندن در دنیا و آخرت
 و در آخرت که در محک و اما ندر است و نهمند

Handwritten marginal notes in Persian script, likely commentary or additional text related to the main text.

العالمين والصلوة والسلام على سيد المرسلين محمد المصطفى الامين والارواح
الحسينية
اصحابه اجمعين ايووم الدين
Handwritten marginal notes in Persian script, likely commentary or additional text related to the main text.

Handwritten marginal notes in Persian script, likely commentary or additional text related to the main text.

Handwritten marginal notes in Persian script, likely commentary or additional text related to the main text.

کتاب من بحال کرامت علی

فرمان در اصل صحیح فی دعوی محزون الد اوز و خدمه اشرک و فی نام وی علمه اول
ذهریاب او کند تفسیر اضاظ
مصرغ است در میان هزار کیستان
مصرغ و زنده زاده

بجز علم و زلف فضل الفرحید حاتم و حط
ما حرکت الشمال الخلد الدقیق
ما دام که چنانچه در سرت حیرت برای حقیق
ما حرکت الشمال الخلد الدقیق
ما دام که چنانچه در سرت حیرت برای حقیق

Handwritten marginal notes in Persian script, likely commentary or additional text related to the main text.

از روی تعظیم تکریم تاجی تکلف یاد گیرند و چند بیت مضابط بود
 یعنی جمیع جامع بود و هر چه از غیر برزخی از غیر ناموعین از مساعی علوم چون سایر کتب و غیره
 نوحی را بمان این قطعه را در آوریم تا بنوشی و خوانند از این بیستم
 یعنی بسیار بار آور آوریم
 غنبت افتد چون مجموع دو نیست و بیست و یکست است آمد ویر افسانه
 نام نهادیم و بنده محمد جمال امیر صاحب حاله میلو
 بعد از این آیات متفرقه که بنظر آمده بود در استاده استماع
 کرده مناسب مینمود الحاق آن در حواشی مضابط بود بنا بر سبب
 معنی و ملائمت حقیقی آنها در ضمن این کتاب درج در علا
 سطر آهنی و آید در حدان آیات مسطور گردید تا ممتاز باشد
 و پیکس دران اشتباه واقع نشود و دران معطعات نیز تحقیق
 کرده در اول هر قطعه در آوریم تا بجز در نشش معلوم کرده و بالله التوفیق

از روی تعظیم تکریم تاجی تکلف یاد گیرند و چند بیت مضابط بود
 یعنی جمیع جامع بود و هر چه از غیر برزخی از غیر ناموعین از مساعی علوم چون سایر کتب و غیره
 نوحی را بمان این قطعه را در آوریم تا بنوشی و خوانند از این بیستم
 یعنی بسیار بار آور آوریم
 غنبت افتد چون مجموع دو نیست و بیست و یکست است آمد ویر افسانه
 نام نهادیم و بنده محمد جمال امیر صاحب حاله میلو
 بعد از این آیات متفرقه که بنظر آمده بود در استاده استماع
 کرده مناسب مینمود الحاق آن در حواشی مضابط بود بنا بر سبب
 معنی و ملائمت حقیقی آنها در ضمن این کتاب درج در علا
 سطر آهنی و آید در حدان آیات مسطور گردید تا ممتاز باشد
 و پیکس دران اشتباه واقع نشود و دران معطعات نیز تحقیق
 کرده در اول هر قطعه در آوریم تا بجز در نشش معلوم کرده و بالله التوفیق

علا
لعالیهین
رحمن الرحیم

که بسیار از هر از تعلیم لغت عرب رقت گرفته باشد فارسی
 به خوش آمدن شعور طبعی که هر روز را عزیز نیست فعل
 لغت عرب کلید هم سلم است فدیر از در کج بودیم
 تاجی تکلف یاد گیرند و چند بیستی مضابط بود
 بر میانه این قطعه را در آوریم تا بنوشی و خوانند این
 بیست و یکست است آمد ویر افسانه
 معانی التوفیق علیه السلام
 یعنی بخند و دعا است توفیق دارنده در است توکل کن
 بجز در اول هر قطعه در آوریم تا بجز در نشش معلوم کرده و بالله التوفیق

از روی تعظیم تکریم تاجی تکلف یاد گیرند و چند بیت مضابط بود
 یعنی جمیع جامع بود و هر چه از غیر برزخی از غیر ناموعین از مساعی علوم چون سایر کتب و غیره
 نوحی را بمان این قطعه را در آوریم تا بنوشی و خوانند از این بیستم
 یعنی بسیار بار آور آوریم
 غنبت افتد چون مجموع دو نیست و بیست و یکست است آمد ویر افسانه
 نام نهادیم و بنده محمد جمال امیر صاحب حاله میلو
 بعد از این آیات متفرقه که بنظر آمده بود در استاده استماع
 کرده مناسب مینمود الحاق آن در حواشی مضابط بود بنا بر سبب
 معنی و ملائمت حقیقی آنها در ضمن این کتاب درج در علا
 سطر آهنی و آید در حدان آیات مسطور گردید تا ممتاز باشد
 و پیکس دران اشتباه واقع نشود و دران معطعات نیز تحقیق
 کرده در اول هر قطعه در آوریم تا بجز در نشش معلوم کرده و بالله التوفیق

اگر گویند که شیخ چه کند بجز آنکه نصاب نام کرده جواب گویم که ضارب را شرح آفند
 مگر گویند که زکوة بر او تعلق گیرد آن در لیت و هم است در فقره و پلست این است در طلاق
 و علیه الاعمالون التکلاء القطع الاولی من البحر المتقاه
 قطع کبر قاف و سکون طایفه هر چیز را گویند
 چو اندر تقارب الهی پادسرون بتقطع
 و زشت چینه کس بودن فعولن فعولن فعول
 کسیدن و کسیدن
 زهی دولت را فلک رهنمون الهیست و
 است و در خون خدی دلید است و هادی
 کور هنمای رحیم است و غفار امر ز کار
 عیب است بمنزله استوار شدن و استوار کردن شده
 سزاگیت پاک و ورع پارسای محمد ستوده
 امین استوار بقوان ثناگفت و یواخذی
 الهیست و لیل و نهار الهیست و زخم بر سر عیب است و بجز خدا فرق
 حرمین را گویند خواه حرمین الهیست و حرمین الهیست

یعنی در سیر خلقان کثیر عین این است
 ز بعد نبی دسکری انام و صفی محمد علی مرتضی
 صحابه است یاران و آل رسول که اسلام و دین به جز نبی و
 یعنی ایمان از ایشان بیاید
 از ایشان بیای سماء آسمان ارض و غیر آن
 محل و مکان و معانیت جای مقود و رخ و جمع از رخ
 جا میاران که در کان را گویند جمع معادن است
 فاد اتش و لیک چو جنبت بهشت اخوت انفسها
 ریه شش قفاخیز و وجه روی مخدران
 عقب یا شنه رجل پای شفه لب لسان چو است
 فرزنده داده او را نیز گویند
 شربان فیه دهان یای و جارحه دست و حلقه
 و سوا سبغ است و سوج زین بعبیر است و حشر و درای
 حشر است بجز اسرار جمود و غیر است

لما يقولون حق هو

عَصَبِيَّ وَيَلْبَسُ جُوشَ اسْتِ دَرَمِ نَهَارِ وَهَتَّ كُنْدِ
وَلِي نَفْلٍ وَمَعْبَلَهٗ بِيكَانِ هَدَفِ نَشَانِ غُرْمِ خَشِيْعِهٖ
نَرَاهِ كِرَا سَتَّ وَتَرَنَ اَمْدُ مِعْرَاضِ تِي كَرِي مَنِيْدَانِ
عِجَاجِ وَنَفْعِ وَقَتَامِ هَبَا وَهَجِ عِبَارِ جَوَا كِ خَشِيْ
مَوْتِ مَرِي تَوَانِ حَشَا شَهٗ بَاقِي جَابِ وَعَرَا ضَهٗ
رَاهِ اَوْدِ قِي اَضَهٗ رِي نَهَارِ رُوحِ سَوْدِ وَخَسْرِي بَانِ
يَغُوْتُ وَنَسْرُ وَيَعُوْقَسْتِ وَبَعْلِ وَدُوغِي سَوَاعِ وَ
لَا تُ وَمَنَا قَسْتِ نَامَهَا يَبَانِ ضَمِّ بَتِ اسْتِ
فَقَبِ اَجْبَقِ كِنِ اسْمِكَ اسْتِ وَتَقَبْتِ وَوَسْنِي
مَبْتِ بِي سَتُّ وَ اِلِ بِيْمَانِ چَمُودِ

معنی هر کس که حق گوید

چو عود و مشارف و نَابِسْتِ و قَلْبِ فَا تَهٗ پَرِ اَفِيْدُو
حَاشِيَهٗ وَحَشَوَانِ اسْتِرَانِ جَوَانِ الْقَطْعِ لَاحِزِي
فِي جَرَالِي مَلِكِ السَّالِمِ اَيَسَا بَارِكِي مِيَا نَتِ
هَجُو مَوْحِي دَر كَمَرِ عَنِيْهِ اَسْمَا شَكِ دِهَانَتِ
مِيخُو رَدِ خُونِ كِبَرِ فَاعِلَاتِ فَاعِلَاتِ فَاعِلَاتِ
فَاعِلَاتِ حِيْزِ دَرِ جَبْرِ مَلِكِ اِيْنِ كَلْمَةِ رَا بَرِ خَوَانِ
سَبْرِ جِينِدِ كِي دَرِ صَدْرِ مِيْنِيْرِ سَا كِبَرِ اَنُو سَا سِي سَبْرِ
تَوْبِ جَا مَهٗ نَهَارِ وَرُو سَنِي نَهَارِ تَوَشَهٗ بَابِ دَرِ عَوْنِ
سَقْفِ وَبَيْتِ خَانِيَهٗ كَلِ سَرْمَهٗ سَرْمَلِ سَا لِي كِ حَصْرِ
حَسِي حَوِي قَبْجِ رَشِيْقِ جَابِ جِيْلِكِ وَرِ تَلْبِيْقِ

بسم الله الرحمن الرحيم

ذیب و سوحان سپید کویک سماع بچش فرا موش حید

مار و حوت ماهی طوموخ و نیش پ ^{جمع چشم}

انف پنی حاجب ابر و شعری ^{جمع چشم} نفی مغز و شحم بید و

اذن گوش اطرو و شرک ^{جمع چشم} هد ند صلح و حروب جنک و قوم

سوز و کلد شب غیظ خشم و ضحك خنده حلد خارش

نقید کوی ^{جمع نقب} شارق و شمس و ذکا و یوح و بیظما افتاب ^{جمع شارق}

سام تبر و عسجد و عقیان عین و بصر ^{جمع عقیان} نیک

صحت قبله بوسه مهر کاوین خدن دوست ^{جمع صحت} سراج

شوع و ز و حید نان عن هات سست و فهد فی ^{جمع شوع} خینه

کندم و خنده ارسان ^{جمع کندم} خبز نان لحم گوش

اسد

اصل بلخ و نغ مشاخ و قد حشم و قطیف لجد و طماو

یم و حجر دریا قعر تک ^{جمع حجر} فیل بند و بقی شطری و حیا و اهو

خی ^{جمع خی} بی جامه مستی زده ساقه ^{جمع خی} یاسات کهن الظها

ن ابی دان و البطانه اسبق ^{جمع ن} شط و مشاطی

عد و جلد عیقه و ساحل کنار ^{جمع عد} معنی احد بکن

سارند معبر انجائی کن ^{جمع سارند} خمع و اطلس شن مان

اوس باشند نام کوی ^{جمع اوس} فخر و عجووه نام خرما شرف سول

نام خور ^{جمع نام خور} یغی آفتاب ^{جمع نام خور} دان یکپاره اهدن کینه دان

یکپاره نان ^{جمع یکپاره} حید و دان یکپاره ^{جمع یکپاره} اشن فلن یکپاره

کوی روشن کتر کنج و و سید اسید و بجاک ^{دکه دکان سده}
 در که سده کوی ^{کوی بزرگ} القطعة الاخری ^{در روز} من البحر المحبت
 ناه طراوت و ریت کله عیش و بهار ^{عیش} قد تو در چین
 حسین سر و خوش رفتار ^{مفاعیل} مفاعیل فَعِلَاتُ مفاعیل
 علی فَعِلَاتُ بو کوی محبت و این ^{بجمله کون}
 تکرار ^{تکرار} فی نسی و چندی که ^{حلقه برین} استی سب ^{بسیار} شمار
 چون ذیل دامن جامه است ^{بند تیزان} تکه بندار ^{کثیر} کثیر بچند
 وافی تمام و ناقص ^{نام تمام} کم ^{قلیل} قلیدند ^{ویندی اندازد}
 حساب شمار قطب جیب ^{اندر} سو وید از ^{بسیار} خوف ^{موت}
 عتاد ^{شکل}

عتاد سائر زده ^{طفره} جسر پد ^{مدینه} تمام مهاس
 بلن و مضر شهر سور و بعض ^{کتاب کتاب} حینا نکه ^{باید علم} معرکه لشکر هست
 حصن حصار ^{حصار قلعه} صحیفه نامه ^{کتاب کتاب} قلم خامه ^{باید علم} دان و ^{باید علم} میگویند
 کارد ^{کلید} خیاط ^{سوزن} میخ ^{سوزن} سوزن ^{سوزن} چو خرط و ^{سوزن} سیم ^{سوزن} سو فام ^{سوزن} بران
 لیب و عاقل غمی و غنی غافل کول ^{سوزن} شقیق ^{سوزن} و ^{سوزن} داد ^{سوزن}
 ساد و برافیق ^{کسی} صاحب یار ^{کسی} حدیقه ^{کسی} باغ ^{کسی} و ^{کسی} حنپ ^{کسی} خوب
 خوخ ^{بسیار} شفتالو ^{بسیار} سفوج ^{بسیار} جد ^{بسیار} ای ^{بسیار} تفاح ^{بسیار} سب ^{بسیار} و ^{بسیار} کرما
 ندر ^{بسیار} احد ^{بسیار} یکی ^{بسیار} عشره ^{بسیار} ده ^{بسیار} مایه ^{بسیار} ضد ^{بسیار} اثبات ^{بسیار} دو ^{بسیار} قلبت
 خمی ^{بسیار} سده ^{بسیار} و ^{بسیار} پنج ^{بسیار} و ^{بسیار} ارا ^{بسیار} نجست ^{بسیار} چها ^{بسیار}
 لفر ^{بسیار}

چو بخلد و فی صاد تووت دل چنار عقور کلب فی نند
جمل شتر باشد فیصل چه اشتر عقار کند هزار

چو طلع و خط در ختان خار با منوره است چو اشد

مشوره کن و شوک خار و سندر کنار
کی فتنی دو دست یکن یو
حجر کنار بطنی فرساک شکم باشد و حری حرام

بشتر شوده دهندد چیز جمع چهار قیلد امت و

عصیده چور هط و فرقه کوه چنانکه ایم و حنشی
اخر سنت و اشجع مار و اوق پیر جد اتم بود فرار کون

دایک سید و سجد ثمانید سجد شش است

هفت و دکی هشت و نه چو الف هزارا چو بیت دان

عشرین و دکی ثلثین سنی چو اربعین چهد و

پنجدهش تو حسیی دار چو شصت سستی و

هفتاد بار سغین است دکی ثمانین تسعین

توالمیت موار عقار و قهوه اسراج موار و

مکی کبی لاور و فارسی سوار و صید شکار

غروب پد نهد و صنوبر خیلان ناسر و بید چو

دختر کله در بر بماند کرو

چو ستر

چو ستر

چو ستر

چو ستر

چو ستر

چو ستر

كَلَامٌ وَنَطَقٌ سَجَنٌ دَانَ هَلَاكٌ وَفُوتٌ يُوَا
وَرَقٌ جَوَابٌ دُرُخْتٌ غَضَنٌ شَاخٌ دُرُخْتٌ جَوَدٌ وَجِيحٌ دُرُخْتٌ
حَتُّ وَغَنَامٌ اسْفِيدَارٌ عَوَانٌ وَثَقِيْبَةٌ كَالْمِ عُرُوبٌ
شُوَهْرَدُوسْتٌ قَرَامٌ پُرْدَهٌ بَارِيكٌ وَتَكَلُّفٌ بِنْدَانِ اَرَا مَرَا
جَايِ شَتْرُ مَوْبِقُوسْتِ جَايِ غَنَمٌ كِنَاسِ دَانِ وَجَارَانِ
اَهْوَكْفَتَارِ الْقَطْعَةُ الْاٰخِرُ مِنَ الْجَبَلِ الْمُجْتَبَشِ
بُرِيْنُ دَرِ سَدُوْنِ سِيْنِدَايِ هَسْرِيْوِيْهِ زَخْرَجِيْتِ
رَكِيْتِ سَقِيْتَهَايِ كَهْرٌ مَقَاعِلُنْ نَعْلَانْ مَقَاعِلُنْ
نَعْلَانِ حَوَانِ زُغْدُوِيْ اِيْنِ قَطْعَةُ نِيْصَابِ اَزْ نَبِ

قَتِيْب

قَتِيْبٌ وَرَكْنٌ وَجَمِيْمٌ سَبْتٌ وَجَوِيْتِشِ دَا بِنِ پَسِ وَاكِيْدٌ وَطَفِيْلٌ
چِرَامٌ وَوَالِدَةٌ مَارِدَةٌ رَحْمَتٌ قَرَابَتٌ وَنَهْدَانٌ بُوَدُوْحِيْتِ دَا بِنَادِ
چِيْنَا نَكْدِ صَهْرٌ وَخَسْرٌ وَوَالِدٌ وَاسْتِ بِيْدَرٌ سَرَا كِيْسْتِ پَاكٌ وَحَفِي
مَهْرِيْ بَانِ حَفِيْ بِيْنَهَانِ حَلِيْ بِيْدِيْدِيْ نَبِيْ وَرَسُوْلِ بِيْغِيْرِ
مَلِكٌ فَرِيْشَتِ فَلَكٌ حِيْحٌ بَرِ حِلْسِ سَتَمِ شَهَابِ وَكُوْكَبِ وَدُرِيْ
خَجْمٌ دَانِ خَشْرٌ فَلَقٌ سِيْدَةٌ شَفَقٌ وَشَقِيْ اَوَّلِ شَقِ
دُخْتَرِيْنِ بِنْتِ وَابْنِ دَانِ دُخْتَرِ حَمَارَةِ بَقْرُ وَتُورِ كَاوِ
مَجَلِ چَشِ مِيْ اَسْرَهْ زَهْرَهْ طَحَالُوْ كِيْدِ سِيْنِ وَحِكْمِ
دُوْرٌ وَوَلَرِ سِيْلِ مَامِ پِيْشِ وَسَطِ مِيْاَنَدِ وَسَطِ مِيْاَنِ حَتِ
زِيْرَفُوْتِ سَمْبَرِ عِلَاقَةُ سِيْدَانِ فِطِيْسِ تَلِكِ وَمَنْتَقِ دَمِ

عَلَاةٌ بِيْغِيْرِ سَمَالِ

قدوم و منجّت تپشته حصین و فاسی تبر سوار دست بر بخن جی
بزرگ

پای ما خلخال و مشاح و عقد حمایله رعایات و قاج افسر
و مع عقده یعنی زور زبان

بدی خستین قانی دوم اخیر پسین نقیض از یک احوالی
بنا بر یک فرقی است میان آن بر سر کلاه

واخیرت دگر قتیض کرده و یاقق قباور نطیلد رگوه

نصیف هجو حمارست و مقنعه معجی اجاج رتلع و قف
یعنی بزرگ زبان

یقین است و مالخ بشور قیات عناب و ربیب و اصف
یعنی بزرگ زبان

موین و کبی شاره خدره بود مارچ و شواظ و لهاب
یعنی بزرگ زبان

نر بانه فهمیم آنکست ما دخاکست عین خیر و قیف
یعنی بزرگ زبان

اراد ان خالد بسوس ادم فان خورش و قند شکر
یعنی بزرگ زبان

سپت شکر حوام مناک و قیق پار دم لجا مکلام
یعنی بزرگ زبان

عناد

بغیر زبانه کزیده دلال

عنان دوال روی و منطرت و بطاق کم بکیم گنگ و کویعه
مجله یعنی بزرگ

سیله می خرد و پیک ندیف پندب زبانه شناس و قند
نویسه یعنی بزرگ

خطر رکان و کتی بود کنج و صیفی مراف سوسه
دار یعنی بزرگ

سهته حداد و قین اهنگر شفا حرف لب و اوی و هار

افتاده جهت چه و جهمت و شطرت و سوسی قلد چوسر

القطعة الاخری من البحر الممل

ای که چشم مشوخت از مسبق دل عمقم بر بود
یعنی بزرگ

نیت چیز کی لبست گفت و شنود فاعلات فاعلات

فاعلات فاعلات چو بد انستی تو این جبر
یعنی بزرگ

کلامی

فَخُذْ مِنْ حَبِّ جَوْشَقِ پَسَنْدِ تَحْمِ مَعِ خُودِ چو غنیمت انگور
 وَتَمِّينِ خَبِيرِ وَ مَلَكُوتِ مَوْدِ أَحْفَرِ وَ فَاغِ چهره دوست آهوی
 قَائِلِ سَمِخِ هَسْتِ خَفَرِ سَبَرِ وَ اَضْحِ سَمِخِ وَ اَسْرَمِ کبود
 جَوْدِ مِیضِ وَ جَوْدِ پَشِشِ جَوْدِ نِکِ جَوْدِ تَدِکِ وَ عَطْوِ
 مِشَقِ وَ حَمِیْتِ نِیْدِ وَ پِیْمَانِ وَ پَرَاوِ خِرْدِ وَ صَحْوِ ^{لغت نیش مریز}
 حَجَرِ چُونِ جِلْدِ وَ جَامِ وَ سِنَاکِ هَسْتِ حَبَا سِنَاکِ وَ نِزِ
 مَاءِ وَ اِدِیِ اِبِ سَاءِ وَ غَبِیِ دَمِزِ هَا زِ یَا نَسْتِ وَ عَبِیِ ^{انها بهنر سناک}
 مِیَارِ یَمَا چُونِ عِنَادِکِ پِی یَا نِزِیِ وَ رِ مِیِ خَوَانِ ^{نیش نیش نیش}
 مَسْرُورِ طَلِیِ دَا مِیِ حِیِ زَا نِیْدِ دِیْسِیِ وَ مِشَا بَسْتِ وَ
 مِیِ تَوَمِ مِیِ وَ جِلْدِ لَانِ کِشِیِ وَ چُونِ حَمِیِ خُودِ هَا
 وَ یِ

نشان نیر مرکب

هَائِیْ دَانِ وَ جِهْتِ دَمِخِ وَ غَسَاکِ رِیْمِ دُودِ کِیِ مَو
 دِخِ جَلَا سَسْتِ وَ دَخَانِ چِومِ دُودِ تَا جِوانِ مِالِیِ
 بَانِزِ کَانَ وَ فَا جِیِ فَا بِلَا صَاعِدِ اِنِ مَو دِیِ کِه ^{تا صراحت یعنی تختاران}
 بِالَا مِیِ وَ دِهَا بَطْفِ وَ دِ تِیِ وَ جَوْبِ وَ مِضِ ^{نیر مرکب}
 مِیْسِیِ چُونِ دِ رَا وَ بَاشِ سِیِ اَمْتِ وَ رِیْعِ وَ جَوَاهِرِ
 جَوَهْرِ چُونِ صَبِّ بِالَا مَرُودِ الْقَطْعَةِ الْاِخْرِیِ مِیِ
 الْحَجَرِ الْمَجْتِ چو دَلِ پِیْرِ دِ عِشَقِ بَ کِثْرِ اَهْنِکِ
 بِجِ مَجْتِ خَوَانِ دِ غَمِکِ بِنِغِدِ وَ چَنکِ مَفَاعِلِیِ فَعِلَا
 مَفَاعِلِیِ فَعِلَا مَلِیِ قَا شُودِ دِ عِلْمِ وَ دِ اَفْسِیِ وَ فَعِلَا

ضریبه یغیر سوکنده ضرورن نغمه بکده چهل

تثامنه پنجه سوکنده ان هینده صدقت ایبل شتر مقنا
یعنی پنجاه سوکنده دادن ^{ش ۱۰۰ را میبنداند} ^{از آنکه روز سلطنت}

طیس دان تو نوعی سنک چو طابده و طینه یثرب من ^{که میت برنگه}
بند ام قوی چو بکده مکه شناس و صفات و ده دوسنک ^{مادامها}

جدید و غرض تشبیب بدیع قان ^{بلکه یغیر میان مدینه} ^{منزله هر قاره و نوز} ^{چو حنید کمان}

مقاتله حنک المطعمه الاخر من الجبر المقتان ^{جنگ کردن}

رشم رخت لاله را خون شده رگ ^{رشم شک}

قدت سرور پای در کل ^{تقدم} فغول فغول فغول فغول

تقاربت این و آن کی دید حاصل ^{خاک فکر شری} تی اب و مرغام و

تشی خالک و تین کل ^{خاک تمام} و طیس جا بیکدی م نه باج ^{بار بلند است}

منزل ده اسنند در تاحنن هر یکی را ^{فرود آمدن نگاه کاروان در ایام غیر از راه بسته در مسایله شبانه و در حین شب} ^{بسیار}
نامیست و روشن نده مشکل ^{محل مقله مسایر قاع}

چو می تاج و عا طیف حطی و موکل ^{دل را و الله} لطیم و سکت

ارب و حاجت عروق خوی ^{خز عرق ابرو و تپه بویون این} فوادست و قلب ^{دو مغز و لوی کول و کساره}

جنان و حشاد ^{میل} بدین ده دوی دیکر الحاق مسکین

یکی هست قاشور ^{نه} دیکر چه فسکل ^{امام هدی} امام هدی

فتی دین فی ^{درا منهای اسنان} فسکت ^{مشکل}

بهره کمان

توصفای سوجا کمان دان و دیگر من کی شمشیر چو
من بوح بسمل حصان است فدان جحر مادیان

بود موی که شتر چیه قریل حینه تو صفرا و عوجا

کما دان بد بالچه سوزن چو با اوست سبخل ریا

بهمینت و مصیبت حصان نام امپان شتر

قمر و مقوم قلوب است و قریل القطعت الاخری

من الجرا کخیف شرمیوه حب دان و تین

گاه طریق و سبیل و صراط است راه صبی کوی

منزه راه شکر و این مرزومه

شیخ خواجه نفسنامه هم چند و جیش است و عینکه سپاه

عوض خوا شده طایر و قالدیش فوشن پاکهن

دان فامند تباہ غد و امس و عکسند فواد

چو ابیض سفید است و امسود سپاه ذوق

بست و غوثیت و سبخل است و دلوا این و قلیبت

چاه کبر چخی احر و لبست و نهیه خرد خطا جرم و

ذنبست و عقیان کناره حطب هیزم است ضرام و

حصب فی و شریده عشب کلا دان کیا علف منا

ص و مضر جای بگر یختن ملاذ و معاد است و ملجا

بهره کمان

پدر خضر زنده دل تنگ با غم تیار قدیم و در معنی را از کس است
 لغزش ز مریز
 ذهاب و محج و فتنی و امن سیاحت بکشتن سبا
 مشاهد حکم داور و محکم جای او و کی بنیاد هجو
 زار شاهنشاها جابر قاضی و حکم کردن
 شاهزاده گواه قعیده حلیله ضعیفه ربیع جعاده
 مشهوره میده کلاه غنچه و مسابا با من دست و شب
 جفا وقت خفاش قلنو کلاه القطع الحلی
 من البحر الخفیف مدموزون افتاب لقا
 و ناز کبر خفیف جنت از ما فغلات تنج
 مفاعیل فغیل کفتم این جبر خوان و کوبلا
 من و عن ان الی و حتی تا این کو

این کلام در کتب لغت
 و در کتب لغت
 و در کتب لغت
 و در کتب لغت

این کو کیف چون امروا ویا فی در هت و علی بن و کم چنین
 حن و نوافنا و افا ما انتم و کم شما و ذ این می در
 انت توانت نزن و کج نفا حرف شراط ادیب مکتب ما
 ان و کو باشد و دی و اما فایس و قبل پیش و بعین
 ل می و کج من ل نامان صد مگو مکن دم نمان
 کم و کماند و هلم بیا این و کو کی متی کی و لاند
 اینما هجو حیدما هو جا غایر جن و قط و هر کن ایضا
 و به و تمام و رب بسیار صد و مستعدان زمان با اندیشه
 ارجا و هین هینا اینجا می فد و صحن و زرد و عسف
 طریق ن بیا قبیح تا ن بیا

این کلام در کتب لغت
 و در کتب لغت
 و در کتب لغت
 و در کتب لغت

ابو الملاح چکار و راست قوی کا نام
 چو سبز گری گرس و
 کرسند مرغیت لیسار فقطهاست مفید در دست دم را میخیزد
 چون صقر حیرت با نسی بانها مغز حواری شواطط مخلب جلا میزند
 که پروا را برتر فکند مرغیت با هر کجک سپه در آن چنگار مرغ درند
 حدید تیز و صید چینیان و مقطع کمانا تکر عست و ضوطب
 جزیر که بر زده باغ بود آلت زینکون و ضوطب حتی و طهارت برتر
 دست و نیت عزم بنیه قیلد و کعبه صلوات چیت تمام
 یغی تله که در دم رویان میکنند
 عطاس و عطه عجب لاغزی جرم حور و جبان وها
 اعصاب او بسیار و خرد و نامو کور
 ع و هیدان بیدل و تسحب فان علا نیند علن و
 غیر بر بیدل و تر سیند غمز
 جهر اشکارسه بود صبر و فکر چه اندیشه سر و جوی ایام
 ضرر در و بینها
 و نظایر مغز و
 و شکل

59
 و مثل تمد غدق و صخل و بملد و غمچه چو فتح و
 آریانکله
 غیل و غلد اب دان شمریک انبان کلیم هشمن
 آینه وان
 است حریف هم پیشه قی ن ندیم بود هدم شمریک انبان
 آکیا حور و حکاسه و سنی هنام رافق بار موافق عشیر
 هسان القطعه الاخری من البحر المحبت
 نه ای جمال تو امر و زنده زدی و پریر چرخ
 تو امید بسینه دیو دیر مفاعل فعلیات مفاعل
 فعلیات بکوی محبت و مفلون ناشم سرد زین
 مبارض و بطل و بطلد و شجاع دلیر شعیب و
 صبر که و کتاب خوش است جانش را عی
 که در آن

در
 ال
 شوق

شیر بر مرده کثیر بکنند ماله لینه کورینه
 تصفیر و اسند و لیت حارث و دلیمات هور
 فتور و حیدر است و ضغم شیر رقاد و حجت جفان
 سوار پسخوابی بدول و باذل و مانج سخیر و
 شبعان سپر حدب جوایبه و خجده نوبه بالا
 دان چنانکه صلح صلوب و حد و در باشد نین

القطعة الاخيرة من البحر المد الثالث

قمر و غطوف و حلا حل متید و اس و هم
 کتار ست و دست صبر و قنار اسر نام عقوب
 ساحت امیر کلام قول لفت و فعل کتار
 پهلوان جان همکاره نکلان سنج نام با جان

و قتل

و خود زید مقرب الفع من

عمر و معانا مستحاز لن یمن
 ۴۰۰

و الحال قد یجی ذات عدد

لمفرد فاعلم و غیر مفرد

و عامل الحال بها قد اکلا

في بحول اتعت في الارض مفسدا

و ان توکد جملة فمضی

عاملها و لفظها یوخر

و موضع الحال یجی جملة

کجا زید و هو نادر رحلة

وذا تبدء بمضارع مثبت حوت ضميراً ومن الواو دخلت

وذا ت واد بعدها انو مبتدأ له المضارع اجعلن مسنداً

وجملة الحال سوى ما قدما بواو او بمضمر او بهما

والحال قد يحذف ما فيها عمل وبعض ما يحذف ذكره حطيل

اسم بمعنى من مابين نكرة ينصب تمييزاً بما قد فسرت

كشبر ارضاً او تقيز بتراً ومنونين عسلاً او قترا

وبعد ذمى نحو اجرد اذا اضمتهما كدحظة عندا

والنصب بعد ما اضيف وجباً ان كان مثل ملو الارض ذهباً

والفاعل

والفاعل المعنى انصبين بافعلاً مفضلاً كانت اعلى منزلاً

وبعد كل ما اتقى تعجباً مبرز كما كسر ما ياتي بكراً ابناً

والجر من ان شئت غير ذي علامة والفاعل المعنى كطب نفساً نفد

وعامل التمييز قدم طاقاً والفاعل والنصب يفندوا سبقاً

هالك حروف الجر وهي من الى حية خلا حاشاء عدل عن على

مذ مندرب الام كي واروتاً والكاف والبا لعل ومحة

بالظاهر اخص من مذمجة والكاف والواو ورب والتا

واخص بمذوم مندرفنا ورب منكر والثا لله ورب

هذا يفتح حروف جارة

فلا يفتح التمييز

وما روا من نحو ^{فتم} به فتى فكذا كما ونحو ^{التي} الى

بعض ريتين وابتداء في الامكنة من قد تاتي ليد الازمنة

وزيد في نفي وشبهه فجر نكرة كما للباغ من مفر ^{نحو}

للا تمها حتى كلام والى ومن وفاء يفهما ^{بديلا}

واللام للملك وشبهه ^{الترتيب} وفي نعدية ايضا وتعليق قف

وزيد والظرفية استبن بنا ^{الترتيب} وفي وقد يبين السببا

بالبا استعمل وعده عوض الصق ومثل مع وعن ومن بها ^{الظرف}

على الاستعلاء ومعنى في وعن ^{الترتيب} بعن تجار واعني من قد تظن

نقد

وقد يحق موضع بعد على كما على موضع عن قد جعل

شبهه بكاف وبها التعليل قد يعنى وزايدا ^{الترتيب} كيدا وسرد

واستعمل اسما وكذا عن ^{الترتيب} من اجل فاعليهما من دخلا ^{الترتيب}

مذومندا اسما حيث رفعا او اولي الفعل كجئت مذعا

وان تجر في مضي فكمون هما في الخضور ومعنى استبن

وبعد من وعن ويا زيد ما فلم يعق عن عمل قد عملا

وزيد بعد رب والكاف كف وقد يليهما وجبر له كيف

وحذف رب جرت بعد والفاو بعد الواو ساذا العمل

وقد يجزى سوخرب لده حذف وبعضهم يسرى مطرا

فوناتلى الاعراب وتوينا مما تضيف احذف كطور سيننا هذا مجت الاضافة

والثاني اجزى وانوفى او من اذا لم يصلح الا ذاك واللام خذا

لما سوى ذينك وخصص اول او اعطه التعريف بالذى تله

وان يشابه المضاف يفعل وصفا فعر بذكره لا يعزل

كرب و اچينا عظيم الامل مروع القلب قليل الجمل

ودى الاضافة اسمها الفظية وتلك محضة ومعنوية

ووصل الى بدي المضاف مغفرو ان وصلت بالثان كالجعد الشعر

ادبالذر

او بالذى له اضيف الثاني كزبد الصنار ورسر الحاني

وكويفاني الوصف كان اوقع مثنى او جمعا سنبلة اتبع او مفرد

ولا يضاف اسم لما به اتحد معذ واول مؤهها اذا ورد

وربما اكسب ثاء اول لا ثانيا اذا كان الحذف مؤهلا

وبعض الاسماء يضاف ابدا وبعض فاقد ياتي لفظا مفردا

وبعض ما يضاف حتما امتنع ايلاه اسمها ظاهر حيث تقع

كوحده ليجود ولا سعدى وشذ ايلاميدنى للبي

والرفوا اضافة الى الجمل حيث واذ وان ينون يحتمل

افراد اذوما كاذ معنى كاذ اضف جوارح نحو حين جانبك
وابر اعرب ما كاذ قد اجريا واختير بنا لا متلو فاعل بنيا
وقبل فعل معرب او مبتلا اعرب من بن فلن يفند
والنحو اذا اصنافه الى جمل الافعال كمن اذا اعتلا
لمفهم اثنين معترف بلا تفرغ اضيف كلتا وكلا
ولا تضاف لمفرد معترف ايا فان كرتها فاضف
او تنو الاجزاء واخصرنا ^{لمعرفة} موصولة ايا وبالعكس الصفة
وان تكسر شها او استنفها فطالقا كمل بها الكلاما

والشرفوا

النحو اصنافه كذن فجر ونصب غلقة بها عنهم فذ
ومع مع فيها قليل ونقل فتح وكسر لسكون يتصل
واضم بنا غير ان عديتها له اضيف ناويا ما عدما
قبل كغير بعد حسب اول ودون والجمان ايضا عدل
واعربوا نصبا اذا ما نكرا قبلها من بعد قد ذكرنا
وما يله المضاف ياتي خلفا عنده الاعراب اذا ما احد
وربما جرو الذي ابقوا كما فلكان قبل حذف ما تقدا
لكن بشرط ان يكون ^{حذف} مما تلاها عليه قد عطف

ويحذف الثاني ويبقى الأول كحالهما إذا به يتصل

بشرط عطف وإضافة إلى مثل الذي لم أضفت الأول

فصله مضاف شبه فعل ما نصب مفعولاً أو ظرفاً آخر ولم يجب

فصليين واضطراباً واحداً باجتناب أو بفتح أو نداء

آخر ما أضيف ليا كسر إذا لم يكن معتلاً كرام وقد

أولى كابنين وزيد بن فدي جميعها التي بعد فتحها جئت

وتدغم الياء فيه والواو وإن ما قبله ولو ضم فكسره يمين

وَالْفِاسَلَمُ فِي الْقَصُورِ عَنْ هَذَا نَقْلًا بِهَا يَاءٌ حَسَنٌ

بفعل

بفعله المصدر المحو في العمل مضافاً أو مجزئاً أو مع آل هذا يجب المصدر

إن كان فعل مع أن أو ما يحل محله ولا سم مصدر عمل

وحجر الذي أضيف له كمل بنصب أو برفع عمله

وحجر ما يتبع ما جبر ومن راعى في الاتباع المحل الحسن

كفعله اسم فاعل في العمل إن كان عن مضيته بمغزل

وولي استغفها ما أو حرف نداء أو نقياً أو جاء صفة أو مستنداً

وقد تكرر نعت محذوف في فيستحق العمل الذي وصف

وإن يكن صلة اللفظ المضى وغيره أعماله قد ارتضى

فغال او مفعال او فعول فيكثر عن فاعل بديل

فيستحق مثاله من عمل وفي فعل قلنا وفعل

وما سوى المفرد مثله جعل في الحكم والشروط حيث ما

وانصب يبنى الاعمال تلوا وانخفض وهو لنصب ما سواه مقتضى
كانه كاسم فالأخرى
فانما
تلوا
خلفه
ويستكن

وإجرا وانصبا في الذي لنخفض كتبني جاءه وما من نهض

وكل ما قرر لاسم فاعل يعطى اسم مفعول بلا تفاضل
شعره والشروط

فهو كفاعل للمفعول في معناه كالمعطى كفاذا يكتبني

وقد يضاهي ذلك الى اسم مرفوع معناه كالمقاصد الووع

نحو

فعل قياس مصدر المعدى من ذي ثلثة كزودا

وفعل اللازم بابه فعل كفتح وكجوى وكشمل

وفعل اللازم مثل فعل له فعول باطراد كغدا
بفتح العين
بفتح الفاء والعين مصدر فرج جوي شلت يده
مصدر وغدا

ما لم يكن مستوجبا فعلا او فعلا نافدا وفعالا

فان الذي امتناع كاني والثاني للذي امتناعا ثانيا

الثالث للذي فعال او لصوره مثل سيرا وصوتا الفعيل كسهل كسهل
بفتح الفاء كسهل سعالا
الرابع وهو الفعيل صهيلا
نائبه وهو الفاعل كسبحا

فحولة فعالة لفعلا كسهل الامور زيد جولا

وما اتى مخالفا ماضي فبابه النقل كسخط ورضي

وغير ذي ثلثة مقيس مصدر كقدس والتقديس

مصدر خفا ورضي

وَزَكَّةٌ تَوَكِّيَةٌ وَاجْتِلَاٌ أَجْمَالٌ مِنْ تَجْمَلٌ تَجْمَلًا

وَاسْتَعْدَا اسْتِعَادَةً ثُمَّ أَمَّ أَقَامَهُ وَغَالِبًا ذَا التَّاءِ لَمْ يَمْ

وَمَا يَلِي الْأَخْرَجَ مِدًّا وَفَتْحًا مَعَ كَسْرٍ تَلَوُ الثَّانِي مِمَّا فَتَحْنَا

بِهِمْ وَوَصَلَ كَاصْطِفَا وَوَضَمًّا يَرْجِعُ فِي امْتِثَالٍ قَدْ تَلَمَّنَا
اصطفاة

فَعَلَّلَ وَفَعَّلَلَهُ لَفَعْلًا وَاجْعَلْ مَقِيسًا ثَانِيًا لِأَوَّلِهِ
بكر الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء فعللة من فعلال

لِفَاعِلِ الْفَعَالِ وَالْمُقَالَةِ وَغَيْرِهَا مِمَّا مَرَّ السَّمْعُ عَادِلَةً
بكر الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء

وَفَعَلَةٌ لَمَّتْ كَجَسَةٍ وَفَعَلَةٌ طَهَيْتُ كَجَلَسَةٍ
بفتح الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء بكر الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء

فِي غَيْرِ ذِي الثَّلَاثِ لِلْمَرَّةِ وَشَدَفِيهِ هَيْئَةً كَالْحَجْمَةِ
بفتح الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء

كَهَاعِلٍ صِيغَ اسْمِ فَاعِلٍ إِذَا مِنْ ذِي ثَلَاثَةٍ يَكُونُ كَعَدَا
بفتح الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء

دهو

وَهُوَ قَلِيلٌ فِي فَعَلْتُ وَفَعِلْتُ غَيْرَ مَعْدَى بِلِ قِيَاسِهِ فَعِلٌ

وَإِنْفَعِلُ فَعِلَانٌ غَوَالِيشٌ وَغَوْصِدَانٌ وَغَوْجُو الْأَجْهَرُ

وَفَعْلٌ أَوَّلِي وَفَعِيلٌ بِفَعِيلٍ كَالضَّحْمِ وَالْجَمِيلِ وَالْفَعْلُ جَمَلٌ

وَإِفْعَلٌ فِيهِ قَلِيلٌ وَفَعَلٌ وَبَسُوهُ الْفَاعِلُ قَدْ يَنْعَى فَعَلٌ

وَزِنَةُ الْمَضَارِعِ اسْمُ فَاعِلٍ مِنْ غَيْرِ ذِي الثَّلَاثِ كَالْمَوَاضِعِ

مَعَ كَسْرٍ مِثْلُ الْأَخِيرِ مَطْلَقًا وَضَمِّ مِيمٍ زَائِدٍ قَدْ سَبِقَا
بفتح الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء بفتح الفاء

وَإِنْ فَتَحَتْ مِنْهُ مَا كَانَ نَكْسًا صَارَ اسْمَ مَفْعُولٍ كَمِثْلِ الْمَنْظَرِ

وَفِي اسْمِ مَفْعُولٍ ثَلَاثُ أَطْرُقٍ زِنَةُ مَفْعُولٍ كَأَنَّ مَقْصِدًا

وَنَابَ نَقْلًا عَنْهُ ذُو فَعِيلٍ خَوْفَاتُهُ أَوْ فِتْيٌ كَحَيْلٍ

مجنون صفة مشبهة

صفة يحسن جزا فاعل معنى بها المشبهة اسم فاعل
وصوغها من لازم لحاضر كظاهر القلب جميل الظاهر
وعمل اسم فاعل المعدل لها على الحد الذي قد حدثا
وسبق ما تعمل فيه مجتلبا وكونه ذا سببة وجب
فارفع بها وانصب بجمع ال ودون ال محو بال ما اتصل
بها مضافا او مجزئا ولا تجر بها مع ال سما من ال خلا
ومن اضافة لثالثها واما لم يجل فهو بالجواز وسما
بافعل انطق بعد ما تعجبا او جزي بافعل قبل مجرور بيا
وتلو افعل انصب كما اذ خليلينا واصلد بهما

وهلن

وحد فاما منه تعجب اسبح ان كان عند الحد معناه يصح
في كلا الفعلين قد مالوا منع تصرفا بحكم حتما
وصنهما من ذي ثلث حرفا قابيل فضل تم غير ذي انقفا
وغير ذي وصف ايضا ^{شعلا افعل} وغير سالك سليل فعلا
واشددوا واشدا وشبههما يخلف ما بعض الشرط عدما

بوز كان زايدا على الثلثة عرف او مصدرها
وذلك الفعل او ناقضا نحو ما شئت ووجهه
ان كان منقيا او مبنيا للمفعول
لك مصدرهما ما هو نحو ما لفر
الان تقوم واعظم ما ضرب

ومصدر العادم بجد ^{نصب} وبعد فعل جزي بالبا يجب
وبالتدوير احكم لخير ذكرو ^{لا تنفس على الذي منه اثر}

ار روى عن العرب

وفعل هذا الباب يقدما معموله ووصله به الزما
وفصله بظرف او مجرور مستعمل والخلف في ذلك مستقر
ظرفا وروى في تارة

فعالان غير متصرفين . نعم وبئس وافعين اسمين هذا البيت من شعر ابن

مقارن ال او مضافين لما قارنها كنم عقبى الكرماء

ويرفعاً مضراً يفتسه ميز كنعم قوماً معشرة

وجمع تمييز وفاعل ظهر فيه خلاف عنهم قد اشتموا

وما ميز وقيل فاعل في نحو نعم ما يقول الفاضل لفظاً

ويذكر المحضون بعد مبتدأ او خبر اسم ليس ببدل والابدأ

وتقدم مشعراً بكفتى كالعلم نعم المفتح والمفتوح ان ع

واجعل كبئس ساء وجعل فعلاً من ذى ثلثة كنم مسجلاً

ومثل نعم حبذا الفاعل فاعلاً وان تترد وما فاعل لا حبذا

واو

واول ذا المحض ايا كان لا تعد لبدا فهو بظا المثلثا الجار في كلامهم قولهم في العيف

وما سوى ذالرفع جب فخر بالباء وودون ذانضم الحاء كبير صنعت الين كبر للجمع

ضع من مصوغ منه للنتجى افعال التفضيل والبدائي صحت افعال تفضيل

وما بالى تعجب وصل وما نغ بلى التفضيل صل انتهى رسله

وافضل التفضيل صل ابدأ تقديراً واللفظاً بمن ان حرداً ان حرداً فعل

وان لتكرو بظفا وجرها التزم تكبيراً وان يوحداً نحو قوله ان كان باكم وان بناكم لان قال عبيد الله

وتلوال طبق والمعرفة اضيف ذوق جهين غنى معرف ان صاحب معرفته

هذا اذا نويت معنى من وان لم تنو فهو ما به تترين انتهى بغير نحو اللغات قصر والفتح اهدلا بينه مرثى

وان تكن بثلوم من مستفهما فلهما كن ابدأ مقدماً انتهى ب

كحل ممن انت خير ولدك اخبار التقديم نزل اجلا

ورفع الظاهر نزل ومتى عاقب فعلا وكثيرا ثبوتا

كلن تروى في لنا من دنيق اوليا بفضل من الصديق

يتبع في الاعراب الاسماء الاول نعت وتوكيد وعطف وبلد

فالتحت تابع متم ما سبق بوسم او رسم ما به اعلموا

فليعطى التعريف والتشكيك لما تلى كما مر بقوم كراما

وهو كالتوحيد والتذكير سواهما كالفعل فاقوا فاقوا

وانعت بمشتق وكعب دروب وشبه هكذا ودخل التنسب

ونعتوا بجملة منكرا فاعطيت ما اعطيت خيرا

بجملته قران

بجملته قران

وامنع

وامنع هنا اي قاع ذات الطلب وان اتت فالقول اخر تصب

ونعتوا بمصدر كثيرا فالتميز الافراد والتذكير

ونعت غير واحدا واختلف فاعطى فاعطى لا اذا اختلف

ونعت معمولا وحيدا ومعنى وعمل اثنان بغير استثناء

وان نعوت كثيرا وقد قلت مفتقرا بذكر هن اتبع

واقطع واتبع ان يكن معينا بدونها وبعضها اقطع معلما

وارفع او انصب ان قطعت مفعلا او ناصبا ان يظهر

وما من النعوت والنعوت يعقل يجوز حذف وفي النعت يعقل

بالنفس وبالعين الاسلام كذا مع ضمير طابق التوكيد

بجملته قران

بجملته قران

بجملته قران

بجملته قران

بجملته قران

بجملته قران

بجملته قران

بجملته قران

بجملته قران

بجملته قران

واجبهما بافعال تنجا ما ليس واحداً تكن متبعاً بمنزلة سائر ما جاء من

وكلا اذكرة والشمول وكلا كلتا جميعاً بالضمير متصل بما الرابع الرابع افراد المذكر

واستعملوا ايضاً لكل فاعلة من عمى التوكيد مثل النافلة مشقلاً فادراكاً

وبعد ذلك الدوا باجمعاً جمعاء اجمعين ثم جمعاً للمذكر للمؤنث للمؤنث

ودون كل قد يحى اجمع جمعاء اجمعين اجمعين تخرج

وان يفيد توكيد منقول قبل وعن نخاة البصرة المنع شمل بأن كان عدو وكرهم فقد الكوفيين واذا نحو يوبن يوم من شاملة

واغن بكلا في مشى وكلا عن وزن فعلاء ووزن افعلأ جماء والمؤنث الجمع

وان يوكد الضمير المتصل بالنفس والعين في بعد المنفصل

عنيت ذوالرفع والكدأ بما سواهما والقيدلون يلبثنا بمضارع الضمير نحو مؤنث انفسم الرفس والعين

وهو التوكيد

وما من التوكيد لفظي يحيى مكراً كقولك ادرج ادرج

ولا تعد لفظ ضمير متصل الاعم الذي اللفظ وصل

كلا الحروف غير ما اتصل به جواب كنعمة وكبلا

ومضارع الرفع الذي قد انفصل أكده كل ضمير متصل

العطف اما ذويياً او نسق والعرض الايات فاسبق

فذا والبيان تابع شبه الصفة حقيقة القصد به منكشفة

فاوليسه من وفاق الاول مامن وفاق الاول النعي

فقد يكونان منكرين كما يكونان معنيين

وصاحاً البدلية يرى في غير يا غلام يعمر

منه عطف

ولا يقد بما قبله عندهم لكن يرد في قوله لا شراً له من قوله اجمع جماعاً موجود في

اجمعين

وخبشرتا بغير البكري ولسان يبدل بالمرضى

قال جرف متبع عطف النسق كاحص بود وثناه من صدق

فالعطف مصر بواو ثم فا حتى ام او كفيك صدوقا

واتبع لفظا فحسب بل لا لكن كلو يبدو الامر لكن جلا

فالعطف بواو لاحقا او سابقا في الحكم او محابا موافقا

واخصي بها عطف الذي لا يبع متبوعه كاصطف هذا ابني

والفاء للتب باتصال ونحو للتب بانفصال

واخصي بها عطف ما ليس عليه الذي استقرانه حله

بعضا حتى اعطف على كل ولا يكون غاية الذي تله

وام بها اعطف

بجانب عطف النسق

وام بها اعطف بعد همة التسوية او همة عن لفظ اي مغنية

وربما سقطت الهمة ان كان حرفي المعنى جذا من

وبانقطاع ومعنى بل وقت ان تك مما قيدت به خلث

خيرا ايج قسم باو وا بهم واستك واضراب بها ايضا

وربما عاقب الواو اذا لم يلف ذو النطق للبرس مقدا

ومثلا في القصد اما الثاني في خوا ما ذي واما النائية

واو لكن نفي او نفي ولا نداء وامرا واتبا تله

وبل لكن بعد مصحوبها كلمة اكن في مربع باتيها

وانقل بها اللتان حكم الاول في الخبر المشب ولا المخلي

م

وان على ضمير رفع متصل عطفت فافضل بالضمير المتفصل

او فاصل ما وبلا فصل يرد في فاشيا وضعف اعتقد

وعود خافض لذي عطف على ضمير خفض لا زما قد جلا

وليس عندي لازما اذ قلته في القلم والشريح مشبها

والفاء قد تحذف مع ما عطفت والواو اذ لا ليس وهو انقذ

بعطف عامل مرال قد بقى معجولة دفعا لوهم اتقى

وحذف مشبوع بدها هنا سنج وعطفك الفعل على الفعل

والعطف على اسم شبه فعل فعلا وعكسا استعمال تجده سهلا

التابع المقصود في الحكم بلا واسطة هو المسمى بدلا

مطابقا

مخبر بدار

مطابقا او بعضا او ما يشتمل عليه يلقى او كعطف قبل

وذا للاضرب انما ان قصدا ^{صحب} ودون قصد غلط بسبب

كوزم خالدا وقبلة اليد واعرفه حقا وخذ نبلا ^{بدي}

ومن ضمير الحاضر الظاهرا تبديله الاما احاطة تحلا

او اقصى بعضا او اشتمالا كانتك ابتهاجك استمالا

وبدل المضمن للمضارع همز امكن ذا اسعيد ام على

ويبدل الفعل من الفعل كمن يصل اليها يستعربنا يعين

وللهناد الناء او كالتاء ياء واي والاكذا ايا ثرها

والهمزة للداني والمؤنذب اويا وغير والذى اللبس اجتنب

مخبر بدار

وغير مندوب ومضمومًا جا مستغاثًا تدعى فاعلمنا

وذلك في اسم الجنس والمشاركة قال ومن ينعمه فانظر عادله

وابن المعرف المنادي المفرد على الذي في رفة قد عهدا

واو انضمام ما قبل النداء وليجزي مجرد ذي بنا جديا

والمفرد المنكور والمضافا وشبهه نصب عاد ما خلافا

وخوزيد ضم واقحم من خوازيد ابن سعيد لا تهن

والضم ان لميل الابن علما او يلى الابن علم قد حتما

واضموا وانصب ما اضطرنا فونا مما له استحقاق ضم بنيا

وبا اضطرار خص جمع يا آل الامع الله ومحل الجملة

والاكثر

بجانب

والاكثر اللهم بالتعويض وشديا اللهم في قريص

تابع ذي الضم مضافا وذلك الزم نضبا كما زيدنا محل

وما سواه ارفع وانصب واجلا كستقل نسقا وبدلا

وان يكن مصحوب النقا فنيه وجهان ورفع ينتق

وايتها مصحوب ال بعد يذوم بالرفع لدى ذي المعرفة

واي هذا ايها الذي ورد ووصفاي بسوى هذا يهد

وذو اشارة كاي في الصفة ان كان ترها يفيت المعرفة

في نحو سعد سعد الاوس ثان وضم واقم والاصب ينصب

واجعل منادى ضم ان تصف كعبد عبد عبد عبد عبد

وفتح او كسر وحذف اليا ستمر في يابن ام يابن عم لامفرو

وفي النداء ابنة امت عرض واكسر وافتح من اليا ثا عوض

وقل بعض ما يخص بالنداء لومان فومان كذا واظردا

في سب الانثى وندت يا ثا في والامر هكذا من الثلاثي

وشاع في سب الذكور فعمل ولا تقسر وحجر في الشعر فل

اذا استغيت اسم منادى ^{خفضا} خفضا باللام مفتوحا كيا للمر تضر

وافتح مع المعطوف انك ^{شيا} وفي سبوى ذلك بالكسر انثيا

ولام ما استغيت عاقبة الف ومثله اسم ذو تعجب الف

ماللنادي اجعل لند وبيد ^{ما} نكرو لم يندري لاما ابهما

ويندب

ويندب المصوب بالذي ^{شهر} كبير زمزم يابن عم حفر

ومنتهي المندوب بحلة بالالف متلوها ان كان مثلها احد

لكذلك تنوين الذي به كل من صلة او غيرها نك الامل

والشكل حتما اوله مجانسا ان يكن الفتح بوجه لايبسا

وواقفا زدها مسكت انت وان تشاء فالمد والهاء لا تتر

وقائل واعبد يا واعبدا من في النداء اليا تسكون ^{ابدأ}

ترخيما احذف اخر المنادى كيا سعافيمن دعاسعادا

وجوزنه مطلقا في كلما انت بالهاء والذي قد ر ^{خبا}

بجد فها وقر بعد واو ^{خطلا} ترخيما ما من هذه الهاء قد ^{خلا}

مبحث ترخييم

الأرتاعي فما قوف العلم دون إضافة واسناد متم

ومع آخر حذف الذي تلا ان زيد لنا ساكنًا محلا

اربعة فضاعدا والحلف في واو ياء بها فتح في

والحجر احذف من مركب فله ترخيم جملته وذا عمر ونقل

وان نويت بعد حذف ما في الباقي استعمل بما فيه الف

واجعله ان لم تنو محذورا كما لو كان بالآخر وضعًا تمامًا

فقل على الاول في ثمود يا ثمود يا ثمود على الثاني بيا

والترتم الاول في كسامة وجوز الوجهين في كسامة

ولا اضطرر نحو ادوز نذا ما اللند يصلح نحو احمدًا

الاختصاص

الاختصاص كذا دون يا كايها الفتى يا ثار جدينا

صحة الاختصاص

نصب در باره جدينا

وقد يرمى ذادون اي تلو ال كمثل نحن العرب امن بدل

اياك والشه وخوه نصب محذورا بما استتار وجب

ودون عطف ذالا يا النسب سواء ستر فعله لزيلا

الامع العطف او التكرار كالطيعم الطيعم يا ذا الساس

وشذ اياي واياه اشد وعن سبيل القصد من قاص

وكحذر به ايا اجعلا مفعول به في كل ما قد فضلا

ما ناعن فعل كشتان قصه هو اسم فعل وكذا او مة

وما بمعنى فعل كامين كثير وعين كوي وهي هيات

صحة افعال

والفعل من اسمائه عليك وهكذا دون مع اليك
 كذا رويد بله ناصين ويعملان الحفظ مصدق
 وما لما تنوب عنه من عمل لها واخر ما الذي في العمل
 واحكم بتكثير اللينون منها وتعريف سواه بين
 وما به خوطب ما لا يعقل من مشبه اسم الفعل صوتا ^{يجعل}
 كذا الذي اجدى حكاية ^{كقبح} والزم بناء النوعين ^{وجب} قد
 للفعل توكيد بنونين هما تكون اذ هيبت وتصد ^{فيها}
 يؤكدان افعل ويفعل انبا ^ا وطلب او شرطا اما تاليا
 او مثبتا في قسم ^{مستقبلا} وقل بعد ما ولم وبعد

وعزما

مجتنون التاكيد لا نقية واللفظية

وغیرا ما من طوالب الجاء واخر المؤكد افتح كابوزا
 واشكله قبل مضميرين بما جانس من تحرك قد علما
 فالضمير حذفه الا الالف وان يكن في آخر الفعل الف
 فاجعله منه رافعا غير اليا والواو باء كاسعين سعيا
 واحد من رافع هانين واو وياء شكل جانس ^{وفي} فف
 نحو اخشين يا هند بالكسر قوم اخشون واخمر ^{مسويا}
 ولم تقع خفيفة بعد الالف لكن شديك وكسر هالف
 والعاود قبلها مؤكدا ^ه فعلا الى فون الانا اسندا
 واحذف خفيفة لساكن ^{رود} وبعد غير فتحة اذا ^{تقف}

وَأَرْدَدُوا إِذَا حَذَقْتَهَا فِي التَّوْبَةِ مِنْ أَجْلِهَا فِي الْوَصْلِ كَانَ
عُدْمًا
وَابْدَلْنَهَا بَعْدَ فَتْحِ الْفَاءِ وَقَفًّا كَمَا تَقُولُ فِي فَرْقَتِهَا
الصَّرْفِ تَنْوِينِ أَيْ مَبْنِيًّا مَعْنَى يَكُونُ الْأَسْمَاءُ مَكْمَلًا
فَالْفُ التَّائِيثُ مَطْلَقًا مَنَعُ صِرَافِ الَّذِي حَوَاهُ كَيْفَ مَوْجِعُ
وَزَائِدُ أَفْعَالٍ فِي وَصْفِ بَلْوٍ مِنْ أَنْ يَرَى بِنَاءً تَائِيثًا خِيَمًا
وَوَصْفِ أَصْلٍ وَوَزْنِ أَفْعَالٍ مَنُوعِ تَائِيثِ بِنَاءٍ كَأَشْهَلًا
وَالغَيْنُ عَارِضُ الْوَصْفِيَّةِ كَالْبَعْثِ وَعَارِضُ الْأَسْمِيَّةِ
فَالْأَدِيمُ الْقَيْدُ لِكُونِهِ وَضِعٌ فِي الْأَصْلِ وَصَفًا انْصِرَافًا مَنَعُ
وَاجِدٌ وَآخِيلٌ وَافِعِيٌّ مَصْرُوفَةٌ وَقَدْ يَبْلُغُ مَنَعًا

صبي غير المنفرد

ومنع عدل

ومنع عدل مع وصف معبر في لفظ مشي وثلاث آخر
ووزن مشي وثلاثهما من واحد لا يربح فليعنا
وكن لجمع مشبه مفعلاً أو المفاعيل يمنع كأنه
وذو اعتلال منه كالجوار رفعا ومبنا اجزم كسار
ولسار ويل بهذا الجمع شبه اقتضى عموم المنع
وان بدسى او بما حق به فالانصراف منعه بحق
والعلم المنع صفة مركبا تركيب مزج نحو معد يكربا
كذلك حاوى زائدي فعلا لنا كغطفان وكاصبها
كلام مؤنث بها مطلقا وشط من الغار كونه

ارنق

فوق التلاشي أو سقر أو زيدا اسم مرة للاسم ذكر
وجهان في العادم تذكيرا ^{سبق} وعجته تخذ والمنع الحق
والعجم الوض والتعريف زيد على الثالث ^{امنع} صرفه
كذلك ذو وزن يخص ^{الفعلا} او غالب كاجد ويعلى
وما يصير علما من ذي الف زيدت لالحاق ^{ينصرف} فليست
والعلم ^{امنع} صرفا ^{علما} كفعل التوكيد او كشعلا
والعدل والتعريف ^{سبح} ما نفا اذ به التعيين تصلا ^{بغير}
وابن على الكسر فعال علما مؤنثا وهو نظير جثما
عند تميم وأحرفين ما نكرا من ^{كل} ما التعريف ^{اشرا}

وما يكون

وما يكون منه منقوصا في اعلم به نهج جوار يقتنى
ولا خطر او تناسب ^{ينصرف} في المنع والمصرف قد لا
ارفع مضارعا اذا تجر من وناصب جازم كتعد
وبين انصبه وكذا وان لا بعد علم واللقى من بعد ^{ظن}
فانصب بها والرفع صحه ^{اعفد} وحقفها من ان فهو مطر
وبعضهم اهل ان جلا ^{عملا} ما اختها حيث استحققت
واضوا باذن المستقيلا ^{موصلا} ان صدرت والفعل بعد
او قبله اليهين واضب ^{ارفع} اذا اذن من ^{بعده} عطف وتعا
وبين لا ولا م جر التسم اطهار ان ناصبه وان ^{عدا}

بمعنى اوزار فعل المنع

لا فان اعمل مظهر او مضمرًا وبعد نفي كان حتمًا مضمرًا
كذلك بعد او اذا يعلم في موضعها حتى او الا ان جنى
وبعد حتى هكذا ان حتم كجد حتى تسترنا نحن
وتلوح حتى حالًا او ما تولا به ارفعن وانما انصب المتقبلا
وبعد فا جواب نفي او طلب محض ان وسترها حتم
والواو كالفاء ان تقدم معها كلا تكن جلدًا وتظهر الجذع
وبعد غير التقي جزمًا اعتمد ان لسقط الفاء والجاء قد
وشرط جزم بعد نفي ان تضع اقبل الا نون تخالف وقع
والامر ان كان بغير فعل فلا تنصب جوابه وجزم اقبلًا

والفعل

والفعل بعد الفاء في الخطاب ^{نصب} كمنصب ما الى التمني ينسب
وان على اسم خالص فعل عطف نضبه ان ثابتًا او محذوف
وشذ حذف ان ونصب ^{سوى} ما مر فاقبل منه ما عدل ^{سوى}
بلا واللام طلب اصغ جزمًا والفعل هكذا بلام
والجزم بان ومن وما ومهما اى متى ايان اين اذما
وحينما انى وحرف اذما كان وباقى الادوات
فعلين يقتضين شرطًا ما يتلو الجراء وجوابا وسما ^{ربما}
وماضين او مضارعين تلفتهما او متخالفين
وبعد ماضٍ دفعك الجراء ^{حسن} ورفع بعد مضارع ^{وهن}

واقرب بقاء حتما جوابا لشرط لان وغيره ^{بجعل}
وتختلف الفاء اذا المفاجأة كان تحدا ذلتا المكافاة
والفعل من بعد الجواب ^{يقرب} بالفاء او الواو بتثنية
وجزم او مضى لفعل اثر فاه ان بالجلتين اكتفا
والشروط ^{قد علم} يعني عن جواب والعكس قد يأتي ان المعنى ^{فهم}
واحد في لدا اجتماع شرط ^{وقسم} جواب ما اخوت فهو ملتمس
وان تواليا وقبل ذو خبر فالشروط ^{حذر} مطلقا بلا
وربما سرح بعد قسم شرط بلا ذى خبر ^{مقدم}
لو حرف شرط في معنى ^{يقول} ايلا نهام مستقبلا لكن قبل

مبحث لو شرطه

د

وهي في الاختصاص بالفعلا ^ص لكن لو ان بها قد يفترق
وان مضارعاً تلاها ضراً الى المضى ^م نحو لو يني كفي
أما كهما ^م ايك من شئ وفاء لتكوتوها وجوباً الفاء ^{مبحث}
وهذا ذى الفاء قل في التثنية لو يك قول معها قد يبدأ ^{أرشد في القول}
لولا ولو ما يلزم ان لا يبدأ اذا امتناعاً بوجود عقلاً ^{مبحث لولا ولو ما}
وبهما التخصيص مزو هلاً ^{الاولى} الا ^{الاولى} واو ^{الاولى} ولينها ^{الاولى} الفعل
وقد يليها اسم بفعل مضر علق او بطاهر مؤخر
ما قيل اخبر عنه بالذخيرة عن الذي مبتدأ قبل ^{اسف}
فاسواهما فوسط صلة عايدها خلف معطى ^{الكلمة} ^{الجزء}

مبحث

مبحث لولا ولو ما

مبحث

خوالذي ضربته زيد فلما ضربت زيد كان فاد والماء

والذين والذين والتي اخبر مرعياً وفاق المثبت

قبول تاخير وتعريف لما اخبر عن هبها فاحتما

كلا الغني عن باجني او بمضمر شرط فراع ما رعا

واخبروا هنا بال عن بعض ما يكون فيه الفعل قد تقدم

ان صح صوغ صلة منه ل كصوغ واقي من وقى الله ^{البيطل}

وان ما يكون ^{يكون ما رفعت صلة} ضمير غيرها ابي والفعل

ثلاثة بالتاء قل للعشرة في عهد ما ا حاره مذكرة

مبحث الألف العدد

في الصادرة الميزاجر جمعاً بلفظ قلة في الأكثر

ومائة

ومائة والالف للفر اوصف ومائة بالجمع فوز قد ورف

واحد اذكر وصلته بالعشرة مركباً قاصداً معدوداً ذكر

وقل لداً الثاني احدى ^{عشقة} والشين فيها عن تميم كسرة

ومع غير احد واحد ما معهما فعلت فافعل قاصداً

ولثلاثة وتسعة وما بينهما ان ركبا ما قدما

واول عشرة اثني عشرة اثني اذا انشئ تشاء او ذكر

والياء لغير الرفع ^{بالالف} والفتح في جزئي سواهما الف

وميز العشرتين للتسعيناً ^{بواحد} كما ربعين ^{جينا}

وميزوا مركباً بمثل ما ميز عشرة من فصولتهما

وان اضيف عدد مركب يبقى البناء وعجز قد يعرب
وضع من اثنين فافوق الى عشرة كفاعل من فعلا
ولختم في التاء بالتاء فهي ذكرت فاذا فاعلا بغير تاء
وان ترد بعض اللام منه بناء تضاف اليه مثل بعض
وان ترد جعل الاقل مثل ما فوق فحكمة جعل له احكاما
وان ردت مثل ثا اثنين مركبا فحجي تركيبين
او فاعل بحالية اضعف المركب بما تنوي في
وشاع الاستغناء بجاري وعوضه وقيل عشرين اذ
وبابه الفاعل من لفظ العد بحالية قبل واو وعمد

ميرزا

ميرزا الاستفهام كم بمثل ما ميرزا عشرين كم شخفا سما
واخباران تحبة من مضملا ان وليت كم حرف جبرا مظهرا
واستعملها خبرا كعشرة او مائة كمرجال او ميرة
كلمة كالتالي وكذا ينصب تميز ذين او به صل من نصب
احك باي ما لتكور مثل عندي به في الوقت او حين نقل
ودققا احك ما لتكور بمن والنون حرك مطا وشجن
وقل منان ومنين بعد الفان كابنين وسكن تعدي
وقل من قالات بت منه والنون قبل تا المشي مسكنة
والفتح تزو وصل التاء الالف بمن باثرنا بنسوة كلف

ميرزا كم ولا يترك

ميرزا كالتالي

وقل منون ومنين مسكنا ان قيل جاء قوم لقوم فطنا
 وان اتصل فلفظا من لا ^{يختلف} وفاد منون في نظم عرف
 والعلم احكى من بعد ^{من} ان عربيت من عاطف بها
 علامة التاء نيث تاء ^{الف} اول وفي اسام قدر التاء كالكف
 ويعرف التمدير بالغير ونحوه كالردي في الصغير
 ولا يلج فارقة فعولا اصلا ولا المفعال والمفعلا
 كذلك مفعلا وما تليه تاء الفرق من ذي فستد في
 ومن فعيل كقتيل ان تبع موصوفه غالبا التاء تمنع
 والفاء الثانية دات قصر وذات مد نحو اثني عشر

مبحث علامة نيث

والاشتهار

والاشتهار في مباني الاولى يبذير وزن اربى والطوى
 وفرطى ووزن فعلا جعلا او مصدر او صفة كشعبا
 وكبار شمرى بسطرى ذكرى محبتا مع الكفى
 كذلك خلطامع الثقاني ^{وغيره} غير هذا استندوا
 لمدتها فعلا فاعولا مثلت العين وفعلا
 ثم فعلا فاعولا فاعلا فعليا مفعولا
 ومطلق العين فعلا وكذا مطلق فاعلا احدا
 اذا سم استوجب من فاعولا فتا وكان ذاتا نظير كالاسف
 فلظن المعلن الآخر ثبوت قصر بقياس ظاهر

من

كفعل وفعل فجمع ما كفعلة وفعلة نحو الدما
وما استحق قبل آخر الف فالمدنى نظيره حتما عرف
كمصدر العفل الذي قد بنا بهم وصل كارعوى وكاناء
والعادم النظير ناقصون مد بنقل كالم وكالذا
وقصدى المداظر بالمجمع عليه والعكس بخلف يقع
آخر مقصور يثنى اجعلها ان كان عن ثلثة مرتقيا
كذا الذى اليا، اصله الفحة والجامد الذى اميل كته
فى غير ناقص والالف واؤها ما كان قبل قد الف
وما كهر او بوار ثنيا وما كلباء كناء وحيا

ثوادم

كيفية المصونة

10
بواو وهمز وغير ما ذكر صح وما شد على نقل قصر
واحذف من المقصور فجمع على حد المثنى ما به تكلا
والفتح ابى مشعرا بما حذف وان جمعته بتاء الف
فالالف اقلب قبلها فى التثنية وتاء ذى التاء الرمن تنحية
والسالم العين الثلاثى اسماء مثل اتباع عين فاؤه بما شكل
وان ساكن العين امون شادا محتما بالتاء او مجردا
وسكن التالى غير الفتح او خففه بالفتح فكلا قد روبا
ومنعوا اتباع نحو ذوق وزبية وشذ كسجوق
ونادر فذوا اضطرار غيرا قدامته اولاناس انما

أَفْعَلَةٌ أَفْعُلٌ ثُمَّ فَعْلَةٌ ثَمَّةُ أَفْعَالٌ جَمُوعٌ قَلَّةٌ
 وبعض نبي بكثرة وضعائيفي كَارِجِلٍ وَالْعَكْسُ جَاءَ كَالصَّغِيرِ
 لفعل اسمها صح اسمها عينها فعل وللرباعي اسما ايضا يجعل
 ان كان كالعناق والذئب في مَدَّ وَتَأَنَّبَتْ وَعَدَّ الْأَحْرَفَ
 وغيا افعُل فيه مطرد من الثلاث اسما بافعال يرد
 وغالبا اغناهم فعلا ان في فعل كقولهم صِرَدَانِ
 في رُبَيْعِي اسْمٌ مَذْكُورٌ بِأَعْيُ بَمَدٍّ ثَالِثٌ أَفْعَلَةٌ عَنْهُمْ أَطْرَدُ
 والرّمح في فَعَالٍ وَفِعَالٍ صَاحِبِي تَضَعِيفٌ وَأَعْلَالٌ
 وَفُعُلٌ لَخَوَاحِرٍ وَحُمُرًا وَفَعْلَةٌ جَمْعًا بِنَقْلِ يَدَيْكَ

وفعلها

وفعل لاسم رباعي بمد قد زيد قبل لام اعلال فقد
 ما لو ايضا عفي في الاخم ذولا ^{لفا} وفعل لفعلته جمع اعرف
 ونحو كبرى ولفعلته فعل وقد يجمع جمع على فعل
 في رَامَ تَحْوِذًا وَطَرَادُ فَعْلَةٌ وَشَاعَ نَحْوُ كَامِلٍ وَكَاهِلَةٌ
 فعلى لو وصف كقتيل وزمن وهالك وميت به قمن
 لفعل اسمها صح لا ما فعله والوضع في فعل وفعل قللة
 وَفُعُلٌ لِفَاعِلٍ وَفَاعِلَةٌ وَصَفِيْنٌ نَحْوُ عَاذِلٍ وَعَاذِلَةٌ
 ومثله الفعّال فيما ذكرنا واذان في المعتل لا ما نذرا
 فَعْلٌ وَفَعْلَةٌ فِعَالٌ طَعْمًا وَقَلَّ فِيمَا عَيْنُهُ الْيَا مِنْهَا

وفعل أيضا له فعلا لم يك مضعفا ومثل فعل

ماله يكن في لامه اعتلال ذواته وفعل مع فعل ناقبل

وفي فعيول وصف فاعل وذلك في انشاء ايضا طرد

وشاع في وصف على فعلا او انثية او على فعلا نا

ومثله فعلا نة والزمنة غوطويل وطويلة تقي

وبفعل فعل نحو كبد يخص غالباً كذلك يطرد

في فعل اسماً مطلق الفاعل له ولكل للفعال فعلا حصل

وشاع في حوت وقاع مع ضاهاها وقل في غيرهما

وفعلا اسماً وفعيلا وفعل غير محل العين فعلا شمل

دعا
بعض

ولكريم وبخيل فعلا كذا لما ضاهاها فاجعلا

وناب عنه افعل في المعل لاماً ومضعف وغير ذلك

فواعل لفوعل و فاعل و فاعلا مع نحو كاهل

وحايض وصاهل و فاعلة وشذ في الفارس مع ماما ثلة

وبها بفعاثل اجمعن فعلة وشبهه ذواته او من الة

والفعال والفعال اجمعاً صحراء العذراء والقياس

وبفعال وشبهه انطقاً في جمع ما فوق الثلثة ارتقياً

واجعل فعلا لغير ذي نسب جدد كالكرسي يتبع العرب
٢٢٢٢٢٢٢٢ ٢٢٢٢٢٢٢٢

من ومضى ومن خماسي جرد الاخرانف بالقياس

والرابع الشبه بالمزيد ي حذف دون ما به ثم العدد

وزايد العادي الرباعي احدى ليريك لينا انم اللذ حتما

والسبب والتاء كستدع انك اذ بنيا الجمع بقاها مخل

والميم او الى من سواه ^{لقبا} والمهمز والياء مثله ان ^{سبقا}

والياء والواو احدى ان ^{ما} جمع كجزبون فهو حكمه حتما

وحذف وافي زايدي سرندي وكل ما ضاهاه كالعلند

فُعَيْلا اجعل الثلاثي اذا صغرتة نحو قذوي قد

فُعَيْلٌ مَعْفُوعٌ لِمَا فَاقَ كَجَعْدٍ رَهْمٌ وَرَبِيهَا

وَمَا بِهِ لِنْتَهَى الْجَمْعِ وَصَلَّ إِلَى امْتِلَاقِ الصَّغِيرِ فِي

وَجَائِزٌ نَعْوِيضٌ بِأَقْبَلِ الطَّرْفِ إِنْ كَانَ بَعْضُ الْأَسْمَاءِ مَخْلُوعًا

من الصغير

وجاءه في القاموس

وجاءه عن القياس كلما حال في البابين حكما رسما

لتلويها التصغير من قبل علم تأنيت او مدته الفتح انجم

كذلك مأمدة افعال سبق او مدسكان وما به التحق

والف التأنيت حيث مدا وتاق منفصلي عدا

كذا المزيد اخر للنسب وعجز المضاف والمركب

وهكذا زيادتا فعلا من اربع بعد كوعفرا

وقدر انفصال ما دل على ثنية او جمع تصحيح جلا

والف التأنيت ذو القصر ^{صحة} زاد على اربعة لن بيتا

وعند تصغير جباري خير بين الجبيري فادرو الجبيري

واردد لاصل ثانياً لياقلب فقيمة صير قومية تصب
وشد في عبيد عبيد وحتم للجمع من ذامالتصغير علم
والفالثاني المزيد يجعل واذكذامالاصل فيه جبريل
وكل المنقوص في التصغير ما لم يحو غير الثاني ثالثاً كما
ومن بزخم يصغر الكفنا بالاصل كالعطيف يعني المعطفا
واختم بتا التانيث ماصغرت مؤنث عار ثلاث كسوة
مالم يكن بالتاء يرى ذاليس كشجر وبقرة وخمس
وشد ترك دون لبس ونذر لحاق تاء فيما ثلاثياً كثر
وصغروا شد وذا الذي لتي وذا مع الفروع منها تاقب

ياكيا

بحث النسب

ياكيا الكرتي زاد والنسب وكل ما قبله كسرم وحب
ومثله تماحواه احذف وتا نيت او مدته لانتبها
وان يكن ترين ذانث سكن فقلها واوا وحذفها
لتبها المحو والاصل ما لها لاصل قلب يعتما
والالف الجائز ادبعا نزل كذاك يا المنقوص خامساً
وتحذف في الياء دابعاً ^{احتم} قلب وحتم قلب ثالث يعن
واول ذالقلب نفتاحا وقل وفعل غيرهما انتم وفعل
وقيل في المرمى مرموى واحتر في استعماله مرمى
ونحو حى فتح ثانياً يجب وارده واذ ان يكن عن قلب

وعلم التثنية احدى النسب ومثلها في جمع تصحيح

ثالث من نحو طيب حذف وشذ طان مقولاً بالالف

وفعل في فعيلة الترم وفعل في فعيلة حتم

والهفوا مع لا وعرباً من المثاليين بما التاء اولياً

وتمموا ما كان كالطويلة وهكدا ما كالجبلية

وهن ذى مد ينان في النسب ما كان في تثنية النسب

والنسب لصدر جملة وصلتها ركب مزجاً ولثان تماماً

احصافه مبدق بابن فاب او ماله التعريف بالثاني

فيما سوى هذا النسب للاول ما لم يخف لبس كعبد الاشهر

واجبرود

واجبرود اللام ما من حذف جواز ان لم يك رده الف

في جمع التصحيح وفي التثنية وحق مجبور بهذا توفية

وبالج اختا و ببن بنش الحز ويونس في حذف التاء

وضاعف الثاني من التثنية ثانياً ذولين كلا والاء

وان يكن كشيء ما الفاعل فحيزه وقع عينه الترم

ان لم يشابه واحداً بالوضع والواحد اذ كرنا سبب الجمع

ومع فاعل وفعال فعيل في نسب اغنى عن اليافعل

وعبر ما اسلفناه مفسراً على الذي ينقل منه افضل

ثوبنا اثر فتح اجعل الفاء وقفاً وتلو غير مع احذفا

مبحث الالف

واحد في الوقف سوى ^{ضطره} صله غير الفتح في الأضمار
واشبهت منواتا نصب فالق في الوقف نونها قلب
وحذف ياء المنفوس ^{ما} في التنوين ^{لما} لم ينصب اليه من ثبوت فأعلما
وعندي التنوين بالعكس في نحو مرزوم مرة الياء اقترفي
وغيرها التانيث من محرك سكنة او قف دائم المتحرك
او اشبه الضمة او قف مضعفا ما ليس هزرا وعليلان قفا
محركا وحركات انقلا لساكن تحريكه لكن محظلا
ونقل فتح من سوى المهور ^{لا} يراه بصري وكوفي نقلا
والنقل ان يعدم نظير يمنع وذلك في المهور ليس يمنع

في الوقف

في الوقف تانيا تانيث الاسم جعل ان لو يكن بساكن صح وصل
وقل في جمع تصحيح وما ضاهي وغيره من بالعكس انتهى
وقف بها السكت على الفعل ^{المعل} بحذف آخر كاعط من سئل
وليس حتما في سوى ما كع او كيع مجزوما وما فراع ما عوا
وفي الاستفهام ان جرت ^{حذف} الفها واولها لها ان تقف
وليس حتما في سوى ما انخفا باسم كقولا اقفا ما اقفا
ووصل ذي لها جز بكل ما حرك تحريك بناء لر ما
ووصلها غير تحريك بنا ^{اديم} شذ في المدام استحنا
وربما اعطى لفظ الوصل ما للوقف نثرا وفشا منظرها

الاله المبك من ياء في طرف اصل كذا الواقع منه الياء ^{خلف}
 دون مزيد وشد ووزوما تليها التانيث ما لها عدنا
 وهكذا بدل عين الفعلان يقول الى قلت كما في خفتك
 كذلك تالي الياء والفضل ^{عنقر} بحرف او مع ها كجيبها اريد
 كذلك ما يليه كسر او يلى تالي كسر او سكون قد ولى
 كسر ^{بعد} وفضل الها كذا فضل قدرهماك من يمله لم يصد
 وحرى لا استعلاء يكف مظهرها من كسر او ياء كذا يكف را
 ان كان ما يكف ما بعد ^{مثل} او بعد حرف او بحر فير ^{فصل}
 كذا اذا قدم ما لم ينكسر او يكن اثر الكسر المطوع ^{من}

وكوئس

وضاعف للام اذا اصل بقى كراء جعفر وفان فيوت
 وان يك الزائد ضعف اصل فاجعل له في الوزن ^{للاصل}
 والنون في الآخر كالمهمزة في نحو غنضف اصالة كفي
 والتاء في التانيث والمضامة ونحو الاستفعال والمطاوعة
 والهاء وقفا كلمة ولو تس واللام في الاشارة المشهورة
 واضع زيادة بلا قيد ثبت ان لم تبيح حجة كخطت
 لئلا للوصل همزة زائدة لا تثبت الا اذا ابتدئ به كاستتبوا
 وهي لفعل ماض احتوى على اكثر من اربعة نحو انجلى
 ولا امر والمصدر منه ^{كذا} امر التثنية كاخس وامض ^{نقدا}

محيى

وفي اسم است ابن ابي سبيح واثنين وامرء وتابيت شبع
وايمن همز ال كذا ويبدل مداني الاستفهام او ليس هل
احرف لا بدال هذات توطأ فابديل الطير من واو وايا
آخر اثر الف زيد وفي فاعل ما اعلى عيناً اذا اقتسم
والمد زيد ثالثاً في الواحد همز يرى في مثل كالقلايد
كذلك ثاني ليني اكتفا مدمفاعل كجع نيفا
وافتح ورد الطير ثانياً في اعلى لاماً وفي مثل هراق جعل
واو وهمز اول الواوين رد في بدأ غير شبه ذوق في الاستد
ومدا ابدال ثاني الجزيرين من كلمة ان يسكن كاثروا ثمن

ان يفتح

ان يفتح اترضيم اوفتح قلب واو وايا اتركسرت بقلب
ذوا لكسر مطلقاً كذا وما يفهم واو امر ما لم يكن لفظاً اسم
فذلك مطلقاً جوازم ونحوه وجهين في ثانيهما
وايا اقلب اليها كسر اولها او واو تضعير يواو الاعتلا
في آخر وقبل ثانياً التانيث او زيادتي فعلان ذا ايضاً يواو
في مصدر المعتل عيناً والفعل منه صحيح غالباً نحو الجول
وجمع ذي عين اعلى او سكن فاحكم بدأ الاعلال فيه حين
وصحوا فاعلة وفي فعل وجهان اولي للاعلال كالجول
والواو لا ما بعد فتح ياء انقلب كالمعطيان يرضيان وواو

ابدال بعد الواد وض من الف ويا، بكوت، بذالطاء، اعترف
ويكسر المضموم وجمع كما يقال عند جمع الهيماء
وفواثر الضم رد اليا متى الف لام الفعل او من قبلناه
كثانان من رمى المقدمه كذا اذا كسغان صير
وان تكن عيناً لفعل وصفاً فذلك بالوجهين غير ^{يألف}
من لام فعلي سما الى الواو بدل ياء التقوى غالباً جازم البدل
بالعكس جاء لام فعله وصفاً وكون قصوى نادراً لا يخفى
ان يسكن لتابع من طو و ^{تاء} واتصلا ومن عروض غير تاء
فيا، الواو اقبلن مدعماً وشد معط غير ما قد وسما

من ياء

من ياء، او واو بتحريرك اصل الفاء ابدل بعد فتح متصل
ان حركت التالى وان سكن ^{كرف} اعلال غير اللام وهي لا تكف
اعلاط الساكن غير الف او ياء الشديدي فيهما قد الف
وصح عين فعل وفعلاً ذا الفعل كاعيد وحولاً
وان تبين تفعل من افعل والعين واوسلت ولم تفل
ومجرى في الاعلال استحق ^{صح} اول وعكس قد يحق
وعين ما اخم قد زيدنا ^{يخص} الاسم واجباً ^{بالماء}
وقبل بالقلب مما التنون ^{ان} كان مسكناً ^{بش} انبدا

لساكن صح نقل التثنية من ذي لين ات غير نقل كالم
 مالم يكن فعل تعجب ولا كايض واهوى بلا علة
 ومثل فعل في ذالاعلام ضاها مصارعا وفيه رسم
 ومفعل صحيح كالمفعال والفعال واستفعل
 ازل لذي الاعلال والتا التم عوض وحذفها بالنقل بمعرض
 وما لافعال من الحذف ومن نقل ففعل به ايضا
 نحو مبيع ومصون وندر تصحيح ذي الواو وفي ذالليا شتم
 وصح المفعول من نحو عدا واعبل اذا لم تتحرر الاجود

كذلك

كذلك ذاجرين جاء القول ذي الواو لام جمع او مريد
 وشاع نحو بيت في نوم ونحوينام شدوزة من
 ذوالين فاننا في افعال ابدا وشذ في ذي الهمة نحو انكلا
 ناطانا افعال ردا اثر مطبق في دان وزدد وادكر ولا بقى
 فامر او مضاع من كوعدا احذف في كعدة ذاك اطرد
 وحذف ههنا فعل استمر في مضارع وبيت متصف
 ظلت وظلت في ظلت استعمالا وقرن في اقرن وقرن
 اول مثلين محكيين في كلمة ادغم لا المثل ضعف

وَزُلْزِلَ وَكَلِّدَ وَلَبَّبَ وَالْجَسَّسُ وَالْكَافِصُ
وَالْكَهَيْلُ وَشَذَى الْإِلِّ وَنَحَى فَكَ بِقَدْرِ نَقِيلِ
وَحَتَّى أَفْكَكَ فَاذْغَمْ وَذَنْ كَذَاكَ نَحْوُ تَجَلَّى وَأَسْتَرِ
وَمَا بِنَادِيْنَ ابْتَدَى قَدْ تَقَسَّرَ فَيُرَى عَلَى تَاءِ كَبِيرِ الْعَبْرِ
وَفُكَّ حَيْثُ مَدَغِمَ قَبْرُكَ لِكُونِهِ بِمِثْرِ الرَّفْعِ اقْتَرَنَ
نَحْوُ حَلَّكَ مَا جَلَّتْهُ وَفِي حَبْرِهِ وَشَبَّ الْجَبْرُ تَجْنِيهِ
وَفَكَ فَعَلَ فِي تَعَجُّبِ التَّنْمَا وَالتَّرْمِ الْأَوْغَامِ الْيَضْمُ هَلَمْ
وَمَا يَجْعَلُ غَيْبٌ تَدَكُّلُ نَظْمًا عَلَى حَلِّ الْمَهَامِ اشْتَقَلُ

أحضر

